

Swahili Katanga: Bible for 1 John, 1 Peter, 1 Timothy, 2 John, 2 Timothy, 3 John,
Colossians, Ephesians, Galatians, Jude, Marko, Philemon, Titus
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Marko

1

¹Uu ndo mwanzo wa injili ya Jesu masihi mwana wa Mlungu. ²Hehe ilivyo andipkwa na nabii iyaya, “Lola ninamhuma mjumbe wangu mbehe yo, mmwenza andiyeitayarisha njia yo. ³Sautu ya mtu ahihaye vueni, “itengezeni njia ya Bwana, zihendeeni njia ze.”⁴Yohana wekudza, acibatiza vueni na kuhubihi ubatizo wa toba ihehayo msamaha wa dhambi. ⁵Intsi yosi ya Yudea na atu osi wa Yerusalemu epkwenda pkwapkwe, ekala wachibatizwa niye kahiza mho Yohidani, wachoiungama dhambizao. ⁶Yohana wekala yunavula vazira ginga za ngamia na mkanda wa Ngozi chununi mwapkwe, nae kala yunahia nzige na asali ya vueni. ⁷Wehubihi na kugomba, “Yohaho mmwenga yunadza badala yangu mwenye nguvu zaidi kuhiko mimi na sina hadhi hata ya kuzama tsini na kufugula Kamba za vihahu vye. ⁸Mimi newabatiza pkwa mandzi, lakini iye yundawabatiza mwimwi pkwa roho mtakatifu. ⁹Yeomboheha kahi za siku zizo kukala Jesu wekudza kombola Nazaheti ya Galilaya, na webatizwa na Yohana kahiza mho Yohidani. ¹⁰Naye Jesu ahihoinuka kombola pkwenye madzi, weona mbingi zifuguka wazi na roho achitima dzulu ye hehe mfano wa jia. ¹¹Na sauti ichombola mlunguni. “Uwe ni mwanangu mhenzwi niheddezwa sana na uwe.”¹²Kisha mahamwenga roho achimlongoza pkwenda vueni. ¹³Wekalako vueni siku arubaini achijajibiwa na shetani, wekala hamwenga na anyama a vueni na Malaika emhudumia. ¹⁴Sasa baada ya Yohana kugwihwa, Jesu wekudza Galilaya achitangaza injili ya Mlungu. ¹⁵Achigomba, “Muda ukamilika, na ufalme wa Mlungu udzikaribia. Tubuni na pkwamini kahiza injili.”¹⁶Na ahihokala yunachiha kanda ya bahari ya Galilaya, wemona Simoni na Andirea ndugu wa Simoni wachitsuha nyavu zao kahiza bahari, pkwa kukala ekala avuvi. ¹⁷Jesu wewambira, “Dzoni mnitue, na nindawahenda avuvi aatu.” ¹⁸Na maha mwenga chicha nyavu na wachimtua. ¹⁹Wakati Jesu ahihotsembeka kuhe chidogo, wemona Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana nduguye, ekala pkwenye mtumbwi wachitengeza nyazi. ²⁰Mah wewehe na ao emhichu baba ya Zebedayo ndani ya mtumbwi na atumishi wariokodisha, wachimtua. ²¹Na warihofika Kaperinaumu, siku ya sabato Jesu weinjia pkwenye sinagogi na kufundisha. ²²Eshangaa mafundishoge pkwa vivya arivyokala achiwafundisha hehe mtu ahiye na mamlaka na sivyo hehe aandishi. ²³Wakati uouo pkwekala na mtu kahiza sinagogi hao ariekala na hoho chafu, na webiga kululu. ²⁴Achigomba, “Huna noni chakuhenda nauwe, Jesu wa Nazareti? Ukudza uhangamize? Na kumanya uhiye. Uwe u mtakatifu wa Mlungu.” ²⁵Jesu wemkemea pepo na kugomba, “Nyamal ana wombole ndani ye.” ²⁶Na roho mchafu wemubwaga tsini na achombola pkwapkwe achihihi pkwa sauti ya dzulu. ²⁷Na atuosi wachishangaa vivyo wachuzana chila mmwenga, “Ii ni noni ni mafundisho masha yenye mamulaka? Hata nipkwamru pepo achafu nao wanamtii?” ²⁸Na habari kuhusu iye maha mwenga zichisambaa chila hatu ndani na mkoa wosi wa Galilaya. ²⁹Na maha mwenga baada ya kombola konze ya kanisa, einjiha nyumbani mwa Simoni na Andirea wachikala na Yakobo na Yohana. ³⁰Mama pkwe wa Simoni wekala yuhehe nimkongo wa homa na maha mwenga emwambira Jesu habari ze. ³¹Vivyo wekudza achimgwira mkono, na kumunula dzulu, homa hichuka pkwapkwe na achanza kuwashuhulira. ³²Dziloni hiho wakati dzua rigoma kuzama, emhehera pkwapkwe osi wahekala akongo wa wario pagawa na mapepo. ³³Mdzi wosi ekusanyika hamwenga konze ya mbingo. ³⁴Wewahoza anji wariokala akongo a makongo mbalimbali na komboza mapepo manji, lakini waruhusire mapepo kugomba pkwa sababu emmanya. ³⁵Welamuks madzacha na mapema wakati pkwe kala bado kunachiza, weuka na pkwenda hatu ha farsha na wevoya kuko. ³⁶Simoni na osi wariokala hamwenga naye emutua. ³⁷Emupata na wachimwambira chila mmwenga yunakutsafuta. ³⁸Wewambira, Huna paswa pkwenda hatu hanjine, konze kahizaa midzi izungukayo ili niweze kuhubiri kuko pia, ndo sababu nikudza haha. ³⁹Wepkwenda achitsupa Galilaya yosi, achihubiri kahiza masinagogi gao na kukemea mapepo. ⁴⁰Mwenye ukoma mmwenga wekudza pkwapkwe. Achikala achimzoya achibiga magoti na achimwambira, “Chikala unahenzaa, unaweza kunihenda nikale mdzo.” ⁴¹Jesu wemonera huruma, wegolosa mkonowe na kumguta, achimwambira, “Ninahenza ukale mdzo.” ⁴²Mara mwenga ukuma, na wehendwa kukala mdzo. ⁴³Jesu achimonya vikali na achimwambira enende mara mwenga. ⁴⁴Wemwambira, hakikisha kugumba neno pkwa yeyosi; lakini enda udzonyese pkwa kuhani, na womboze sadaka pkwa ajili ya ambayo msa welagiza, hehe ushuhuda pkwao.”⁴⁵Lakini wepkwenda nap kwanza kumwambira chila mmwenga na kuheneza neno zaidi hata Jesu kawezehe kahehi pkwe njila mdzini pkwa ululu vivyo wegagala hatu ha fahaga na atu ekudza pkwapkwe kombola chila hata.

2

¹Jesu arihouya Kapernaumu baada ya siku chache esikila kukala yukuko nyumbani. ²Atu anji sana ukusanyika haho na kahakahihe nafasi kahehi, hat aiyoy mriangoni, na Jesu wegomba neno pkwao. ³Kisha baadhi ya atu ekudza pkwapkwe wariomheha mtu ariyekala yupooza, atua ne ekala wadzimtukula. ⁴Wakati warihoshindwa kumtupiza pkwa kukala umati wa atu, ehusa paa dzulu hatuhe ariho kala Jesu na warihokala warihogonya kuhumbula tundu, etimisha chitanda ahicho mtu ariye holoo, wekala yuhehe. ⁵Arihoyona imani yao, Jesu wemwambira mtu ariyeholoo, “Mwanangu, dhambi zidzisamehewa.” ⁶Lakini baadhi ya andishi ao wariokala wasagahe haho edzihoji mioyoni mwao. ⁷Mtu yuyu yunawezadze kugomba vivi? Unakufuhu! Nani awezaye kusamehe dhambi isihokala Mlungu hacheye? ⁸Mara Jesu wemanya rohani mwapkwe wahichokala wachifihia mioyoni mwao enye wewambira, “Pkwa noni mnafikiria vino mioyoni mwenu? ⁹Nihiho rahisi zaidi kugomba pkwa mtu ariyeholooza, dhambidzo zidzisamehewa au kugomba ema hala chitanda cho chitsekacho na utsembehe?”¹⁰Lakini ili wapate kumanya wa kukala mwana wa Adamu yuna mamlaka

ya kusamehe dhambi kahiza dunia, wemwambira iye ariyeholoza. ¹¹Uka, hala chitsekacho, na wenende nyumbani pkwako. ¹²Wema na mara mwenga achiwala chitsekache, na achenza konze ya nyumba mhehe ya chila tu, vivyo osi wachishangaa na wachimpa Mlungu utukufu na kugomba, “Kamwe kakudzawahi kona dhambi hehe hiri. ¹³Wepkwenda kaheli kanda ya zi ana sulupu hosi na atu ekudza pkwapkwe na achiwafundisha. ¹⁴Arihokala achichila wemona Lawi mwana wa Alifayo yusegehe pkwenye hatu hakukusanyira kodi na achimwambira, “Nitua,” wema na achimtua. ¹⁵Na wakati Jesu arihokala achipata chakuria kahiza nyumba Lawi, wanahala kodi anji na atu enye dhambi ekala wachiria na Jesu na anafunzie. Pkwa kukala ekala anji na emtua. ¹⁶Wakati andikaji ario ekala mafarisayo warihoona kukala Jesu wekala achiria na atu enye dhambi na wachihala kodi, ewambira anafunzie, “Pkwa noni yunahia na kuhala kodi na atu enye dhambi. ¹⁷Wakati Jesu arihosikira gaga wewaambira, “Atu wario na afya kahiza mwihhi kawamhenza mtibabu, ni atu akango hacheye ndio wamhenza, sidzire kuweha atu enye haki, lakini atu enye dhambi. ¹⁸Anafunzi a Yohana na mafarisayo ekala wachifunga na baadhi ya atu ekudza pkwapkwe na kumwambira, “Pkwa noni anafunzi a Yohana na mafarisayo wanafunga, lakini anafunzi o kawafunga? ¹⁹Jesu wewambir, “Je, wariokudza harusini wanawea kufunga wakati bwana harusi bado achikala hamwenga nao kawaweza kufunga. ²⁰Lakini siku zinadza wakati bwana harusi andihouswa pkwao na kahi za siku zizo ao wandafunga. ²¹Kahana mtu ashonaye chipande chisha cha nguo pkwenye vazi kulukulu. Vinjinevyo chihaka chindatahuka kombola kahiza iyokula nayo indatsanika zaidi. ²²Kahona mtu ainhizaye uchi msha pkwenye vihenje vibomu, vinjinevyo uchi indaviahula vihenje na vyosi vihi uchi na virenje vindangamika, badaye ika uchimsha kahiza vihenje visha, ²³“Kahiza siku ya sabato Jesu wenzuapkwe nye baadhi ya mind ana anafunzi e eanza kuhala baadhi ya masuke na ngano. ²⁴Na mafarisayo emwambira, “Lola pkwa noni wanahenda chitu chicho ni chinyume cha sheria kahiza siku ya sabato?” ²⁵Wewambira, “Kamsomehe chicho chicho henda Daudi arihokala kahiza kuhitaji na nzala-iyehamwenga na atu ario kala hamwenga naye? ²⁶Jinsi arivyo enda kahiza nyumba ya Mlungu wakati Abiathani ariho kala na kuhani mubomu na achiria mkahe urioipkwa mbene-urio wekala chinyume cha sheria pkwa mtu yoyosi kuhia isihokala makuhani-tu na wewapa hata baadhi ya ao wariokala hamwenga naye. ²⁷Jesu wegomba, “Sabato yehendwa pkwa sababu ya mwanadamu, se mwanadamu pkwa ajili ya sabato. ²⁸Pkwa vivyo mwana wa Adamu ni Bwana wa sabato.”

3

¹Kisha Jesu weenjira ndani ya sinagogi na mwekala na mtu mwenye mkono urioholoza. ²Baada ya atu ekala wachimchunguza pkwa hehi kulola chikala yundamhoza siku ya sabato ili wamshitaki. ³Jesu wemwambira mtu mwenye mkono urioholoza, “Unuka weme kahikahi ya umati uu.” ⁴Kishi achimwambira ao atu, “Je ni halali kuhenda hendo hidzo siku ya sabato au kuhenda gasigo haki; kokola maisha au kolaga? Lakini kawajibire wachinya mala zi. ⁵Achiwalola pkwa hasira, achiwazunika pkwa sababu ya ugumu wa mioyo yao na achimwambira iye mtu, “Gologa mkono o.” Achigologa na Jesu achimhoza mkonowe. ⁶Mafarisayo wachenda konze wachihenda njama hamwenga na mahenodi dzuluye kumolaga. ⁷Kisha Jesu hamwenga na anafunzie, epkwenda baharini na kundi bomo ra atu heatua richomborerera Galilaya na Uyahudi. ⁸na kombola Jerusalem na sidumaya na mbere ya Yoridani na jirani ya Tiho na Sigoni; kundi bomu ririhosikira chila chitu arichokela unachihenda, ekudza pkwapkwe. ⁹Na wewambira anafunzie kuandaa mtumbwi mtite pkwa sababu ye pkwa sababu ya kundi ili kukala wasidze wakamzonga. ¹⁰Pkwa kulalawewa hozaanji chila mtu ariyekala na mateso wekala na shauku ya kumfikihia ili amgute ahole. ¹¹Hohosi hoho achafu warihomons engwa hotsi mbereye na kuriha na kugomba, “Uwe umwana wa Mlungu.” ¹²Wawakemea pkwa msisitizo wasimhende amanyikane. ¹³wepanda dzulu mrimani, na achiweha ariowahenza na wachimwendera. ¹⁴Achiwatsagula kumi na airi (arioweha atumwa) ili kukala wakale hamwenga naye na achiwahuma kuhubiri. ¹⁵na achiwapa mamlaka gakomboza mapepo. ¹⁶Na achiwatsagula kumi na airi; Simoni ariyempa dzina ra Petro. ¹⁷Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana nduguye Yakobo, ariyepewa dzina ra Bonagesi, ao ni ana a ngurumo, ¹⁸na Anderea, Filipo, Batholoyo, Mathayo, Tomaso, Yakobo mwana wa alifayo, Thadayo, Simoni mkananayo. ¹⁹na Yuda Iskariote, ariye Yuda msaliti. ²⁰Kisha wepkwenda nyumbani na kundi ra atu wachimtua pkwa hamwenga kaheri, hata wasiweze kuhia hata mkahe. ²¹Familiaye warihosikira habari iyo, epkwenda kumubwira, pkwani egomba, “Yulipupkwa na akili.” ²²Aandiki wariokudza kombola Yerusalemu egomba, “Yupagawa na Beelzebuli, na pkwani mtawala wa mapepo na yunomboza mapepo.” ²³Jesu weweha pkwapkwe na kugomba nao pkwa mifano, “Jinsi hiyo shetani yunaweza kumomboza shetani? ²⁴Chikala ufalme uchigavika wenye uwo uo kauweza pkwema. ²⁵Chikala nyumba ichigavika yenye nyumba iyo kaiweza pkwama. ²⁶Chikala shetani yundema chinyume che mwenye na kugavika, kaweza pkwema na yundakala yufika mwishowe. ²⁷Lakini kakuna hata mmwenga awezaye pkenjiha ndani ya nyumba ya mtu mwenye nguvu na pkweya vitu vye bila kumfunza pkwanza na kisha kuhala virivyomno nyumbani. ²⁸Jeri nawambira, dhambi zosi za ana aafu zindasamehewa, hamhwenga na kukufuru ahizo wananana. ²⁹Lakini yeyosi andeye mkufuhu roho mtakatifu kandasamehewa kabisi, bali yuna hatia ya dhambi ya milele.” ³⁰Jesu werigomba hihi pkwa kukala ekala wachigomba, “Yuna hoho mchafu.” ³¹Kisha mameye na nduguze ekudza na pkwema konze wachihuma mtu kumweha. ³²Na kundi ra atu rekala hisagala msamaha karibu naye wachimwambira, “Mameyo na nduguzo wakonze na wanakutsafuta uwe.” ³³Wea jibu, “Ni nahiye mame wangu na ndugu zangu?” ³⁴Wewa lola wariokala wasesehe wadzimzunguka na achigomba, “Lola, aa ni mame zangu na ndugu zangu!” ³⁵Yeyosi ahendaye mapenzi ga Mulungu, mtu eye ni ndugu yangu, na dada wangu na mame wangu.”

¹Kisha weanza kufundisha kanda ya bahari na kundi bomu rekusanyika richimzunguka. Acheinjira ndani ndani ya mtumbwi baharini na kusagala ndani yam tumbi kundi rosi rekala konze ya bahari mfuoni. ²Na achiwafundisha mambo manji pkwa mifanari na achimwambira kahiza mafundisho ge. ³“Sikizani mnyali wepkwena kunyala mbegu. ⁴Arihokala achinyala, baada ya mbegu zewa njihani, na tsongu wachidza ziria. ⁵Mbeyu zinjine zeswa pkwenye dziwe, ariko kahana udogo mnji. Mahamwenga zichimeha, pkwa kukala kaipatire udongo wa kutosha. ⁶Lakini dzua ririho ombola mimeha yenyauka. Pkwakukala kaikarire na miziji zichikauka. ⁷Mbeyu zinjine zegwa kahikahi za miiya. Miiya ichikula na kuzilinga na kazivyarire matunda gogosi. ⁸Mbeyu zinjine zeswa pkwenye udongo mdzo na zichiviala matunda wakati zichikula na konjezeka na kuviala maha mihonzo mihahu zaidi, mihongosita, na pia maha gana mwenga.” ⁹Na achigomba, “Yoyosi mwenye masikiro ga kusira na asikire.” ¹⁰Jesu arihokala hacheye ao wariokala hehi naye na ao kumi na airi emza kuhusu mafumbo. ¹¹Achiwa, “Pkwenu mwimwi Mlungu yudziwafunuriha siri za ufalme we, lakini pkwa wario konze chila chitu ni pkwa mafumbo. ¹²ili wachilola ndio walole, lakini wasoni na wachisikira ndio wandasikira, lakini waselewe, hebu secyo wakagaluka na Mlungu akawasamehe.” ¹³Jesu achimwambira, “Je kamwelewa mfano uu? Vino mndawezadze pkwelewa mifano minjine?” ¹⁴Mnyali wenya neno. ¹⁵Aa ndio ao wario kando ya njira, hatu neno ridzihonyalwa wariho sikira mahamwenga shetani achidza na kurikala neno abaho hidzinyalwa ndani yao. ¹⁶Na baadhi ya mbeyu zihizonyalwa dzulu ya dziwa, ario wanahosi kira neno warihochera mara mwenga pkwa haha. ¹⁷Lakini Kawana miziji yoyosi ndani yao, lakini nikuvumiriha pkwa muda baadaye wakati shidi na mateso gadzaho pkwa sababu ya neno maha mwenga ni kuhicha imani. ¹⁸Na anjine ao warionyalwa kahiza miya ao wario nikurisikira neno. ¹⁹Lakini masumbuko ga dunia na ukengaji wa mali na tamaa za mambo manjine nikudza na kuhilinga neno na kari na nguvu. ²⁰Ao wihio nyalwa pkwa udongo mdzo ni ao wanao sikira neno kurihochera na kuviala matunda, miro ngomihahu mihandahu mara gana mwenga zaidi. ²¹Jesu achimwambira, “Je nikukala unaheha taa ndani ya nyumba na kuyika tsini ya chikahana au tsini ya chitanda? Nikuireha ndani na kuyika dzulu ya chango. ²²Pkwa kukala kakuna chochosi chirichoodzifitsa aricho kachindamanyikana na kuhana siri iriyo kainaipkwa wazi. ²³Iye ahiye na masikiti na asikire.” ²⁴Achimwambira, “mkale makini pkwa chicho msikiracho, pkwa kukala chipimo mndahumira chicho mndicho pimirwa na zaidi mndonjezwa pkwenu. ²⁵Pkwa kukala eye ariye nacho yundonjezwa zaidi, na iye ariye pkwapkwe chindahalwa hata chicho nacho.” ²⁶Achigomba, “Ufalme wa Mlungu ni here mtu arienyala mbeyu kahiza udongo. ²⁷Alalaye usiku na kulamka madzacha na kona mbeyu zimeha na kukula hata chikala kumanya zidzivomeha. ²⁸Ahidi nikuviala mimeha yenye pkwanza majani halafu malua, halafu nafaka iriyo ikomala. ²⁹Wakati mavvalo sadziva, iye nikuhuma maha mwenga nikuhirika panga pkwa kukala mavvalo gafika.” ³⁰Na kaheri achigomba, “Ni nani hunaweza kulunganisha na ufalme wa Mlungu, ai ni mfano hio hunaweza humira pkweleza?” ³¹Ni hehe mbeyu ya haradali iriyo ichinyalwa na tite zaidi kuriko mbeyu zosi duniani. ³²Hata wakati inyalwa, nikalala bomu zai ya mimera yosi ya bustani, na nikutengeza matawi mabomu, pkwa vivyo ndege wa angani wanaweza kutengeze visunzi pkwa chivuhivu vliche.” ³³Mafumbo manji hehe gaga Jesu wegomba nea neno pkwa kadhi walivyoweza pkwelewa. ³⁴Na kago mbere nao bila mafumbo. Lakini arihoka la hacheye wewelewesha anafunzie. ³⁵Siku iyo wakati wa dziloni urihofika achimwambira, “Hindeni ng’ambo irahu injine.” ³⁶Vivyo wachihiricha kundi ra atu, wachimuhala Jesu vivyo arivyokala ndani ya chombo pkwekala na vhombo vinjine virivyo enda naye. ³⁷Dhoruba ya peho kali ichomboreha na mawimbi gekala gachenjiha ndani ya mashua hata mashua karibu kodzala madzi. ³⁸Lakini Jesu mwenye wekala nyuma ya meli yurehe dzulu ya mho. Enafunzie wachimlamusa wachimwambira, Mwalimu kujali kukala huhuhehi karibu pkwangamika?” ³⁹Achilamuka, achiikemera iyo peho na achiyambira bahari, “Amani! Huriha”, iyo peho ichihurirana kuchikala na uhuhizu mubou. ⁴⁰Achigomba nao, “Mbona mnagoha? Bago hamna imani?” ⁴¹Odzalwa na hofu bomu ndani yao na wachambirana, “Yuno nani hata peho na bahari vinamtii?”

5

¹Ekudza mpaka ngambo ya bahari kahiza mkoa wa Gehasi. ²Wakati Jesu arihokala achombola pkwa chombo mwanamulume mwenye pepomu chagu wekudza pkwapkwe kombola makaburini. ³Mtu yuyu weishi makaburini kahana ariyeweza kumzulia kabisa hata pkwa kumfunga minyororo. ⁴Wekala yufung’wa maha Fulani pkwa pingu na minyororo wekati minyororo na pingu ze zichivudzi kahana hata mmwenga ariyekala na nguvu za kushinda. ⁵Usiku na mtsana achikanala makaburini mirimani weriha na kudzikata mwenye pkwa mawe makali. ⁶Alihomona Jesu pkwa kuhe wemchimbirira na kuzama mbeneze. ⁷Achiriha pkwa sauti bomu, “Nina shuhuli hiyo nawe. Jesu mwana wa Mlungu ariye dzulu? Nakuvonya pkwa dzina ra Mlungu mwenye usinitese.” ⁸Pkwa kukala Jesu wekala udzimwambira mombole mtu yuyu, uwe roho mchafu.” ⁹Jesu achimza, “Dzinaro uani?” Naye achimjibu, “Dzina rangi jeshi, pkwa kukala huanji.” ¹⁰Wemsihi kaheri na kaheri asiwahirike konze ya mkoa. ¹¹Hekala na kundi bomu ra ngulue ekala wachinisa mrirani. ¹²Nao emsihi wa chigomba, “Uhuhirike ndani ya ngulue; hwenjire ndani yao.” ¹³Pkwa vivyo we wahuhusu roho achafu wachimombola na pkwenjira ndani ya ngulue nao ngukue echimbira tsini ya murima kuteremka paka baharini na angalau nguluwe elfu mbiri ezama baharini. ¹⁴Na ao wariokala wachirisa ngulue echimbira na pkwenda komboza bahari ya garigohendeke kahiza mdzi na mashambani na atu anji eombola pkwenda lola chidzomboreha. ¹⁵Ekudza pkwa Jesu na kumona mtu adzeye pagawa na pepo ariyekala yudzipagawa na jeshi ra mapepo yusegehe haho yudzivipkwa na kahiza hakiliye isawa na wachogoha. ¹⁶Ao wariokala washuhudia chihicho hendeke pkwa mtu ariyekala yupagawa na mapepo ewambira chirichi mborera pkwa undani na pia kuhusu ngulue. ¹⁷Nao ea kwanza kumsihi Jesu auke kahiza mkoa wao. ¹⁸Arihokala achenjita ndani ya chombo, iye ariyekala yupagawa na mapepo wemsihi kukala aende hamhwenga naye.

¹⁹Lakini Jesu kamhurusire lakini achimwambira, “Enda nyumbani pkwako na pkwa atuo na uwambire adzichokuhendere Bwana, na huruma adziyokuonyesa.” ²⁰Vivyo wepkwenda nap kwanza kutangaza mambo mabomu ahiyo Jesu yuhenda pkwapkwe kahiza maeneo gosi ga Dekapoli na chila mtu westaajabu. ²¹Na wakati Jesu arihovuka kaheri upande mjinne ndani ya chombo, gulupu bomu hekusanyika kariu naye arihokala kanda ya bahari. ²²Mmwenga wa viongozi wa sinagogi ariyeehewa yaiho wekudza na chihomona weswa maguluni mwapakwe. ²³Achimsihi zaidi na zaidi achigomba, “Binti wangu mtite yunakaribuia kufa. Ninakusihi, nzoo na wike mikono yo dzuluye ili aweze kupata afya na kuishi.” ²⁴Vivyo wepkwenda hamwenga naye na gulupu bomu atu emtua nao ezonga karibu wachimuzunguka. ²⁵Pwekala na mwanamche kahi yao ahiye damuye yekala inamombola pkwa miaka kumi na miri. ²⁶Weteseka vya kutosha tsini ya matibabu anji na wehumira chila chitu arichokala nacho, lakini badala pkwendereha tototo haliye yendereha kukala mbaya. ²⁷Arihosikira habari kuhuga Jesu wekudza nyumaye kahikahi ya gulupu na achiguta vazire. ²⁸Pkwa kukala wegomba, “Chikala nindayaguta mavazige nindahola.” ²⁹Arihomguta kombola damu pkwe ihoma na wejisikira kahiza mwihwiwe kukala yuhozwa kombola matesoge. ³⁰Na ghafla Jesu wegundua ndaniye mwenye kukala nguvu zidzimombola. Achigaluka kahiza gulupu ya atu na achuza, “Ni hiye adziniguta vazi rangu?” ³¹Anafunzie emwambira, “Lola rogulupu rino ridzikuzangira nawe unagomba. Ni hiye adziye kuguta?” ³²Lakini Jesu weloa pande zosi kulola ariye yudzinguta. ³³Mwana mche iye wemanya chiricho mhendekera, weogomba na kutetemeka wekudza na weswa tsini mbereye na kumwambira ujeri wosi. ³⁴Jesu achimwambira, “Binti imani yo idzikuhenda ukale mzima enenda pkwa imani na uhozwe kombola pkwenye matesogo.” ³⁵Jesu arihokala achinena haadhi ya atu ekudza kombola pkwa chilongozi wa sinagogi wachigomba, “Binti yo yudzefa pkwa noni unaenderera kumuyuga mwalimu?” ³⁶Lakini Jesu arihosikira ambacho wanachigomba wemwambira chilongozi wa sinagogi, usogoe, Amini tu. ³⁷Kahuruhusihe yeyosi kulongozana naye isihokara Petro, Yakobo na Yohana nduguye Yakobo. ³⁸Ekudza nyumbani pkwa chilongozi wa sinagogi naye weona vuhugu za kuriha kunji na komboleza pkwa nguvu. ³⁹Ariho enjira nyumbani wewambira, “Pkwa no ni mnahuzinika na pkwa noni munariha?” mhoho kadzafa bali yuhehe.” ⁴⁰Eanza kumdahau lakini wewaomboza osi konze na kumbala baba ya mhoho na mame na ao wariokala naye na achenjika hatu arihokala mhoho. ⁴¹Weuhala mkono wa mhoho na kumwambira, “Tabitha koul!” ambayo nikugomba, “Binti mtte na pkwa mbira, lamka.” ⁴²Ghafla mhoho achilamka na kutsembera (pkwa kukala wekala na umri wa miaka kumi na mihi.) na gafa egwirwa na mshangao muhomu. ⁴³Wewaamra pkwa ukali kukala mtu yeyosi asimanye kuhusu gaga kisha achimwambira wampee binti chakuria.

6

¹Na achuka haho na pkwenda mdzini Nazareti na anafunzie wachimtua. ²Sabato irihofika, weanza kuwafundisha kahiza sinagogi, atu anji emusikiza na wachishangazwa wachigomba wepata hiho mafundisho gano?” Ni hekima ya namna hiyo ino ariyoipata?” Yuno Jesu yunahendadze miujiza ino pkwa mikono ye?” ³Je yuno siye mhoho wa seremala, mwana wa Mariamu na nduguyai ahiye ni Yakobo, Yese, Yuda na Simioni? Je dadze hunaishi nao haha hamwenga nasi?” Atu a Nazareti kawahamirirwe na mafundisho ga Jesu. ⁴Jesu achimwambira, “Nabii kapata heshima, kahiza mchiwe hata pkwa nduguze a nyumbani mwapakwe.” ⁵Kawzehe kuhenda miujiza, ela wawaikiha mikoni akongo achache achiwahoza. ⁶Weshangazwa sana pkwa sababu ya kugeamini pkwao kisha wevitsemberera vidzidzi vya jirani achifundisha. ⁷wewe ha ao anafunzi kumi na airi achanza kuwahuma airi airi wewapa mamlaka dzulu ya pepo achafu ⁸na kuwamuhu wasihale chochosi wanohoenda isihokala fimbo tu, wasihale chakuria wala mkoba wala pesa chibindoni. ⁹Lakini wa vale vhahu na sio kanzu mbihi. ¹⁰Na achiwambira, “Nyumba yoyosi mndiyoenjira gagalani haho mpaka mndihouka. ¹¹Na mdzi wowosi usihowahuchera wala kuwasikiza ukani pkwao kukutani mavumbi ga magulu genu ikale ushuhuda pkwao.” ¹²Nao wachenda wachiwambira atu watubu na kuhicha dhambi zao. ¹³Anafunzi warihoenda ewainza mapepo anji na ewahaka mafuha akong’o na waerihozwa. ¹⁴Mfalme Herodo ariho sikira kuhusu habari za Jesu jinsi anavyo hoza na pkwinga mapepo na kutambulika pkwa atu, baadhi ya atu egomba indakala Yohana mbatizaji wefufuka na pkwa sababu iyo ii ngucu ya miujiza inahenda kazi ndani ye. ¹⁵Baadhi ya atu wachiamba, “Yuyu ni Eliya, Ariye Mlungu weahidi kukala yundauya,” anjine wachigomba, “Yuyu ni nabii, hehe mmwenga wa ao manabii wa zamani.” ¹⁶Lakini Herode arihosikira sasa achigomba, “Yohana niriye lagiza asikari wamkate chichwa yufufuka.” ¹⁷Maana Herode mwenye wehuma asikali Yohana akatwe na wemfunga gerezeni pkwa sababu ya Herodia (Mehe wa nduguye ariye ni Filipo) ¹⁸pkwa sababu Herode “si halali kumhala mche wa ndugu yo.” ¹⁹Lakini Herode weanza kumtsukirirwa na wekala achimala kumolaga Yohana lakini kawezere vivyo wetafuta njiha ya kumolaga. ²⁰Maana Herode wemogoha Yohana wemanya kukala ni mwenye haki na mtu mtakatifu na wemhicha salama na ariohendereha kumsikiza Yohana wehuzunika sana lakini wefurahia mazungumzoge kuyasikiza. ²¹Hata uriofika wakati kamili ichikala idzikaribia siku ya kuvialwa, Herode achiwaandirira maofisaa we sherehe, na kamansa, na vilongozi a Galilaya. ²²Ndigo binti ye Herodia achenjjira na kucheza mbeehe yao, achimfurahisha Herode na ajeni wariasagala wakati wa chakuria cha dziloni. Ndiho mfalme achimwambira binti, “Nivyoye chochosi nichihenzaco nami nindakupa.” ²³Achimwikiha chihaho na kugomba chochosi undichonivoya nindakupa hata nusu ya ufalme wangu niumikia. ²⁴Binti achombola konze ya chumba cha sherehe achimza mameye. “Nivoye noni?” Mameye achigomba, “Voya chitswa cha Yohana mbatizaji.” ²⁵Pkwa haraka sana achenjira pkwa mfalme achanza kugomba, “Namala unipe dzulu ya sahani chitswa cha Yohana mbatizaji.” ²⁶Mfalme wesikitizwa sana na voyo ra binti. Lakini pkwa sababu ya chiraho che na pkwa ajili ya ajeni kawezere kumkharika voyo re. ²⁷Vivyo mfalme achihuma askari kahiza arinzie na kuwalagiza pkwenda kumrehera binti chitswa cha Yohana. Mrinzi wepkwenda kumkata chitswa Yohana achikala chifungoni. ²⁸Achichireha chitswa che pkwenye Sahani na kumpa binti, na

binti achimpa mameye.²⁹ Na anafunzi a Yohana wariosikiria gago epkwenda kuuhala mwiriwe kuzika kaburini.³⁰ Na mitume warihouya kombola kuhubiri ekusanyika hamwenga mbere ye Jesu wachimweleza gosi wadzigohenda na wadzigogafundisha.³¹ Naye achiwambira, “Nzoni mwimwi anafunzi angu hatuha faragha na hupumzike pkwa muda.”³² Atu anji ekala wanadza pkwa mitume na kuka hata kawapatire mda wa kuria chakuria.³³ Vivyo wapanda mashua wachenda hatu hafaragha hasihokala na atu.³⁴ Lakini atu ewena Jesu na anafunzie wachuka na anji wachiwamanyika pkwa hamwenga echimbira pkwa kuchirira njira ya magulu kombola midzi yosi, nao wachifika pwani kabila yao.³⁵ Jesu na anafunzie warihofika pwani, wao na gulupu bomu na achiwahurumia pkwa sababu ekala here kondoo wasiokala na mhgaji na achanza kuwafundisha mambo manji.³⁶ Mda wepkwenda sana yekala ni dziloni, anafunzi wachimdzira wachimwambira, “Haha ni hatu hafaragha kahana makalo ga atu, na muda udzenderaha sana.³⁷ Uwalage atu midzi yajirani na vidzidzi ili wakadzigarire chakuria.”³⁸ Lakini achiwajibu achigomba, “Wape mwimwi chakuria.”³⁹ Wachimwambira, “Hunaweza pkwenda na kugula mikahe yenye thamani ya dinari magana mairi na kuwapa warie.”⁴⁰ Achiwauza, “Mna mikahe mingahi? Endani mkalole.”⁴¹ Wariholola wachimwambira, “Mikahe mitsano na Samaki airi.”⁴² Achiwamuru atu wasagale kahiza makundi makundi dzulu ya makodza maitisi.⁴³ Wachiwagasaza kahiza makundi makundi ga Magana pkwa Hamsini.⁴⁴ Kisha achiwapa mikahe mitsano na Samaki airi na kulola mlunguni achimshukuru Mlungu kisha achiwapa anafunzi waike ili wawape makutano wachiyika mbere ya umati. Nakisha achigavia Samaki airi na kuwapa atu osi.⁴⁵ Atu osi eria mpaka wachitosheka.⁴⁶ Ekusanya vipande vya mikahe iriyobaki vixhodzala vikahana kumi na vihi na pia vipande vya Samaki.⁴⁷ Na ekala anaalume elfu tsano warioria mikahe na Samaki lakini anaache na ahoho kawatarirwe.⁴⁸ Kisha achiwambira anafunzie wapande pkwenye mashua wende sehemu nyinjine mpaka Bethsaida, wakati iye achiwalaga makutano.⁴⁹ Atu warihogoma kuka, Jesu achenda mrimani kuvoya.⁵⁰ Trihodika dziloni, na mashua yao yekala kahikahi ya bahari, naye Jesu wekala hacheye pwani.⁵¹ Na wewona wachitabika kubiga makagia pkwa sababu ya peho idziwawulia irihokaribia madzacha achiwendera, achitsembera dzulu ya madzi na wemala kuwachira.⁵² Lakini warihomona Jesu yunatsembera dzulu ya madzi wachenjirwa ni wasiwasi wachidani ni mzimu wachihiga kululu.⁵³ Pkwa kukala emona wachodzalwa na hofu, maha Jesu achigomba nao achiwambira, “Mukale na ujasih! Ni mimi! Musikale na hofu.”⁵⁴ Achenjira ndani ya mashua na peho ichirika kuvuma na wachimushangaa sana.⁵⁵ Vivyo kawakarire wadzele maana y aiyo mikahe maana hakili zao zekala zishidwa pkwelewa.⁵⁶ Nao warihovuka ng’ambo efika itsi ya Genesareti mashie ichenjiza nanga.⁵⁷ Warihoombola konze na mashua atu wachimutamba Jesu na anafunzie wekudza.⁵⁸ Wachichimbira kutangaza kahiza mkoa mzima na wachanza kuwareha atu akongo pkwa machela, chila ariyesikira wekudza.⁵⁹ Hohosi arihoenjira kahiza vijiji au mjini au kahiza intsi, atu ewaika akongo hatu ha goko na hatu wachimvoya awaruhusu akongo kuguta pindo ra vazire. Na osi wariomguta ehovwa.

7

¹Mafarisayo na baadhi ya aandishi warioekala wadzomborera Yerusalemu ekusanyika wachimzunguka Jesu.² Na mafarisayo na aandishi eona kukala baadhi ya anafunzie ehia mikahe pkwa mikono michafu iyo kai dhaoga.³ Pkwa kukala mafarisayo na aandishi osi kawaria mpaka waose mikono yao tototo wanagwieia utamaduni wa azee.⁴ Mafarisayo wahouya kombola hatu ha soko kawaria mpaka waoge pkwanza, na kuna sheria zinjine arizo wanazifua kabisa, chikala na hamwenga na kojesa vikombe, masufuria, vyombo.⁵ Mafarisayo na aandishi emuza Jesu, “Pkwa noni anafunzio kawatii na kuzifua utamaduni wa azee ehu, wanaria chakuria hasiho koga mikoni?”⁶ Lakini iye wewaambira, “Isaya wetabiri tototo kuhusu mwimwi mafarisayo na aandishi wanafiki, weandikwa atu aa wanariheshimu pkwa milomo yao, lakini mioyo yao ikure na mimi.”⁷ Wananihendera ibaada zisizo na maana, wachifundisha sheria za anadamu here mahochoho gao.⁸ Mdziiricha sheria ya Mlungu na kugwirira pkwa tamaduni za azee enu.”⁹ Jesu achiwaambira mwezikahala amri za Mulungu pkwa kukala mtunze tamaduni zenu!¹⁰ Pkwa kukala Musa wegomba, mheshimu babayo na mameye, na iye amhukanaye babaye au mameye hakika yundafa.¹¹ Lakini mnagomba, “Hene mtu achogomba chitu cha kumwahidi babaye au mameye cha msada wowosi ario mndeehochera kombola pkwangu ni hazina ya kanisa,” vivyo ni kugomba kukala, nidziwomboza pkwa Mulungu?¹² Vivyo kuruhusu mhoho kuhenda jambo rorosi pkwa ajili ya babaye au mameye.¹³ Mnazihenda amri za Mlungu kukala bale pkwa kuheha tamaduni zenu, mnahende manji ga jinsi iyo ganagohalana.”¹⁴ Jesu weweha makutani kaheri na kuwaambira, “Mnisikize mimi, mwimwi mosi na mpate kunelewe.”¹⁵ Kakuna chakuria chochosi chombolacho konze ya mtu aricho chinaweza kumchafua mtu chenjiracho ndaniye, ni chicho agombacho mtu chicho chimchafuacho.¹⁶ Chikala mtu yeyosi yuna masikiro ga kusikira na asikire jambo hiri na aelewe.”¹⁷ Jesu ahouricha umati wa atu pkwenjira nyumba, anafunzie wachimza kuhusu mfano uo.¹⁸ Jesu achigomba, “Na mwimwi pia bado kamdza elewa? Komona kukala chakuria chochosi chimwinjiracho mtu kachiweza kumuchafua.”¹⁹ Pkwa kukala chaweza pkwenda pkwenye moyowe, lakini chinaenjira pkwenye tumbo ye na kisha chinatsua pkwenye choo, pkwa maelezo gaga Jesu wevihenda vyakuria vyosi kukala vidzo.”²⁰ Jesu achigomba chicho chicho chinamombola mtu ndani chicho ndochimchafuacho.²¹ Pkwa kukala nikombola ndani ya mtu, ndani ya moyo nikombola Mawazo maovu, usherati, wevi, walogaji, uzinzi, tamaa mbovu, ubaya, ukengaji, ufisadi, wivu, kukashifu, madzivuno, ujinga.²² Maovu gaga gosi ganaombola ndani nag ago ndigogamchafuango mtu.”²³ Jesu welamka kombola haho harihokala yusegehe na kuka pkwenda kahiza mkoa wa Tiro na Sidoni. Weinjira ndani na kahenzere mtu yeyosi amanye kukala wekala haho, lakini kaiwezekanire kumfitsa.²⁴ Lakini shafula mwanamhe wekudza pkwa Jesu ariye mhohowe mtite wekala na roho chafu. Weikira habarize achidza na kubiga mavindi maguluni pkwapkwe Jesu.²⁵ Mwana mche iye wekala myunani wa kabila ra Kifoenike wemgwira Jesu amwinge pepo ombole pkwa bintiye.²⁶ Jesu

achimwambira mwanamche wariche ahoho wariswe pkwanza chakuria pkwa kukala sisiwa kuhala chakuria cha ahoho na kuwatsuhira kuho.”²⁸ Lakini iye mwanamche achimjibu na kugomba, “Nivivyo Bwana hata kuko tsini ya maza ni kuria mabaki ga chakuria cha ahoho.”²⁹ Jesu achimwambira, “Pkwa kukala unaamini vivyo, uhuhu pkwenda pepo yudzimombola binti yo.”³⁰ Mwanamche weuya nyumbani pkwapkwe na achimona bintiye yuhehe chifa ndani na pepo wekala yudzombola.³¹ Jesu weombola kaheri konze ya mkoa wa Tiro na kutsupira Sidoni pkwelekea baharini ya Galilaya mpaka kanda ya Dekapoli.³² Na wachimrehera mtu ariekala na makoto na wekala kaweza kunena tototo, emusihi Jesu aike mikono dzuluye.³³ Jesu weomomboza mtu yuyu konze ya kukutana pkwa sihi na achika vyialavye pkweye masikiloge na baada ya kutsitsa mahe weguta ulimiwe iye mtu.³⁴ Jesu welola dzulu Mlunguni, achihehema na kumwambira, “Efatha,” vivyo ni kugomba “fuguka!”³⁵ Na mda uo uo masikito gachifuguka na chirichokala chizulia lulimi chebanangwa na achiweza kugomba tototo.³⁶ Na wewaamuru wasimwambire mtu yeyosi lakini kadhi arivyowaamuru, vivyo ndivyo warivyo tangaza habari zizo pkwa unji.³⁷ Hakika eshangazwa na kugomba, yuhenda chila chitu tototo. Hata yudzigahnedha makoto kusikira na mabubu kunena.

8

¹Kahiza siku zizo pkwekala kaheri na kundibomu na kawakahire na chakuria. Jesu achiweha anafunze na achiwaambira,

²Ninalihumira kundi riri pkwa kukala wadzenderera kukala nami pkwa muda wa siku tahu na Kawana chakuria.

³Nichiwalaga wauye madzumbani mwao bala kuria wanaweza kuzimia njirani pkwa nzala na baadhi yao wadzombola kure sana.”⁴ Anafunzie wachimujibu, “Hundaweza kupata hiko mikahe ya kutosha kahiza sehemu hehe ino isiyo na atu ili kuwashibisha atu aa?”⁵ Achiwauza, “Mna mikahe mingahi?” Wachigomba, “Saba.”⁶ Achiwaamuru umati usagale hotsi.

Achihola mikahe saba, achimushukuru Mlungu na achiikata, achiwapa anafunzie wayike mbere zao nao wachiyika mbere za umati.⁷ Pia ekala na Samaki atite achache na baada ya kushukuru wewaamuru anafunzie wawagavire vivi pia.

⁸Eria na wachitosheka, na ekusanya vipande virivyo baki vikahana vibomu saba.⁹ Pkwe kala na atu hehe elfu nne kisha ewahicha wenende.¹⁰ Maha achipanda dau hamwenga na anafunzie na wachenda kahiza ukanda wa Dalmanutha.¹¹ Kisha mafarisayo wachombola nap kwanza kubishana naye emala awape ishara kombola mlunguni ili kumjaribu.

¹²Achihuzunika moyoni mw’apkwe achigomba, “Pkwa noni chiviazi chino chinatsafuta ishara? Nawambira mwimwi jeri kakuka ishara indiyoombozwa pkwa chiviazi chichi.”¹³ Kisha achiwahicha, achenjira ndani yad au kaherri achuka pkwenenda upande mnjine.¹⁴ Wakati uo anafunzie ekala wasahau kuhala mikahe ya kutosha, ekala na mukahe mmwenga tu ndani yad au.

¹⁵Jesu achiwaonya achigomba, “Mukahe na muhzirinde dhidi ya tsatsu ya mafarisayo na tsatsi ya Herode.”¹⁶ Anafunzi ekala wachibishana ao pkwa ao dzulu ya kusokala na mikahe.¹⁷ Jesu ariho manya gago, achiwauza, “Mbona mnabishana kuhusu kusolaka na mikahe. Bado kamona au kamwelewa? Au mna mioyo migumu?”¹⁸ Mna matso kamona? Mna masikiro kamsikira? Kamkumbukiha?¹⁹ Nirihoikata mikahe mitsano pkwa atu elfu tsano, mwehala vikahana vingahi virivyo odzala vipande vya mikahe? Wachimujibu, “Kumi na viri.”²⁰ Na nirihoikata mikahe saba kahiza ya atu elfu nne, mwehala vikahana vingani virivyodzala vipande vya mikahe?”²¹ Wachigomba, “Saba.”²² Achiwaambira, “Bado kamwelewa?”²³ Wachifika Bethsaida atu haho wachimreha chipofu mmwenga pkwa Jesu na kumsihi Jesu amgute.

²⁴Jesu achimgwira mkono iye chipofu na kumlongoza konze ya chijiji. Arihomtsitsira mahe matsoni na kumwikara mikono weemza, “Unaona chochosi?”²⁵ Welola dzulu na kugomba, “Naona atu wanaonekana hehe mihi inatsembera.”

²⁶Kisha achika kaherimikono dzulu ya matsoge na mtu iye achifugula matsoge, uwezowe wa kona uchuya, naye weona vitu vyosi waziwazi.²⁷ Jesu ahimwichira enende nyumbani pkwapkwe na achimwambira, “Usenjire chidzidzini.”²⁸ Jesu weuka na anafunzie pkwenda vidzidzini vya Kaisalia ya Filipi, wachikala njirani wawauza anafunzie, “Atu wana sombadze mino ni ani?”²⁹ Wachimjibu wachigomba, “Yohana mbatizaji, anjine wanagomba Eliya, na anjine mmwenga a manabii.”³⁰ Achiwauza, “Lakini mwino mnambadze mino niani?” Petro achimwambira, “Uwe u masihi.”³¹ Jesu achiwaonya wasimwambire mtu yoyosi kumuhusu iye.³² Na achanza kuwafundisha ya kukala mwana wa Adamu lazima yundateswa pkwa mambo manji na yundakahalwa ni azee na makuhani akulu na aandishi na yundalogwa, na baada ya siku tahu yundafufuka.³³ Wegomba ujumbe uu waziwazi kanda na achanza kumukemea.³⁴ Lakini Jesu wegaluka na kuwalola anafunzie na kisha achimkemea Petro na kugomba, “Enda nyuma yangu. Shetani! Kugaza mambo ga Mlungu, bali gaana damu.”³⁵ Kisha achiweha umati na anafunzie hamwenga na kuwaambira, “Mtu yeyosi achihenza kunitua adzikane mwenye, auhale msalabawena anitue.”³⁶ Kwa kukala yeyosi ahenzaye gangamiza maishage pkwa ajili yangu na pkwa ajili ya injili yundagokola.³⁷ Inamfaidi noni mtu kuupata ulimwengu wosi na kisha kuyangamiza maisha ge?³⁸ Mtu yunaweza komboza koni badala ya maishage?³⁹ Yeyosi anonehaye haya mimi na mameno gangu kahiza chiviazi chichi cha uzinzi a dhambi, mwana wa Adamu yundamonera haya mtu iye andihokudza kahiza utukufu wa babaye hamwenga na Malaika watakatifu.

9

¹Achiwaambira, “Amini nawaambira, wakuko baadhi yenu wadzioema hahu wario kuwandatata kufa kabla ya kuwona ufalme wa Mlungu uchidza pkwa nguvu.”² Na baada ya siku handahu Jesu wewahala Petro, Yakob na Yohana hamwenga naye dzulu ya murima hachiyao, kisha achigeuka sura mbere yao.³ Mavazige aching’ala sana, meruhe kuriko arivyo mtu yeyosi duniani andeweza kuyang’arisha.⁴ Kisha Eliya hamwenga na Musa eomborerer mbere yao, nae kala wa chizungumza na Jesu.⁵ Petro wejibu achimwambira Jesu, “Mwalimu, ni vidzo sisi kukala hah ana hudzenge vibanda vihahu, chimwenga pkwa ajiliyo, chimwenga pkwa ajili ya Musa na chinjine pkwa ajili ya Eliya.”⁶ Pkwa kukala

kamanyire kugomba maana eogoha sana.⁷ Ingu richidza na richiwafinika, kisha sauti ichombola kahiza riro ingu, “Yuyu ni mwanagu mhenzwi, msikizeni iye.”⁸ Ghafla wariholola kuku na kuku kawamonere kaheri mtu yeyosi hamwenga nao isihokala Jesu tu.⁹ Warihokala wanateremka kombola mrimani, achiwaamuru wasimwambire mtu yeyosi gago gosi wadzigogaona, mpaka mwana wa Adamu andihofufuka kombola pkwa wafu.¹⁰ Pkwa vivyo wachika jambo riro ndani ya mioyo yao enye lakini ejadiliana ao pkwa ao ninoni maanaye “Kufufuka kombola pkwa wafu.”¹¹ Emuza Jesu, “Pkwa noni aandishi ni kugomba lazima Eliya adze pkwanza?”¹² Achiwaambira, “Eliya yunadza pkwanza kudzia mambo gosi. Pkwa noni basi yeandipkwa kukala idzimpasa mwana wa Adamu kupata mateso manji kudahauliwa?”¹³ Lakini nawaambira ya kukala Eliya wegonya kudza na wachimhendera warivyohenza hehe irivyoandipkwa dzuluye.”¹⁴ Na walihofika pkwa anafunzi, eona kundi bomu rudzuwazunguka na andiki ekala wanabishana nao.¹⁵ Na maha waribomona Jesu, kundi hosi heshangaa na kumuchimbirira kumulamusa.¹⁶ Wewauza anafunzie, “Mnabishana nao dzulu ya noni?”¹⁷ Mtu kahiza umati wemjibu, “Mwalimu, nidzimreha mwanagu pkwako yuna hoho chafi inayo muhenda asiweze kumba.”¹⁸ Nikumkamata na kumubwaga hotsi, naye yunamboza povu mlomoni na kugaga meno na kukala mgumu. Nidziwavoya anafunzio wamomboze iye pepo lakini kawawezere.¹⁹ Achiwajibu, “Chiviazi chisichoamini nindakala namwi hata rini? Nindawavumira mpaka rini? Mrehe ni pkwangu?”²⁰ Wachimreha iye mvulana pkwapkwe. Roho mchafu arihomona Jesu, ghafla yemwenjiza kahiza kutetemeka. Mvulana wegwa hotsi na komboza povu mlomoni.²¹ Jesu wemuza babaye, “Wekala kahiza hali hii pkwa muda wani?” Baba wegomba, “Hangu uhoho.”²² Mara zinjine nikumubwaga kahiza moho au pkwenye madzi na kujahibu kumwangamiza chikala unaweza kuhenda chochosi huhurumie na uhusaidie.”²³ Jesu wemwambira, “Chikala unaweza? Chila chitu chinawezekana pkwa yeyosi aaminiye.”²⁴ Ghafla baba wa mhoho wekiri na kugomba, “Naamini, nisaidie kusokuamini pkwangu.”²⁵ Wakati Jesu arihoona kundi rinachimbirira pkwao, wemkemea roho mchafu na kugomba, “Uwe hoho bubu na chiziwi, nakuamuru ombola pkwapkwe, usimwenjire kahehi.”²⁶ Weriha na kumhangaisha mvulana pkwa nguvu na kisha achimombola. Mvulana weonekana hehe yudzefa. Ndiho anji wachigomba, “Yudzefa,”²⁷ Lakini Jesu wemhala pkwa mkono achimunula, na mvulana Achema.²⁸ Wakati Jesu ariho enjira ndani ya nyumba, anafunzie emuza pkwa faragha, “Pkwa noni kuhuweza kuyomboza?”²⁹ Achiwaambira, “Ainaii kayombola isihokala pkwa mavoyo.”³⁰ Wachombola haho na kuchiriha Galilaya kahenzere mtu yeyosi amaye wariho.³¹ Pkwa kulama wekala yunafundisha anafunzie, Achiwaambira, “Mwana wa Adamu yundalaviwa mikononi mwa atu, na wandamolaga. Andihofa, baada ya siku tahu yundafufuka kaheri.”³² Lakini kawelewere maelezo gaga na eogoha kumuza.³³ Ndiho efika Kaperinaumu. Baada ya pkwenjira ndani ya nyumba achiwauza, “Mdzikala mnafadili noni njirani?”³⁴ Lakini ekala chimya pkwani ekala wanabishana njirani kukala nani adzikala mubomu zaidi.³⁵ Arihosagala hotsi achiweha kumi na airi hamwenga na achiwaambira, “Chikala yeyosi yunamala kukala wa pkwanza ni lazima akale wamwisho na mtumishi wa osi.”³⁶ Achimhala mhoho mtite achimwika kahikahi yao. Achimhala kahiza mikonoye achiwaambira,³⁷ “Yeyosi amhocheraye mhoho hehe yuyupkwa dzina rangi pia yudzinihochera mimi na ichikaa mtu yudzinihochera mimi tu, lakini pia aliyenihuma.”³⁸ Yohana achimwambira, “Mwalimu, hudzimona mtu yunamboza pepo pkwa dzinano na hukamzulia pkwa sababu kahutua.”³⁹ Lakini Jesu achigomba, “Msimzulie pkwa kukala kakuna andiyehenda kazi bomu pkwa dzina rangi na ndiho kisha baadaye agombe neno baya hohosi dzulu yangu.”⁴⁰ Yeyosi asiyekala chinyume nasi yuu pande wehu.⁴¹ Yeyosi andiyekupa chikombe cha madzi ga kunua pkwa dzina rangi uwe ni wamasihi. Amini nawaambira Kanda thawabuye.⁴² Yeyosi awakoseshaye mmwenga waho wa atite aa waniaminio mimi kudzipkwala indekala vidzo pkwapkwe kufungiwa dziwe ra kusagiha singoni na kutsuhiwa baharini.⁴³ Chikala mkonii uchikukosesha ukate, ni baha pkwenjira kahiza uzima bila mkono kuriko pkwenjira kuzimu uchikala na mikono yosi kahiza moho usiozimika.”⁴⁴ Hatu ambaho funza kuwafa na moho usiozimika (Kaumo kahiza nakala za kapindi).⁴⁵ Chikala chegulu uchikukosesha ukate. Ni vidzo pkwako pkwenjira uzimani uchikala chirema kuriko kutsuhiwa kuzimu na magulu mairi.⁴⁶ Hatu hariho funza kawafa na moho usioweza kuzimika.”⁴⁷ Chikala dzitsoro richikukosesha ring’ole. Ni vidzo pkwako pkwenjira kahiza ufalme wa Mlungu uchikala na dzitso mmwenga kuriko kukala na matso mairi na kutsuhiwa kuzimu.⁴⁸ Hatu harihofunza ao kawafa na moho usiozimika.”⁴⁹ Pkwa kukala chila mtu yundenjizwa munyu pkwa moto.⁵⁰ Munyu nu mudzo, lakini chikala munyu uchangamiza ladhaye, unawezadze kuihenda ukale munyu kaheri? Mkale munyu mwimwi pkwa mwimwi na mkale na Amani chila mmwenga na mnjine.”

10

¹Jesu achuka mtaa uo na achenda kahiza mkoa wa Yudea na mtaa ng’aombi ya mho waa Yorodani na makutano emtua kaheri. Wewafundisha kaheri hehe irivyokala kawaidaye kuhenda.² Na mafarisayo ekudza kujaribu na wachimuza, “Ni halali pkwa Bwana kumpa talaka mchewe?”³ Jesu achiwajibu, “Musa wawaamuru noni?”⁴ Wachigomba, “Musa weruhusa pkwandika cheti cha talak ana kisha kumuricha muchewe.”⁵ “Ni pkwa sababu ya mioyo yenu migumu ndo maana wewaandikira sheria ii.” Jesu achiwaambira.⁶ “Lakini chila mwanzo wa uumbaji Mlungu wewaumba mwanamlume na mwanamche.”⁷ Pkwa sababu ii mwanamlume yundamricha babaye na mameye na yundaungana na mchewe.⁸ Na ao airi wandakala mwiri mmwenga, pkwa kukala siairi kaheri, bali mwiri mmwenga.⁹ Pkwa vivyo arichochunganisha Mlungu, mwanadamu asichitenganishe.”¹⁰ Wariokala ndani ya nyumba, anafunzie wachimuza kaheri kuhusi riri.¹¹ Achiwambira, “Yeyosi ampayetataka yunahenda uzinzi dzuluye.”¹² Mwana mche naye achimricha mlumewe na kuhalwa na mwanamlume mnjine yunahenda uzinzi.¹³ Kisha emuhehera ahoho ao atite ili agute, lakini anafunzi wachiwakemea.¹⁴ Lakini Jesu arihotambua riro wekasirika na achiwaambira, “Waruhusuni ahoho atite wadze pkwangu, na musiwazulie pkwa kukala ufalme wa Mlungu ni wa wario here.”¹⁵ Ujeri nawaambira, yeyosi asiyeuhochera ufalme wa Mlungu here mhoho mtite

hakika kaweza pkwenjira kahiza ufalme wa Mlungu. ¹⁶Kisha achiwahala ahoho mikononi mwapkwe na achiwabariki achiwaikira mikonoye dzuluyao. ¹⁷Na arihoanza safariye mtu mmwenga wemchimbirria na achibiza mavindi mbeheze achimza, “Mwamudzo nihendedze ili niweze kurithi uzima wa milele?” ¹⁸Na Jesu achigomba, “Pkwani unaneha mudzo? Kakuna ariye mudzo isihokala Mlungu ariye mudzo, isihokala Mlungu hacheye. ¹⁹Unazimanya amri: Usolage, usizini, usieye, usishuhudie, usitoe ushuhuda wa ulongo, usidanganye, usilasai, mheshimu baba na mameyo. ²⁰Mtu iye achigomba, “Mwalimu, gaga gosi nidzigatii hangu nichikala chijana. ²¹Jesu wemlola na kumuhenza achiwambira, “Unahungukirwa chitu chimwenga upaswa uguze vyosi ulivyo navyo na uwape masikini, na undukala na hazina mlunguni ndihokisha udze unifuu.” ²²Lakini wekaya tamaa pkwa sababu ya maelezo gaga, weuka kauli ii ariyonena mwenye huzuni na achenda zapkwe achikala mwenye huzuni, pkwa kukala wekala na mali nyinji. ²³Jesu acholola pande zosi na achiwaambira anafunzie, “Ni vigumu jinsi hiyo irivyo vigumu kukala tajiri pkwenjira kahiza ufalme wa Mlungu! ²⁴Anafunzi ahangazwa pkwa maneno gaga, Lakini Jesu achiwaambira kaheri, “Ahoho, ni vigumu jinsi hivyo pkwenjira kahiza ufalme wa Mlungu! ²⁵Ni rahisi pkwa ngamia kuchira pkwenye tundu ra sindano kuriko tajiri pkwenjira kahiza ufalme wa Mlungu.” ²⁶Eshangazwa sana na wachisemezana, “Vivyo nani andiye okoka.” ²⁷Jesu achiwalola na achigomba, “Pkwa binadamu kaiwezekana, lakini siko pkwa Mlungu pkwa kukala kahiza Mlungu gosi ganawezekana.” ²⁸Petro achanza kusumurira naye, “Lola huricha vyosi na hudzikufua.” ²⁹Jesu achigomba, “Ujeri nawaambira mwimwi kahana ariyericha nyumba, au kaka au dada au mame au baba au ahoho, au ardhi pkwa ajili yangu na pkwa ajili ya injili. ³⁰Ariye kandahochera maha gana zaidi ya sasa haha duniani kahiza siku zizi: nyumba, kaka, dada, mame, ahoho, na ardhi pkwa hamwenga na mateso na urimwengu udzao, uzima wa milele. ³¹Lakini anji ario apkwanza wandakala wandakala amwishi na ario amwishi wandaka apkwanza.” ³²Warihokala njirani pkwenda Yerusalemu, Jesu wekala yetangulia mbere yao, anafunzi eshangaa na ao wariokala wanamfua nyuma egoha, ndiho Jesu achiomboza achiwahala kanda kaheri ahuu kumi na airi na achanza kuweleza amachi chindampata pkwapkwe vivi karibuni. ³³“Lola, hunenda mpaka Yerusalemu, na mwa wa Adamu yundafikisha pkwa makuhani akulu na andishi; wandamhukumu ate na wandamomboza pkwa atu amataifa. ³⁴Wandamdhihaki, wandamtsitsira mahe, wandamubiza fimbo wandamuchapa mijeledi na wandamlaga. Lakini baadaye siku tahu yunda fufuka.” ³⁵Yakobo na Yohana, ana a Zebedayo, ekudza pkwapkwe na kugomba, “Mwalimu hunakuhienza hunamala uhuhendere chochosi hukuvoyacho.” ³⁶Wewambira, “Mnamala ni wahendere noni?” ³⁷Wachigomba, “Huruhusu husagale nawe kahiza utukufuo, mmwenga kahiza mkonoo wa kulume na mnjine mkonoo wa kumotso.” ³⁸Lakini Jesu wewajibu kammama kammama mvoyacho mnaeweza kuchinuera chikombe aricho nindachinuera nindachinuera au kuvumirira ubatizo urio nindubatzwa?” ³⁹Wachimwambira, “Hunaweza.” Jesu achiwaambira, “Chikombe nindichochinuera mndachinuera na ubatizo ario pkwao nebatizwa mndavumirira. ⁴⁰Lakini andiye gagala mkono wangu wa kulume au mkono wangu wa kumotso goo mimi wa komboza, lakini ni pkwa ao wario pkwao idzigoma pkwandaliwa.” ⁴¹Ao anafunzi anjine kumi warivyo sikira gaga wachanza kuwatsukirira sana Yakobo na Yohana. ⁴²Jesu achiweha pkwapkwe na kugomba, “Mnamanya kukala ao wana dhaniwao ai wahalwao kukala atawala wa atu amataifa nikuwatawala na maofisaa ao mashuhuri nikutekeleza mamlaka dzulu yao.” ⁴³Lakini kaipaswa kukala vivi kahi yehu, yeyosi ahenzaye kukala vivi kahi yehu, yeyosi ahenzaye kukala mubomu kahi yenu lazima awahumikire. ⁴⁴Na yeyosi ahenzaye kukala wa pkwanza kahi yenu ni lazima akale mtumwa wa osi. ⁴⁵Pkwa kukala mwana wa Adamu kadzire kuhumikirwa bali kuhumika na kugomboza maishage komboza uhaiwe kukala faida pkwa anjine.” ⁴⁶Wachidza Yeriko arihokala achuka Yeriko na anafunzie na kundi bomu mwana Timayo, Batimayo chipofu muvoyaji wesagala kanda ya bahabaha. ⁴⁷Arihosikira kukala ni Jesu Mnazareti weanza achanza kubiga kululu na kugomba, “Jesu, Mwana wa Daudi, nihurumia!” ⁴⁸Anji emkemea iye chipofu, wachimwambira anyamale. Lakini weriha pkwa sauti zaidi, “Mwana wa Daudi nihurumia!” ⁴⁹Jesu wemana achamru ehewe. Emweha iye chipofu, wachigomba, “Kala shujaa! Uka! Jesu yunapkweha.” ⁵⁰Achiritsuha pembeni kotire, achiruka dzulu na kudza pkwa Jesu. ⁵¹Jesu achimjibu na kugomba, “Unahenza nikuhendere noni?” Iye mwanamlume chipofu achimjibu, “Mwalimu, ninahenza kona.” ⁵²Jesu achimwambira, “enda, imaniyo idzikuhoza.” Haha haha matsoge gachona maha achiweza kulola kaheri, na achimfua Jesu bahabahani.

11

¹Sasa warihoka wafika Yerusalemu, ekala karibu na Bethfage na Bethania pkwenye mrima wa Mizeituni, Jesu achiwahuma airi miongoni mwa anafunzie ²na achiwambira, “Endani kahiza chidzidzi chirichokuko mkabala wenu chikala mdzenjira mmo, mndamona mwana punda ariye kadzapandwa. MFuguleni mmhehe pkwangu. ³Na chikala yeyosi achiwaambira pkwa noni mnahenda vivi? Mnapawa kugombi, Bwana yunamhitaji na kisha yundamdzia haha.” ⁴Wachenda wachimkuta mwanapunda yufungwa kunze mriangoni konze ya njiha bomu nao wachimfugula. ⁵Na baadhi ya atu wariokala wadzema haho wachimwambira, “Mnahenda noni kumfugula mwana-punda iye?” ⁶Wachiwaambira hehe Jesu arivyowaambira, na atu wachiwahi wenende. ⁷Wachimreha mwana-punda pkwa Jesu na wachihandika nguo zao, naye achisagala. ⁸Atu anji wachitandika mavazi gao bahabahani na anjine wachitandaza mafani wahigo Sakata mashambani. ⁹Ao wariotangulia mbereye na ao wariomfua ebiza kululu, “Hosana! Yubarikiwa adzaye pkwa dzina ra Bwana. ¹⁰Udzibarikiwa ufalme udzao wa baba yehu Daudi! Hosana dzulu Mlungu!” ¹¹Kisha Jesu achenjira Yerusalemu achenjira hekaluni achilola chila chitu. Sasa, wakati wekala upkwenda weombola pkwenda Bethania hamwenga nao kumi na airi. ¹²Machehoge warihokala wachombola Bethania, weona nzala. ¹³Na achona pkwa kure mtini wenye majani achenda ilia one chikala yundaweza kupata matunda dzuluye, arihofika achona makodza tu pkwa kukala

kaikarire majira ga matunda.¹⁴ Achiwaambira, “Kahana yeyosi andiyearia tunda kombola pkwako kaheri na anafunzie wachisikira.”¹⁵ Wachifika Yerusalemu naye achenjira hekaluni na achanza kuwomboza konze aguzaji na agulaji ndani ya hekalu. Achizipendu la meza za abadilishaji wa pes ana vihi vya ao wariokala wachiguza majia.¹⁶ Kamhurugihe yeyosi kubeba chochosi hekaluni chiriwaza kuguzwa.¹⁷ Achiwafundisha na kugomba, “Je, kaya ndikirwe, nyumba yangu indaehewa nyumba ya sala pkwa mataifa gosi? Lakini mdzihenda pango ra anyang’anyi.”¹⁸ Makuhani akulu na aandishi esikira arivyo kala yugomba, neo etafuta njira ya kumwangamiza, hata vivyo emogoha pkwa sababu umati weshangazwa na mafundishoge.¹⁹ Na dziloni irihofika, euka mdzini.²⁰ Warihokala wachitsembera madzacha, eona mhi wa mtini udziuka hata pkwenye mizijiye.²¹ Petro achikumbukira na kugomba, “Rabii! Lola, mhi wa mtini urioulani udzikauka.”²² Jesu achiwajibu, “Mukale na imani kahiza Mlungu.”²³ Amini nawaambira kukala chila awambiraye mrima uu uka na ukadzitsahe mwenye bahari, na chikala kana mashaka moyoni mwapkwe lakini yunaamini kukala adzichochigomba chindakala, vivyo ndevyo Mlungu andivyohenda.²⁴ Pkwa vivyo ninawaambira, “Gogosi mgavoyago aminini kukala mdzigahochera, nago gandakala genu.”²⁵ Mwemaho na kuvoya, mnapaswa kusamehe chochosi mrichonacho dhidi ya yeyosi ilikukala Baba yenu ariye Mlunguni awasamehe pia mwimwi makosa genu.²⁶ (Lakini msihosamehe wala Baba yenu ariye mlunguni kandawasamehe dhambi zenu.)²⁷ Wachuya Yerusalemu kaheri na Jesu arihokala achitsembera hekaluni, makuhani akulu, aandishi na azee ekudza pkwapkwe.²⁸ Na wachimwambira, “Pkwa mamlaka higo unahenda mambo gano?”²⁹ Jesu achiwaambira, “Nindawauza swali mwenga, nambirani na mimi nindawaambira pkwa mamlaka higo ninagahenda mambo gaga.”³⁰ Je, ubatizo wa Yohana weombola mlunguni au weombola pkwa anadamu? Nijibuni.³¹ Wachijadiliaa miongoni mwao na kushindana na kugomba, “Chikala huchigomba, kombola mlunguni yundagomba, pkwa noni basi kamwaminire?”³² Lakini chikala hundagomba, “Kombola pkwa anadamu.” Ewagoga atu, pkwa kukala osi eshawishika kukala Yohana wekala nabii.³³ Ndiho wachimjibu Jesu na kugomba, “Kahumanya.” Ndiho Jesu achiwaambira, “Tamimi si ndawaambira ni pkwa mamlaka higa na gahenda mambo gaga.”

12

¹Kisha Jesu weanza kuwafundisha pkwa mafumbo achigomba, “Mtu wenyala mnda wa mizabibu, acirixungushira ukuta na achitsimba shimo ra shinikizo ra divai. Achidzenga mnara na kisha achiripandisha shamba ra mizabibu pkwa akurima amizabibu, kisha achisafiri safari ya kuhe.”² Wakati uriofika, wemhuma mtumishi pkwa akurima amzabibu kuhochera kombola pkwao baadhi ya matunda ga shamba ra mizabibu.³ Lakini emkamata, wachimuhiga na wachimwinga bila chochosi.⁴ Kisha achihuma pkwao mtumishi mnjine na wachimjeruhi chitswani na kumhendera aibu.⁵ Bado achimhuma mnjine na yuyu wachimolaga ewahende ra anjine anji mambo gaga here gago wachiwabiga anjine na kuwaloga anjine.⁶ Wekala bado na mtu mmwenga zaidi wa kuhuma mwana mhezwi. Naye achikala wa mwisho ariyehumwa pkwao. Achigomba, “wandamheshimu mwanangu.”⁷ Lakini ao akurima amizabibu wachambirana, “Yuyu ndiye mrithi, dzoni humolage iye na urithi undakala wehu.”⁸ Envamia, wachimolaga na kumtsuha konze ya shamba ra mizabibu.⁹ Pkwa vivyo, Je! Yunda hendadze mmiliki wa shamba ra mizabibu? Yundadza na kuwangamiza akurima amizabibu na yundarikabidi shamba ra mizabibu pkwa anjine.¹⁰ Kamdzapata kusoma andiko riri? “Dziwe ambaro adzengi erikahala ridzikala dziwe ra pembeni.”¹¹ Riri eombola pkwa Bwana, na ni ra ajabu matsoni pwehu.”¹² Baada ya gaga, vilongozi achiyahudi etsafuta njira ya kumgwira Jesu pkwani efahamu kukala wenena mfani uo dzulu yao. Lakini eogoha umati wa atu, vivyo emricha na wechenda zao.¹³ Kisha wachiwahuma baadhi ya mafarisayo na maherodia pkwapkwe ili kumhega pkwa maneno.¹⁴ Warihofika wachimwambira, “Mwalimu, hunamanyeuwa u wa jeri na kuyumbishwa na mtu yeyosi pkwa kukala kuna upendeleo, unafundisha njira ya Mlungu kahiza ujeri. Je! Ni haki kuriha kodi pkwa kaisari au la? Je! Hunaweza kuriha au la?”¹⁵ Lakini Jesu wemanya unafiki wao na kuwaambira pkwa noni mnanijaribu? “Nipeni shilingi niweze kuilola.”¹⁶ Wachireha mwenga pkwa Jesu, achiwaambira, “Je! Ni sura na maandishi ga nani garigo hano?” wachigomba, “Ya Kaisari.”¹⁷ Jesu achiwaambira, “Mpeni Kaisari vitu vya Kaisari na mlungu vitu vya Mlungu.” Wachimstaajabia. Kisha masadukayo wagombao kahana ufufuo emwendera wachimza, wachigomba,¹⁸ “Mwalimu, Musa wehandikira kukala chindogu ya mtu achira na kumricha mche nyumaye, lakini karichire mhoho, mtu yunda mhala mche wa nduguye na kudzipa ahoho pkwa sababu ya nduguye.”¹⁹ Pkwe kala na ndugu saba, wa pkwanza wehala mche na kishi achifa, karichire ahoho.²⁰ Kisha wahihi achimhala naye achifa karichire ahoho.²¹ Na wa hahu dzavivyo kawahichire ahoho.²² Na osi saba kawarichire ahoho! Mwishowe na mwanamche pia achifa.²³ Wakati wa ufufuo, wandiho fufuka kaheri. Je! Yundakala mche waani? Pkwa kukala ndugu osi saba ekala emhala.”²⁴ Jesu wewaambira, “Je! Ii sio sababu yenu kukosesha pkwa kukala kamamanya maandiko wala nguvu za Mlungu?”²⁵ Maana wandihofufuka kombola pkwa wafu, kawahala wala kawahalwa bali ni here Malaika mlunguni.²⁶ Lakini kuhusu watu ario wandafufulwa. Je! Kamdzasoma kahiza chitabu cha Musa kahiza habari za chitsaka jinsi Mlungu arivyogomba naye na kumwambira, “Mimi ni Mlungu wa Abrahamu, na Mlungu wa Isaka, na mlungu wa Yakobo?”²⁷ Iye si Mlungu wa wafu, bali wa warioo hai, mwekosa kabisa.”²⁸ Mmwenga wa aandishi achidza na kugasirika mazungumzo gao, weona kukala Jesu wewajibu tototo wmuza, “Je! Ni amini hiyo iriyo na muhimu zaidi kuriko zosi?”²⁹ Jesu wemujiibu, “Iriyo ya muhimu ni ii sikiza, Israeli, Bwana Mlungu wehu. Bwana ni mmwenga.”³⁰ Lazima umhenze Bwana Mlunguo pkwa moyoo wosi pkwa nafsi yoyosi pkwa akiliyo yosi na pkwa nguvuzo zosi.³¹ Amri ya hiri ni ii, lazima umhenze jiraniyo here unavyodzihenza mwenye, kahana amri nyinjine bomu zaidi za zizi.”³² Mwandishi achigomba, “Vidzo, Mwalimu! Ugomba jeri kukala Mlungu ni mmwenga na kukala kakuna mnjine zaidi ye.”³³ Kumhenza iye pkwa moyo wosi na pkwa ufahamu

wosi na pkwa nguvu zosi na kumhenza jirani here mtu adzihenzavyo mwenye ni zaidi ya sadaka zosi za kochwa na dhabihu.”³⁴Wakati Jesu arihoona weomboza jibu ra busara achimwambira, “Uwe kukure na ufalme wa Mulungu.” Baada ya haho kakuna hata mmwenga ariye thubutu kumza Jesu maswali gogosi.³⁵ Na Jesu arihokala achifundisha hekaluni wegomba, “Je! Yekaladze andishi nikugombadze kukala masihi ni mwana wa Daudi?”³⁶Daudi mwenye kahiza roho mtakatifu, wegomba, “Bwana wegomba Bwana wegomba pkwa Bwana wangu sagala kahiza mkono wangu wa kulume mpaka niwaikie aduizo tsini ya magulugo!”³⁷Masihi yunaweza kukala mwana wa Daudi pkwa jinsi hiyo?” Na kusanyiko bomu ra atu emsikizi pkwa furaha.³⁸Kahiza mafundishoge Jesu achigomba, “Dzihadarini na aandishi waatamano kutsebera na joho rire na kulamswa pkwenye masoko”³⁹na kusagala pkwenye vihi vya akulu kahiza masinagogi na hata haheshima shereheni.⁴⁰Hata wanaria nyumba za ajane na wanavyoya mavoyo mare ili atu wawalole aatu wandarochera hukumu iriyo bomu.⁴¹Kisha Jesu achisagala rotsi karibu na sanduku na sadaka ndani ya eneo ra hekalu, wekala achilola atu wariokala wachenjiza pesa zao ndani ya sanduku atu anji matajiri eika chasi chibumu cha pesa.⁴²Kisha mwanamche mjane masikini wekudza na pkenjiza safu mbihi za thamani ya senti mwenga.⁴³Achiweha anafunzie na kuwambira, Amini nawaambira, mwanamche yuyu mjane masikini yudzenjiza chasi chibomu zaidi ya osi ario wadzomboza kahiza sanduku na sadaka.⁴⁴Pkwani osi wadzomboza kombolana na unji wa mapato gao lakini mwanamche mjane yuyu kombola kahiza umasikiniwe yudzedziza pesa zosi arizo yudzipaswa kuumira pkwa maishage, “Na kusagala pkwenye vihivya akulu kahiza masinagogi na hatu ha heshima shereheni.

13

¹Jesu arihokala achitsebera kombola hekaluni, mmwenga wa anafunzie achimuza, “Mwalimu, lola mawe gano na madzenga gakushangaza!”²Jesu achimwambira, “Lola madzenga gano mabomu? Kahana hata dziwe mwenga rindiro sala dzulu ya rinjine ambaro karindagwagwa hotsi.”³Na arihokala yusegehe dzulu ya mrima wa mzeituni chinyume na hekalu, Petro, Yakobo, Yohana na Andirea wachimuza pkwa siri, “Hwambire mambo gano gandomborera rini? Ni nono dalili ya mambo gano komborera?”⁴Jesu achaanza kuwaambira, “Dzihadarini, mtu asiapotoshe.”⁵Anji wandadza pkwa dzina rangu wachigomba, mimi ndiye na wanda wapotosha anji.⁶Mndihosikira habari za viha na fununu za viha mgogohe, mambo gaga lazima gandomborera. Lakini mwisho bado.⁷Pkwa maana taifa rindainuka dhidi ya taifa rinjine na ufalme dhidi ya ufalme handakala na matetemeko ya aridhi hatu mbalimbali na nzala gago ni mwanzo wa utsungu.⁸Dzihadarini wanda wahirika mpaka mabarazani na mndabigwa kahiza makanisa mndemiswa mbere ya atawali na wafalme pkwa ajili yangu hehe ushuhuda pkwao.⁹Lakini injili lazima pkwanza ihubiriwe pkwa mataifa gosi.¹⁰Wandiho wagwira na kuwakabidi mgogohe kuhusu chicho mndicho gomba pkwa kukala kahiza mda uo, mndapewa chicho mndichochigomba, kaindakala mwimwi mndigomba bali rroho mtakatifu.¹¹Ndugu yundamsaliti ndugu olagwe baba yunda msaliti mhoho we, wandainuka dhidi ya aviazi ao na kuwahenda waolagwe.¹²Mndahalwa na achira mtupkwa sababu yad zina rangu, lakini ahenzaye kuvumirira mpaka mwisho, mtu iye yunda okoka.¹³Mhorona tsukizo ra uharibifu ridzema hatu hariho karipaswa pkwema (asomaye na afahamu) ndiho wario ndani ya Yudea wachimbirire mrimani.¹⁴Naye ariyeko dzulu ya dari asitime ndani ya nyumba wala kuhala chitu ndaniye.¹⁵na arie mndani asuye kuhala nguoye.¹⁶Lakini ole wao anaache enye mimba na wamwisao kahiza siko zizo!¹⁷Voyani kukala isombore wakati wa Peho.¹⁸Pkwa kukala zizo zindakala siku za dhiki bomu iriyo kaidzaomborera namnaye hangu Mlungu arihoumba urimwengu hata sasa wala kaindakalaho kaheri.¹⁹Kala Bwana asingefupisha siku zizo kabana mtu ariye andiyeokolewa lakini pkwa ajili ya eteule arioatsagula wefupisha siku zizo.²⁰Wakati uo chikala mtu yeyosi yundawaambira, “Lola masii yuhaha! Au lola yukuhahu! Msalabani.”²¹Pkwani makristo ga ulongo na manabii ga wandaomborera na wandomboza ishara na maajabu ili kukala wawakenge, yamkini hata ateule.²²Dzihadarini nidzisonga kuwaambira gaga gosi kabila ya wakati²³lakini baada ya dhiki ya siku zizo, dzua rindejizwa chiza mwezi kaundomboza mwangawe,²⁴nyota zindagwa kombola anfanani na nguvu zirivyo kuko mulunguni zindatingizika.²⁵ndiho wandihomona mwana wa Adamu achidza mainguni pkwa nguvu bomu na utukufu.²⁶Ndiho yundahuma malaikaze na yundawakusanya hamwenga ateulewe kombola pande bomu nne za dunia, kombola mwisho wa dunia mpaka mwisho wa mbingu.²⁷Dzifundisheni kombola pkwa mtini maha tu tao rinahoanza kukala laini na kuchipuka majanige, mnamanya majira ga chiangazi idzikaribia.²⁸Vivyo vivyo, monaho monaho mambo gago gachihendeka, tambuani ya kukala iye yu karibu na malangoni.²⁹Jeri nawaambira, chiviazi chichi kachindachira mpaka mambo gaga gosi gatimie.³⁰Mbingu nan chi zindachira, lakini maneno gangu kagandachira kabisa.³¹Lakini kuhusu siku iyo au sasa, kakuna amanyaye hata maika mlunguni, wala mwana ila Baba.³²Kalani angalifu chesani pkwa kukala kamanya ni muda hio gandaomborera.³³Ni here mtu agafiriye yunaricha nyumbaye na pkwika atumishie kukala atawala wa nyumba chila mmwenga Kazie na kumwamuru mrimzi kusagala matso.³⁴Pkwa vivyo kalani matso! Pkwani kamumanya ni mimi bwana wa nyumba andihouya nyumbani inawezekana ni dziloni, usiku wa maneni wakati jogolo hindihoika au madzacha.³⁵Chikala yundadza ghafla asikukute uhehe³⁶niwambiracho nawaambira chila mtu chesani!”

14

¹Yekala siku mbihi tu kabla ya pasaka nay a mikahe isiyojinjizwa tsatsu, makuhani akulu na andikaji ekala wachitsafuta namna ya kumgwira Jesu pkwa sihi na kumolaga.²Maana ekala wanagomba, “Guo wakati wa sikukuu atu wasidze wakahenda fujo.”³Wakati Jesu arihokala Bethania nyumbani pkwa Simoni mkoma na arihokala achitegemea mezani mwanamche mmwenga achidza pkwapkwe achikala na tupa ya alabasta yenye manukato ya thamani bomu, iriyoni

nando mbidzo. Achiivunza iyo tupa na chimwanaga iyo nahdo chitswani mwapkwe. ⁴Lakini pkwekala na baadhi yao wariotsukirwa wachizungumuza ao pkwa ao na kugomba, “Ni noni sababu ya pkwangamika pkwa manukato gaga?” ⁵Manukato gaga gandeweza kuguzwa pkwa zaidi yad inari Magana mahahu na wakapewa maskini kisha wachimkemea. ⁶Lakini Jesu achigomba, “Mricheni pkwa noni mnamsumbua? Yuhenda jambo ridzo pkwangu. ⁷Siku zosi mnao maskini hamwenga namwi na wakati wowosi mnaothamani munaweza kuhenda madzo pkwao lakini kamndakala nami wakati wosi. ⁸Yuhenda chicho adzichoweza yudzuhalu mwiri wangu mafuha pkwa ajili ya mazishi. ⁹Jeri nawaambira chila hatu injili inahohubiriwa kahiza urimwengu wosi chicho adzichohenda mwanamche yuyo chindazungumzwa pkwa ukumbushowe. ¹⁰Kisha Yudasi Isikariote, mmwenga wa ao kumi na airi wepkwenda pkwa makuhani akulu ili kukala apate kumlavia pkwao. ¹¹Wakati makuhani akulu esikira vivyo, ehamirwa na wachiahidi kumpa pesa weanza kutsafata nafasi ya kumlavia pkwao. ¹²Siku ya pkwanza ya mkahe usioenjizwa tsatsu wakati warihoomboza mwana kondoo wa pasaka, anafunzie emwambira, “Unahenza hwende hiko hukaandae ili upate kuhia mlo wa pasaka?” ¹³Achiwahuma airi wa anafunzie na kuwambira, “Endani mdzini na mwanamlume yutsukula diramu na madzi yundakutana namwi, mtueni. ¹⁴Nyumba andiyo enjira mfueni na kumwambire mwenye nyumba iyo mwalimu yugomba, “Chihiko chumba cha ajeni hafu nindihoria pasaka na anafunzi angu?” ¹⁵Yundawonyesa chumba chibomu cha dzulu chiricho na gamani chiricho tayari. Hendani maandalizi pkwa ajili yehu haho.” ¹⁶Anafunzi euka wachenda mdzini ekuta chila mtu hehe arivyokala yudziwambira na wachiandaa mlo wa pasaka. ¹⁷Wakati irihokala dziloni, wekudza na ao kumi na airi. ¹⁸Na warihokala wachiifikirira meza na kuria, Jesu wegomba, “Jeri nawambira, mmwenga kahi yenu anayeria hamwenga nami yundanisaliti.” ¹⁹Osi esikitika, na mmwenga baada ya mnjine emwambira, hakika sii mimi. ²⁰Jesu wejibu na kuwambira, “Ni mmwenga wa kumi na airi kati yenu, mmwenga ariye sasa yunatsatsa honje kahiza bakuli hamwenga nami. ²¹Pkwa kukala mwana wa Adamu yunda pkwenda here vivyo maandiko gagombavyo dzuluye. Lakini elewe mtu iye ariye kutsupiraiye mwana wa Adamu yundasalitiwa! Indekala vidzo zaidi pkwapkwe here mtu iye asingevialwa.” ²²Na warihokala wachiria. Jesi achihala mkahe, achiabariki na chiummega, wewapa achigomba, “Halani, uu ni mwiri wangu.” ²³Achihala chikombe, achisukuru na achiwapa, na osi wachichinwera. ²⁴Achiwaambira, ii ni damu yangu ya agano, damu imwagikayo pkwa ajili ya anji. ²⁵Jeri nawambira, sindanwe kaheri kahiza vyala riri ra mzabibu mpaka siku iyo nindiinwa mbisha kahiza ufalme wa Mlungu.” ²⁶Wariho gonya pkwenda wiha, epkwenda konze kahiza mrima wa Mizeituni. ²⁷Jesu achiwaambira, “Mwimwi mosi mndadzitenga kure nami, pkwa kukala idzandipkwa nindamubiga mchungani na kondoo wandatawanyika. ²⁸Lakini baada ya kufufuk pkwangu nindawatangulia mbere yenu Galilaya.” ²⁹Petro wemwambira, “Hata chikala osi wandakuricha, mimi sindakuricha.” ³⁰Jesu achimwambira, “Jeri napkwambira, rero-naam, usiku uu uu, kabla jogolo kadzaika mara mbihi undakala udzinikahala maha tahu.” ³¹Lakini Petro achigomba pkwa kususitiza, “Ichikala ni lazima nife newe, sinda kuricha.” Osi eomboza hadi iyo iyo. ³²Wachifika hatu haiwaho Gethsemene, na Jesu achiwambira anafunzie, “Sagalani haha wakati nasali.” ³³Achiwahala Petro, Yakobo na Yohana hamwenga neye, achanza kuhuzunika na kutaabika sana. ³⁴Wewambira, “Nafsi yangu inahuzuni sana hata kufa, bakini hah ana mchese.” ³⁵Jesu achenda mbehe chidogo, achigwa hotsi achivoya chikala indawezekana kukala saa ii indemwepeka. ³⁶Wegomba “Aba, Baba, mambo gosi ganawezekana pkwako. Nusiha chikombe chichi. Lakini see mapenzi gangu, bali mapenzigo.” ³⁷Achuya ya kuwakuta wahehe na achimwambira Petro, “Simoni, je urehe? Kuwezere kuchesa hata saa mmwenga?” ³⁸Chesani na kuvoya pkwa kukala msidze mkenjira kahiza majaribu. Hakika roho I radhi, lakini mwili ni dhaifu.” ³⁹Achenda kaheri na kuvoya, na wehumira maneno gagogago. ⁴⁰Arihouya kaheri, achiwakuta wahere pkwa kukala matso gao gekala maziho. Kawamanyire noni cha kumwambira. ⁴¹Achimuya maha yah ahu na kuwaambira, “Badi mrehe na kupumzika? Inatosha! Saa ifika. Lola! Mwana wa Adamu yunasalitiwa mikononi mwa enye dhambi. ⁴²Lamkani hwendeni. Lola, iye anisalitiye yugaribu.” ⁴³Arihokala bado yunagomba, Yudasi mmwenga wa ao kumi na airi achifika na kundi bomu hamwenga naye enye mapanga na marungu, kumbola pkwa makuhani akulu, waandishi a aze. ⁴⁴Wakati uo msalitiwe wekala yudziwapa ishara achigomba, “iye nindiyemubusu ndeye mgwireni na kumhirika tsini ya urinzi.” ⁴⁵Wakati Yuda arihofika, mmwenga pkwa mmwenga wepkwenda pkwa Jesu na kugomba, “Mwalimu” na achimubusu. ⁴⁶Kisha wachimwenjiza tsini urinzi na kumkamata. ⁴⁷Lakini mmwenga kahi yao ariema karibu naye achomboza pangahe achimubiza mtumishi wa kuhani mkulu na kumukata sikiro. ⁴⁸Jesu achimwambira, “Mkudza kunigwara na mapanga na marungu here mnyang’anyi?” ⁴⁹Wakati chila suku ninakala namwi na nichifundisha hekaluni, kamnigwirire. Lakini riri rihendeka ili maandishi gati. ⁵⁰Na ao osi waliokala na Jesu emricha na kuchimbira. ⁵¹Chijana mmwenga ariyekala yuvala vazi ra kitani hacheye ariokala yudzizungusha, wekala yunamtua Jesu ao atu walimgwira. ⁵²Weiricha iyo nguo ya kitani na kuchimbira huhu. ⁵³Warimlongoza Jesu pkwa kuhani mkulu haha wariho kusanyika hamwenga naye akulu a makuhani osi, aze na aandishi. ⁵⁴Sasa Petro achimtua pkwa kuhe pkwelekea pkwenye lua ra kuhani mkulu, wesagala hamwenga na maafisa, achoha moho ilidzoho. ⁵⁵Wakati uo makuhani akulu osi na baraza zima ra Ayahudi ekala wachitsafuta Ushahidi dhidi ya Jesu ili wapate kumolaga lakini kawapatire. ⁵⁶Pkwa kukala atu anji eheha Ushahidi wa ulongo dzuluye. Lakini hata Ushahidi wao kaufananire. ⁵⁷Baadhi egomba na Kureha Ushahidi wa ulongo dzuluye, wachigomba, ⁵⁸Hwemsikira achigomba, “Nindarihariu hekalu riri rirotengezwa pkwa mkono, na ndani ya siku tahu nindaridzenga rinjine risirotengenezwa pkwa mikono.” ⁵⁹Lakini Ushahidi wao kaufananire. ⁶⁰Kuhani mkulu Achema kahikahi yao na achimza Jesu, “Je, kuna jibu? Atu ano wanashuhudia noni dzuluyo?” ⁶¹Lakini wesagala chimya na kajibire chochosi, mala nyinjine kuhani mkulu achimhoji na kugomba, “Je, wee umasihi, mwana wa Mlungu ariye barikiwa?” ⁶²Jesu achigomba, “Mimi ndiye. Na undamona mwana wa Adamu yusegere mkono wa kuria wa nguvu na achidza maingu ga mlunguni.” ⁶³Kuhani mkulu achitahura mavage na kugomba, “Je, bado hunamara mashahidi? ⁶⁴Madzisikira kufuhu wamziweni ni hio?” Na osi

emhukumu hehe mmwenga adziyesitahili chifo. ⁶⁵Baadhi wachanza kumtsitsira mawe na kumfinika uso na kumubiga pkwa ngumi zao na kumwambira, “Tabiri!” Maafisa emhala na kumubiga. ⁶⁶Kuku Petro arihokala yuhotsi luani, mtumishi mmwenga wa atumishie wachiche wa kuhani mkulu achidza pkwapkwe. ⁶⁷Wemwona Petro arihokala yudzema achoha mohu na achimulola pkwa hehi na kugomba, “Nawe pia wekala na Mnazareti, Jesu.” ⁶⁸Lakini wekahala, achigomba, “Simanya” jogolo hichika. ⁶⁹Lakini mtumishi wachiche wemona na weanza kuwaambira kaheri ao ario ekala wadzema haho, “Mtu yuyu ni mmwenga wao.” ⁷⁰Lakini, wekana kaheri, baadaye chidogo wadzokala wadzema haho ekala wachimwambira Petro, “Hakika uwe ni mmwenga wao, pkwa kukala ewe pia ni mgalilaya.” ⁷¹Lakini weanza kudzika mwenye hotsi ya laana na kuapa, “Simanya yuyu mtu mmuzungumzaye.” ⁷²Mara jogolo heika mara mbiri, kisha Petro achikumbuka maneno arigo Jesu arivyo kala yudzimwambira, “Kabila jogolo kadzaika mara mbiri undanikana mara tahu. Na wegwaya chiriro.

15

¹Madzacha na mapema akulu amakuhani na azee na andishi na baraza zima ra Wayahudi wachishauriana hamwenga kisha wachimfunga Jesu na wachimlongoza na wachimhirika pkwa Pilato. ²Pilato achimza, “Wee umfalme wa Ayahudi?” Achimjibu, “Uwe ugomba gago.” ³Akulu amakuhani wachielekeza mashitaka machi dzulu ya Jesu. ⁴Pilato achimza kaheri, “Kujibu chochosi? Kona vyo wanavyokushitaki pkwa mambo manji?” ⁵Lakini Jesu kamjibire Pilato na vivyo wemshangaza. ⁶Pkwa kawaidi wakati wa sikukuu Pilato nikumfugurira mfungwa mmwenga, mfungwa wadziye mvoya. ⁷Hekala na mtu ariyeehewa Baraba jela, yufungwa hamwenga na aovu wariokala wakati wa uovu. ⁸Kundi richidza pkwa Pilato, na kumvoya kuwahendera here arivyohenda haho kapindi. ⁹Pilato achiwajibu na kugomba, “Mnahlenza niwarichire mfalme wa wayahudi?” ¹⁰Pkwa kukala wemanya ni pkwa sababu ya wivu akulu amakuhani emgwira Jesu na kumreha pkwapkwe. ¹¹Lakini akulu amakuhani echochea kundi kubiga kululu pkwa sauti kukala Baraba arichirwe badalaye. ¹²Pilato achiwaba kaheri na kugomba, “Nimhendedze mfalme wa Ayahudi?” ¹³Wachibiga kululu kaheri, “Msulubishe!” ¹⁴Pilato achiwaambira, “Yuhenda jambo riro baya?” Lakini wachizidi kubiga kululu zaidi na zaidi, “Msulubishe.” ¹⁵Pilato achilamala kurihenzeza kundi, achiwafugurira Baraba. Achimubiga Jesu mijeledi kisha achimomboza ili asulubiwe. ¹⁶Askari emlongoza mpaka ndani ya lua (urio makao mabomu ga serekali) na wachikusanya chikosi chizima cha asikari. ¹⁷Wachimvika Jesu johu ya hanji ya zambarau na wachisokata taji ya miya wachimvika. ¹⁸Wachanza kumdhihaki na kugomba, “Salam mfalme wa wayahudi.” ¹⁹Ekala wachimubiga chitswani pkwa fimbo ya mwanzi kumtsitsira mahe, wachibiga magoti mbereye pkwa kumheshimu. ²⁰Hata wachigonya kumdhihaki, wachimvula riro jobo ra rangi ya zambarau na kumvika mavazige, na wachimomboza konze pkwenda kumsulubisha. ²¹Mtu Fulani, Simoni Mkirene ariyekala runenjira mdzini kombola mndani (Baba ye Aleksanda na Rufo) na wachimlazimisha kutsukula msalaba wa Jesu. ²²Asikari wachimhirika Jesu hatu hehewaho Goligotha (Maana na tafsiri ii ni, sehemu fuvu ra chitswa) ²³Wachimpa uchi uriotsanganywa na manemane lakini kanwire. ²⁴Wachimsulubisha na wachigavia nguoze, wachibigira kura kuamua chipande andichopata chira asikari. ²⁵Inapata saa tahu madzacha warihomsulubisha. ²⁶wachika dzuluye chibabo chirichoandipkwa shitaka, “Mfalme wa Wayahudi.” ²⁷Emsulubisha hamwenga na majambazi airi, mmwenga upandewe wa kuria na mnjine kumotso pkwe. ²⁸Na maandiko gachitimis garigonenwa kukala wehesabiwa hamwenga na aovu. ²⁹Nao wariokala wachitsupa emhukana wachitikisa vitswa viao wachigomba, “Aha! Uwe undiyerivunza hekalu na kuridzenga pkwa siku tahu, ³⁰dzokole mwenye na utime hotsi kombola msalabani!” ³¹Pkwa namna iyo iyo akulu a makuhani emdhihaki na kugomba, “Wewokola anjine, lakini kaweza kudzokola mwenye. ³²Mriche masihi, mfalme wa Israeli teremka hotsi vino kombola msalabani ili huweze kona na pkwamini.” Na ao wariosulubiwa hamwenga naye pia wachimhukana. ³³Irihofika saa sita, chiza richiza dzulu yya itsi yosi mpaka saa chenda, ³⁴Jesu webiga kululu pkwa sauti bomu, “Eloi! Eloi! Lama sabaktani!” Ichika kala na maana, “Mlungu wangu, Mlungu wangu, pkwa onni udziniricha?” ³⁵Baadhi ya ao warioema warihosikira wachigomba, “Lola yunamweha Eliya.” ³⁶Mtu mmwenga achichimbira aike uchi wa sira kahiza godoro na kuhiza dzulu ya mhi wa mwanzi achimpa ili anwe, mtummwenga achigomba, “Ngoja hulale chikala Eliya yundadza kumtimisha hotsi.” ³⁷Kisha Jesu achirira pkwa sauti bomu na achifa. ³⁸Pazia za hekalu zichigavika vipande viri kombola dzulu mpaka hotsi. ³⁹Wakati jemedari mmwenga ariyekala yudzema achimwekeza Jesu arihoona yudzefa pkwa jinsi iyo achigomba, “Jeri yuyu mtu wekala mwana wa Mlungu.” ⁴⁰Ekalaho pia anaache wariokala wachilola pkwa kuhe, miongoni mwao wekalaho Mariamu Magdalena, Mariamu (Mame Yakobo ndogowe Yese) na Salome. ⁴¹Wakati arihokala Galilaya emtua na kumhumikiha, na anaache anjine anji pia epkwenda naye mpaka Yerusalemu. ⁴²Kurehokala dziloni na pkwa kukala yekala siku maandalizi siku kabla ya sabato. ⁴³Yusufu wa Arimathaya wekudza haho wekala ni mhumwa wa baraza aheshimiwaye mtu anayeutarajia ufalme wa Mlungu pkwa ujasiri achenda pkwa Pilato na kuuvoya mwihi wa Jesu. ⁴⁴Pilato achishangazwa kukala Jesu tayari yudzefa. ⁴⁵Arihopata uhakika wa jemedari kukala yudzefa, wemruhusu Yusufu kuuhala mwiri. ⁴⁶Yusufu wekala yugula sanzu, achimtimisha dzulu msalabani achimfunga pkwa sanzu na achimwira ndani ya mbira ririotsimbwa kahiza dziwe kishi achihika dziwe mriangoni mwa kaburi. ⁴⁷Mariamu Magdalena na Mariamu mameye Yose eona sehemu arihozipkwa Jesu.

16

¹Wakati sabato irihoma Mariamu Magdalena na Mariamu mameye Yakobo na Salome egula manukato madzo ili waweze epkwenda na kuuhala mafuha mwiri wa Jesu. ²Madzacha na mapema siku yap kwanza ya juma epkwenda mbira wakati dzua ririhoombola. ³wachuza na ao pkwa ao? Noni andeuzi dziwe pkwa ajili yehu ili hwenjire mbirani?” ⁴Wakati wariho

ona eona kakala dziwe mgonyakuswa naho rekala bomu sana.⁵ wachenjira pkwenye mbira na wachimona chija na yuvala joho reruhe yusegehe upande wa kuria, na wachishangazwa.⁶ Achiwaambira, “Msogohe mnamtsafuta Jesu Mnazareti ariyesulubiwa yufufuka! Kaho hah alala hohatu wariho kala wadzimwika.⁷ Lakini enendani mkaambire anafunzie na Petro ya kukala yudziwatangulia pkwelekea Galilaya kuko mndamona hehe arivyo waambira.⁸ Wachuka na kuchimbira kombola pkwenye mbira wachitetemeka na kushangaa kawagombere chochosi pkwa yeyosi sababu eogoha sana.⁹ Mapema kahiza siku yap kwanza ya juma baada ya kufufuka wemborera pkwanza Mariamu Magdalena ariye kombola pkwapkwe wemomboza mapepo saba.¹⁰ Weuka na achiwaambira ao wario ekala hamwenga naye wakati warihokla wachoomboleza na kuriha.¹¹ Wachisikira kukala nimzima na yudzonekana naye lakini kawamwaminire.¹² Baada ya mambo gago, weonekana kahiza sura injine na airi ai wariokala wachenda mashambani.¹³ Wachiya na kuwambira anafunzi anjine wariobaki lakini kawamwaminire.¹⁴ Jesu baadaye achidzomboza pkwa ao kumi na mmwenga warihokala wachiria mezani na achiwachemera pkwa kusoamini pkwao na ugumu wa miyo yao pkwa sababu kawawaminire aa wahomona baada ya kufufuka kombola pkwa wafu.¹⁵ Achiwaambira, “Enendani urimwenguni kosi na kuihubiri injili pkwa viumbe vyosi.¹⁶ Yeyosi aaminiye na kubatizwa yundaokolewa na iye asiyeamini yundahukumiwa.¹⁷ Ishaha zizi zindagwirana na osi waaminio pkwa dzina rangu wandomboza pepo wandangoma pkwa lugha mbisha.¹⁸ wandagwira nyoka na mikono yao n ahata wachinwa chitu chochosi na kolaga kachandawadulu wandaika mikoni yao dzulu ya akongo nao wandapata afya.”¹⁹ Baada ya Bwana Jesu kugomba nao, achoholwa dzulu Mlunguni na yusegere mkono wa kulume wa Mlungu.²⁰ Anafunzi wachuka wachihubiri chila hatu na Bwana achienda kazi hamwenga nao na kulihakikisha riro neno pkwa ishara zirizogwirana nao.

Galatians

1

¹Paulo , mutume , apana kupitiya bantu , wala kupitiya muntu , lakini kupitiya Yesu Kristo na Mungu baba, ule ari mulamusha mubafu, ²Na banduku bote beko na miye , ku makanisa ya Galatia . ³Neema na salama imi pewe kupitiya Mungu Baba na Bwana wetu Yesu Kristo , ⁴ari dji leta yemo dju ma zambi yetu , dju atu epuche mu iyi wakati mubaya, kwa mapenzi ya Mungu Baba yetu, ⁵Kwa ule utukufu ina pewa mile na mile ! Amina ! ⁶Mina shanga vile muna geukiya mbiyo kwa ule ari mi ita kupitiya neema ya Kristo, dju ya pita ku idjili ingine . ⁷Apana ku kuye indjili ingine , lakini kuku bantu beko na mi jungulusha kitscha , na bana penda kwangu indjili ya Kristo . ⁸lakini , pale shi benyewe , kama malayi moya wa bingu leta indji ingine ya kwatchana ile turi miubiri , a ukumiwe ! ⁹Tu ri miambiya bele , na mina rudiririamo mu iyi wakati : kama muntu ana mi ubiri indjili ingine ya sho pamoya na ile muri pata , a lainiwe! ¹⁰Na sasa , ni neema ya bantu wala ya Mungu mina taka ? na tafuta ku furaisha bantu ? kama mina furaisha tena bantu , mista kuya mutumishi wa Kristo : ¹¹Mina miambiya , banduku , ile indjili bari mi ubiri kupitiya miye ayina ya muntu ; ¹²kwamana sshiku ipate wale kuyifunda kwa muntu , lakini kupitiya ufunuwo ya Yesu Kristo . ¹³Muri yuwa , ile irikuya mwenedo yangu mu buyuda , sa vile kuteswa kwa nguvu na kwalabisha indjili ya Mungu . ¹⁴Na sa vile miriku wa kushimama dani buyuda kuliko bamingi ba mu miaka yangu na ba mu mukini , barikuya na bidi ya kupita dju ma magizo ya ba baba yangu . ¹⁵Lakini , pale ba na mufuraisha ule ari niweka pembeni tangu mutumbo ya maman yangu, na ari nita kupitiya neema yake, ¹⁶mu ufunuwo dani yangu mtoto yake, dju ni iseme ku ba pagano, mishi kwangarie wala mwili wala damu , ¹⁷Na mishi kwanze kupanda ku Yerusalema kule kurikuya ba mitume bale bari pakaliwa bele yangu, lakini mirienda mu Arabia . kisha miri rudiya tena ku Damaso . ¹⁸Mwaka tatu kupita , Mi ri panda ku Yerusalema dju ya ku famia Cephas , na miri ikala mashiku makumi moya na ine kwake . ¹⁹Lakini mishi kuwone mwingi kati ya ba mitume . kama ayina Jacque , nduku ya Bwana . ²⁰Mu bile miri miandikiya, mone , bele ya Mungu , mi shi lante apana . ²¹Mirienza tena na ku mwisho ya mukini ya Syria na ya Cilicia . ²²kwalakini , mirikuya wa sho kudjulikanaku uso mu ma kanisa ya Yude beko mwa Kristo; ²³Paka , bo barishi kusema : ule arianza ku tuteswa ana ubiri sasa imani ile arianza ku fanya nguvu dju ya kuyalabisha . ²⁴Na bana tukuza Mungu dju yangu .

2

¹miaka makumi moya na ine kupita , miri penda tena ku Yerusalema na Barnaba, na mirimubebe naye Tito na miye; ²Na iri fanyihika sa ufunuwo ile mirianza kupanda . mina ba onesho indjili ile miri ubiri katchikatchi ya bapagano , mirionesho bele sana kwabale beko na beyi, kwalakini dju ni shi kimbiye wala kubimya mu bule . ³Kwalakini Tito , arikuya na miye , na arikuya Greco , ashi kukatale ku dji tawahiriwa. ⁴Na ile , dju ya banduku ba bongo baringiya mukimia katchikatchi yetu mu Yesu Kristo , na mawazo ya kutufanya batumua . ⁵A tu kuba atchiye ata wakati kiloko na turishimamia bile bari tulomba kufanya , kwalaki dju ya ukweri ya indjili ina ikala katchi yenu . ⁶Bale beko na beyi sana vile bariku zamani , il ayi omgoze kintu kwangu : Mungu ashi fanya butshakuzi kwa bantu, bale beko na beyi a ba nyambiya kintu . ⁷Kinyume , kona indjili miri pewa dju ya basho kutahiriwa , sa vile Petro dju ya ba kutahiriwa, ⁸kwamana yeye djo arimufanya Petro mutume wa ba kutahiriwa djo ville na miye mutume wa bapagano , ⁹Na mukudjuwa neema ile miri pata , Jacques , Cephas na yowane , bana bangariya sa vile bashimamizi, ba na nipa, miye na Barnaba , mukono ya kusaidiya , kwalakini dju twende , shiye ku bapagano, na bo bende ku ba kutahiriwa. ¹⁰bana tupa mipango ya ku kumbuka ba mashikini paka , na ile miri fanya vile ina pasha . ¹¹lakini pale Cephas ana kuya mu Antiocha , mina mu shimamia bele yake , kwamana ari kuya muntu wa sho paku shimamia . ¹²kwalakini , bele ya bantu bale Jacaues

ari tuma bakuye, ariansa kuria na ba pagano ; na , pale barikuya , ana atcha na ana ikala kupembeni, muku ongopa ba kutahiriwa .¹³Yeye na Yuda bengine bana fanya nabo bana toka , Barnaba na yeye ana enda pembeni kupitiya unafiki yabo .¹⁴Mu kuhona vile aba tembeye vile ina pasha mu ukweri ya indjili , mina mwambiya Cephas , bele ya bantu bote : kama weye Muyuda , una ishi sa ba pagano na apana sa bayuda, dju ya nini uku na bambiya bapagano kudji tahiriwa ?¹⁵Shiye , tuku ba Yuda ba kizarikiyo , na apanaa ba tenda zambi mukatchi ya ba pagano .¹⁶Kwalakini , mukudjuwa asema ayina kupitiya matendo ya sheria djo muntu ana okolewa, lakini kupitiya imani mwa Yesu Kristo , na shiye turi amini mwa Yesu Kristo , dju ya ku okolewa kupitiya imani mwa Yesu Kristo na apana kupitiya matendo ya sheria, kwamana akuna muntu ita okolewa kupitiya matendo ya sheria .¹⁷Lakini , tu na tafuta ku okolwe kupitiya Kristo , kama shi benye turiutiwa ba tenda zambi , Kristo Kristo arita kuya mwaziri ya Zambi ? bari ya kule ,¹⁸Kwamana , kama mina yenga bintu bile miri alabisha , mina dji fanya kuya mi moya mwarabifu ,¹⁹kwamana ni kupitiya imani djo miriku mu sheria , dju ya ku ishi dju Mungu .²⁰Muri kufwa na Kristo ; na kama mina ishi , ayina miye niku na ishi , ni Kristo eko na ishi mwangu; mina ishi sasa dani ya mwili , na ishi daani imani kwa Mtoto ya Mungu, ule ari ni penda na ule ari djitowa dju yangu.²¹Mishi tupe neema ya Mungu ;kwamana kama aki inapatiwa kupitiya sheria , Kristo seke ari kufa mu bule .

3

¹Ku ba Galato , ba akiri ya kugeuka ! ile pari mitupiya ina migeuza , mweye , bale Yoesus Kristo ari oneshiwa ku bantu bote sa vile wa kutujikiwa ku mantcho yenu ?²Mune paka ile mina penda kufuda kwenu : ni kwa matendo ya sheria dju muri pata Roh , wala kupitiya maubiri ya imani ?³Muko benye akili ya kugeuka biakweri? Mukwaza mu kiroh , munapenda sasakuhisha kupitiya mwili ?⁴Muri teswa sana mubule ? kama kila wakati ni mu bule .⁵Yeye djo arimipa Roh , na yeye djo ana fanya midjiza katchikatchi yenu, ana ifanya ce que kupitiya matendo ya sheria , wala kupitiya maubiri ya imani ?⁶Sa vile Ibrahimu ariaminiya Mungu , na ile iri mu oneshi mwenye Aki ,⁷Mu yuwe asema ni bale beko na imani beko batoto ya Ibrahimu .⁸na miandjiko , ina sema ni Mungu djo ana okolwewa ba pagano kupitiya imani , ari mwanbiya iyi abari muzu Ibrahimu bele ya kufika : Matayifa yote ita barikiwa mwako!⁹Dju ya bale ba ta amini baku baku barikiwe na mwaminifu Ibrahimu .¹⁰Kwamana bale bote bana riunga ku matendo ya sheria be tshini ya ukumu ; kwamana iri andjikiwa : a ukumiwe ule wote a shi angaririye bile biote bisha ku andjikiwa dani ya kitabu kia sheria , na ashi bi weke mu matendo .¹¹Na akuna ule ari okolwewa bele ya Mungu kupitiya Sheria, djo vile biko , dju iri semewa : wa aki ata ishi kupitiya imani .¹²kwalakini , sheria ayi semeye imani ; kwalakini ina sema : ule ata weka ibi bintu mu mutendo ata ishi kupitiya bio .¹³Kristo ari tu wokowa mu ukumu ya sheria , muku rifanya ukumu dju yetu kwamana ime andji kiwa : y ukumiwe ule wote ba na mutudjika ku banwo ,¹⁴dju ya baraka ya Ibraimu ikuye dju ya ba pagano ifanyishi mwa Yesu Kristo , na dju tu pate kupitiya imani Roh ile iri lakiwa .¹⁵Nduku (mina sema munamuna ya bantu), kuweka munamuna muzuri , lakini ata iri fanyika kupitiya muntu, ayi ta shimama (atshiwa) kupitiya muntu, na muntu ashi wezi kongeza .¹⁶Lakini malako ari semewa dju ya Ibrahimu na kizazi kiake . Ayi semwe asema : na ku ma bizazi, sa vile iri kuya ni ya ba mingi , lakini iri samewa dju ya muntu moya : na kwa kizazi kiako , ni ku sema , Kristo .¹⁷Mone ile mina shikiya : kuweka (kushimamisha) , ile Mungu ari akikisha , ayi ta shimamizq(atshiwa) , na vile malako etakuya ya bule , kupitiya sheria ina rudi tena kuko mwaka .¹⁸Kwalakini kama uriti ina toka ku sheria, akustakuya malako; lakini , ni kupitiya ile Mungu ari fanya kwa Ibrahimu ile kipadji ya neema yake .¹⁹dju ya nini sheria? iri letewa djo ma kosa , paka pale kile kizazi kia malako iiri fanyiwa kitakuya; djo sheria iri anza kutumika kupitiya ba malaika, kupitiya mushimazi moya .²⁰kwalakini , mushimamizi ana mushimamizi ya moya , lakini Mungu eko moya .²¹Sheria iko seke na shimamia malako ya Mungu? bari na ile ! kama iri letewa sheria moya dju ya kuleta bujima , aki ita ta toko biakweri ku sheria .²²Lakini mwandjiko ina funga yote tshini ya zambi, djo ya bale bari lakiwa ba okolewe kupitiya imani mwa Yesu Kristo kwa bale ba na amini .²³Bele ya imani ikuye , turi fungiwa tshiya gereza ya sheria , paka pale imani iri rionesha .²⁴vile vile sheria irikuya kama vile ya kutu oneshi djiya dju ya ku tupeleka kwa Kristo , dju tu okolewe kupitiya imani .²⁵Imani iri kuya , atuna te tshini ya kutu oneshi .²⁶kwamana muko mwebote batoto ya Mungu kupitiya imani mwa Yesu Kristo .²⁷Mweye bote , muri batiziwa mwa Kristo , muri vala Kristo .²⁸Akuna wala Mu Yuda wala Greco , akuna wala mutumwa wa wa uru , akuna tena wala muntu wa mwanamuke ; kwamana mwe bote muko mukimoya mwa Yesu Kristo .²⁹Na kama muko mwa Kristo , muko seke kizazi kia Ibrahimu , muriti kwa malako .

4

¹Kwa lakini , tena kuna kawa muriti eko mtoto , mina sema ashi atsha mutumwakukintu , ata eko mwenye biote; ²Lakini eko tshini ya ba tshunga na ba ku ongoza paka pale wakati ile Baba ari sema ita fika .³Shiye tena ,kwa mufano moya moya , pale turikuya batioto , turikuya tshini ya butumwa mipango ya dunia; ⁴Lakini , pale ma wakati iri fika , Mungu ari tuma Mtoto yake, ana zarika kwa mwana muke, ana zarika tshini ya sheria, ⁵dju ya ku okowa bale beko tshi ya sheria, dju tu pate kombolewa (kutu uza) .⁶Na dju muko batoto , Mungu ari tuma dani ya ma roh yetu Roh ya ya mtoto yake , ku ile iko na lalamika : Abba ! Baba !⁷djo kwamana awuna tena mutumwa, lakini mtoto ; na kama uko mtoto , uko tene muriti kupitiya neema ya Mungu .⁸ile wakati , amu ku muyuwe Mungu , murianza kutumikia ba mwungu abana ba mufano yabo ;⁹Lakini sasa muna yuwa Mungu , wala tena Mungu ari mi djuwa, namuna kani muna rudiya ile bizaifu na mashikini mipango , ku ile muna penda tena kutumikia ?¹⁰Muna angaria mashiku, ma mwenji , ma wakati na ma miaka !¹¹Mina ongopa kwa kutumiga bule dju yenu.¹²Mukuye sa vile miye, kwamana miye niko sa vile mweye. nduku , mina milomba . A mu ku ni fanisheye kibaya ata .¹³Muna djuwa asema iri fanyishika dju ya kilema ya mwili ile miri mipata dju

ya mala ya kwanza mihubiri Indjili . ¹⁴ na kuwekewa muku pimwa kupitiya mwili , a mu kuseme wala mubaya wala kuniitshukiya ; muri ni, kwa kinyume , murini pokeleya sa vile malaika ya Mungu , sa vile Yesu Kristo . ¹⁵ Wapi sasa muna shudiya mashi ya furah yenu ? kwamana mina miambiya asema , kama ile iri weekana , baripasha ku mi tosha mantsho dju ya kunipa yo . ¹⁶ mina kuya adwi wenu mu ku mi oneshia ukweri ? ¹⁷ ile bidi bana kuya nayo dju yenu ayina safi, lakini bana penda ku mi kabula na shiye , dju mu kuye na bidi dju yabo . ¹⁸ Ni muzuri kuya na bidi dju ya ile iko muzuri na wakati yote , na ayina paka kama niko katchi katchi yenu . ¹⁹ Batoto yangu , bale mina shikiriya maumivu ya kuzala , paka pale Kristo ata ikala dani yenu , ²⁰ Mina penda sasa kuya pebeni yenu , na ku badirisha misemo , kwamana niko dani ya maunguniko dju yenu . ²¹ Munyambiye , mweye muripenda kuya tshini ya sheria, amushikie sheria ? ²² Kwamana iri andjikiwa asema Ibrahim ana pata batoto ba wiri, moya wa kwa mwana muke mutumwa , na moya wa kwa mwanamuke wa uru , ²³ Lakini ule wa mutumwa ari mupata kwa mwili , na ule wa uru ari mupata kupitiya malako . ²⁴ Ibi bintu biko bia kutafsiri ; kwamana bale bana muke beko ma agano bili. moya wa mulima ya Sinaya , anazala dju ya utumwa , ni Agara , ²⁵ kwamana Agara , ni mulima ya Sinaya mu ki arabia , na ana wonesha Yerusalema ya leo , iko dani ya butumwa na batoto yake . ²⁶ Lakini Yerusalema ya yulu iko uru , ni mama yetu,; ²⁷ kwamana ime andjikwa asema : Furayi weye , tasa , weye awu zale apana ! Pasuka na lalamika na makele ya mingi , weye awu kushikiye maumivu ya kuzala ! kwamana batoto ya ule baratsha ba ta kuya ba mingi kupita batoto ya ule eko wa kolewa . ²⁸ Dju yenu , ba dunku , sa vile Isaaka , muko batoto ya malako ; ²⁹ Na tena ule ari zarikwa kupitiya mwili ana uwa ule ana zarika kupitiya Roh , vile vile eko tena sasa . ³⁰ Lakini mwandjiko ina sema nini ? Andama mutumwa na mtoto yake , kwamana mtoto wa mutumwa ashi riti na mtoto ya mwanamuke ule eko uru . ³¹ Djo kwamana , banduku , atuna batoto ya mutumwa, lakini ya mwanamuke ya uru .

5

¹ Ni dju ya uru djo Kristo ari tukombola . ikala wa kushimama (fashi moya) , na mu shatche ba mweke tena tshini ya bifungo ya butumwa . ² Mone , mie Paulo , na miabiya asema , kama mu na dji tahiriwa , Kristo ashi mi saidiye kintu . ³ Mi na sema tena tena kwa mutu wote ule ritahiri, ana pasha kutumikia kutumikia (ku eshimia) sheria yote mujima . ⁴ Muko ba kukabulana na Kristo , mwe bote muna tafuta ku okolewa dani ya sheria; amusta pata neema. ⁵ Dju yetu , ni kwa imani djo tu natshunga , kupitiya Roh , kitumaini ya aki. ⁶ kwamana , mwa Yesu Kristo , wala kutahiri wala pasho kutahiriwa a bina na mana, lakini imani ile ina tumika kupitiya mapendo . ⁷ Muna kimbisa muzuri : nani ana mishi mamisha, dju ya ku mipushinsha kweshimia ukweri ? ⁸ Iyi kusukumwa aku toke kwa ule ari mi ita . ⁹ Tchatcho kiloko ina vimbisha buyi bote . ¹⁰ Niko na tumainiya kwe nu , dqni ya Bwana , asema amusta waza bingine . Lakini ule eko na mi vuruka , akuye nani , ata pata maripo yake. ¹¹ Dju yangu , banduku , kama mina ubirite tena ku tahiriwa , dju ya nini tena ba na ni tshukiya ? muvuruko ya ku musalaba ina poteya ! ¹² Tu ba toshe , bale beko na leta fudjo katchi katchi yenu ! ¹³ Banduku , muri itiwa kuya uru , kwalakini mu shi fanya ile uru ikuye tundu (djiya) ya ku ishi munamuna ya ki mwili; lakini muri lete , kupitiya mapendo , batumwa ya ba moya na bengine. ¹⁴ Kwa mana sheria yote ina ikala dani ya neno moya , dani ya iyi : uta penda djirani wako sa we moya ¹⁵ Lakini ka muna riluma na kuri kuria ba moya na begine , mudji tchunge dju mushirialabishe ba moya na bengine. ¹⁶ Mina sema seke : Mutembeye Munamuna ya Roh , na a musta fanya mapezi ya mwili. ¹⁷ Kwamana mwili iko na mapenzi ya kwachana na Roh , na Roh iko iko na bia kwachana na mwili ; bilko bia kwachana , dju mushi fanye bile bile muna penda . ¹⁸ Kama Muna ongoziwa na Roh , amuna tshini ya sheria . ¹⁹ Kwa lakini , matendo ya mwili ina rionesha , ni : busharati , butchafu , kutchantchanga , ²⁰ Kwabudu , buloji , kukosa burafiki , mabukonvi , ma tchuki , ma buniamana , ma kukota ku sauti , ma kukabulana , makanisa ya buloji . ²¹ Kutamania , bulevi , Ma kuria kwa kulafi , na bintu bia kufanana . Na miambiya bele , sa vile misha ku sema , bale beko na fanya ibi bintu a ba tariti ufalm ya Mungu . ²² Lakini ma tunda ya Roh , ni : mapendo , furah , salama , kutuliya , buzuri , bunene , bwaminifu , ²³ Utulivu , unyenyekevu ; sheria ayi pinga dju ya ibi bintu. ²⁴ Bale beko ba Yesu Kristo ba sha kuwa mwili na ma tama na mapenzi yake . ²⁵ Kama tu na ishi kupitiya Roh , tu tembeye tena munamuna ya Roh . ²⁶ Mu shi tafute utukufu ya bule , mu kuri tshokoza ba moya na bengine .

6

¹ Banduku , kama mumtu ba na mukuta mu bubaya , mweye muku ba kiroh , mu muongoze na roh ya utulivu . Uri tchunge we moya , dju kintu kishi kupime na weye . ² Mu bebeyane bujito ba moya na bengine . Na muta ta timiza sheria ya Kristo . ³ Kama muntu ana waza kuya ma mana ,ashi kuye kintu , eko na rialabishiya ye moya . ⁴ mutu wote atshunguze ma tendo yake , na apa dju ya mwingine ; ⁵ Kwamana muntu wote ata beba bujito bwake . ⁶ Ule beko na fundisha neno a saidiye mu bintu biake biote kwa ule eko na fundisha . ⁷ Mu shi rilande : aba mupimake Mungu. kile muntu ata otesha , ata kivuna teni . ⁸ Ule a na otesha dju ya mwili yake ata vuna dju ya mwili mabaya ; lakini ule eko na otesha dju ya roh ata vuna dju ya roh maisha ya milele . ⁹ Tu shi atche ku fanya bizuri ; kwamana tuta vuna mu wakati muzuri kama a tu riatchiriye . ¹⁰ kwa vile sasa, pale tuko na wakati , tu tende bizuri kwa bantu bote , na sana sana kwa banduku mu imani . ¹¹ Mwangarie na mukanda kani munene miri miandjikiya ku mikono yangu . ¹² Bale bote bana penda ku dji fanya bazuri mu mwili ba na mi sukuma mu dji tahiriwe , dju tu ya kwepuka ba teswe dju ya musalaba ya Kristo . ¹³ Kwamana bale beko bakutahiriwa bo benye we aba eshimiye sheria ; lakini bana penda mu dji tahiriwe , dju ya ku ri tukuza dani ya mwili yenu . ¹⁴ Dju ya ile ina nyangaria , bari na miye ma wazo ya kuri tukuza kubintu bingi bia ku musalaba ya Bwana wetu Yesu Kristo, kupiti yeye dunia iri kufa dju yangu , sa vile niko dju ya dunia ! ¹⁵ Kwamana ayina na mana ukuye wa kutahiriwa wala washo ku tahiriwa ; ile iko ya mana , ni kuya ki umbe kia sasa . ¹⁶ Salama na reema kwabale bote beko na

fata iyi magizo, na kwa Israeli ya Mungu !¹⁷Muntu kwanzia leo ashi ni vuruke , Kwamana ni na vala ku maungu yangu alama ya Yesu .¹⁸Banduku , neema ya Bwana Yesu Kristo ikuye na roh yenu ! Amina !

Ephesians

1 ¹Paulo , mutume wa Yesu Kristo kupitiya mapenzi ya Mungu, ku ba takatifu bale beko mu Epheso na ba kamilifu mwa Yesu kristo: ²Neema na salama y mi pewe kupitiya Mungu Baba yetu na kwa Bwana Yesu Kristo!³U barikiwe Mungu , Baba wa Bwana Yesu Kristo, ari tu bariki mu manamuna yote na mabaraka ya ki roho mu mafashi ya yulu mwa Kristo !⁴Dani yake Mungu ari tu tshakula bele ya ku umba dunia , dju tu kuye batakatifu na ba sho kutekatenka bele yake.⁵Shiye tu ritshakuliwa mu mapendo yake kuya ba toto yake kupitiya Yesu Kristo , vile aritaka kwa mapenzi yake, ⁶mu kusifu ya utukufu ya neema ile ari tupa mwa mupendwa wake.⁷Mwake tuko na ku okolewa kupitiya damu yake , kutukombola mu zambi, vile utadjiri ya neema , ⁸Mungu ari pungusha ya tele yule yetu kupitiya ekima ya namuna yote na akiri,⁹A na tu djuwisha siri ya mapenzi yake, kwa vile a na taka mu kuhumba mwake ye moya , ¹⁰Djo ya kuyeka mu matendo pale wakati ita fika , ya kuweka pamoya bintu biote mwa Kristo, ble biko mu bingu na bille biko pa dunia.¹¹Mwake tu na kuya tena bariti, tu ri tshakuliwa bele kufatana na kutaka ya ule eko na fanya bintu biote kufata na mashauri ya mapenzi yake,¹²Dju tu tumike mu ke shangiliya ya utukufu yake , shiye bale bele tu ri tumainiya mwa Kristo.¹³Mwake mweye tena , mu kushikiya neno ya kweri , indjili ya okovu yenu , mwake muri amini na bari mitshandja Roho Mutakati ile bari lakaka, ¹⁴ile iko ahadi ya uriti , dju kombola bale Mungu ari tshakula, kwa ku shangiliya ya utukufu yake.¹⁵Ni pale miye tena , Muku shikiya kusema ya imani yenu kwa Yesu na kwa mapendo yenu dju batakatifu bote , ¹⁶Mi shi atche ku murudishiya neema dju mweye , mina mikumbuka mu mahombi ,¹⁷Dju ya Mungu wa Bwana Yesu Kristo wetu , Baba ya utukufu , a mipe Roho ya ekima na ya ufunuwo , mu ku djuwa kwake , ¹⁸Na engaze matcho ya roho yenu , dju mu yuwe kitumaini kani kina riunga ku mwito yake , butadjiri kani ya utukufu ya kuriti kwake ana tchungiya batakatifu,¹⁹Na iko dju yetu shiye tu amini bunene ya Nguvu yake ya sho mwisho, ina djonesha na nguvu kupitiya buzuri ya nguvu yake. ²⁰ile ari weka mwa Kristo , mu ku mulamusha mu bafu , na muku mwikarisha ku mukono ya mwanaume yake mu ma fashi ya yulu , ²¹Yulu ya utawa yote , ya madaraka yote , ya nguvu yote, ya makustaili, na ya ma djina ile ba tezi kutaya , apana paka mu wakati ya sasa , lakini tena mu waka ya ku mbele.²²Ana weka biote tchini ya mikulu yake, na leta dju ya mukubwa wa yulu ya kanisa , ²³ile ni Mwili yake , utawa ya ule ana yaja yote mu biote.

2

¹Murikuya ba kufa kupitiya ma bubaya yenu na kupitiya ma zambi yenu, ²Mule murianza kutembelele yamo, vile mandjiya ya dunia , vile kyongozi a madaraka ya mu pembo , pembo mutshafu ile iko na tumika dani ya mtoto ya butomboji. ³Shiye bote tena , turi kuya ba ile kikundji , na turianza ku ishi vile mapenzi ya mwili yetu , muku fanya mapenzi ya mwili na mawazo yetu, na tu rikuya kupitiya mufano ya batoto ya makari , sa bengine...⁴Lakini Mungu , eko mutadjiri mu reema , dju ya mapendo munene ile ari tu penda , ⁵Shiye turi kufa kupitiya bubaya yetu , ana tu rudishiya bujima na Kristo⁵ (ni kupitiya neema djo tu riokolewa) ; ⁶Ari tu fufula pamoya , na ana tu ikarisha pamoya mu ma fashi ya yulu, mwa Yesu Kristo, ⁷dju ya ku oneshwa mu mashiku ya kumbele utadjiri ya sho kwisha ya neema yake kupitiya buzuri yake kwe tu shiye mwa Yesu Kristo.⁸Kwamana ni kupitiya neema dju muri okolewa , kupiya imani . Na ile ayi toke kwenu , ni kipadji kia Mungu. ⁹Ayina kupiti matendo , djo muntu ashi ri tukuze. ¹⁰Kwamana tuko biumbe biake, tu riumbiwa mwa Yesu - Kristo dju ya matendo muzuri, ile Mungu ari tayarisha ku mwandjo, djo tu y weke mu matendo.¹¹Ni dju ya ile , mweye murikuya ba pagano dani ya mwili , bari mita ba sho kutahiriwa kwa bale beko ba ku tahiriwa na na beko bakutahiriwa mukimwili kupitiya mikono ya muntu, mu kumbuke¹²Ile murikuya mu ile wakati pashipo Kristo, ku katariwa kustaili ya mukini mu israeli , bageni ku magano ya malako , pashipo kitumaini na pashipo Mungu mu dunia.¹³Lakini sasa , mwa=Yesu Kristo , mweye murikuya banri , muna kuya karibu kupitiya damu ya Kristo. ¹⁴Kwamana eko salama yetu, yeye kwake ya biwiri ana fanya bikuyu mukimoya, na ana angusha kibumbashi kiritukabula, ¹⁵Bu adwi, iri labiki kupitiya mwili yake sheria ya mipango dani ya miandjiko yayo , dju ya ku umba mwake ye moya na yo biri muntu wa sasa moya, mu ku weka salama , ¹⁶Na ku ba roudisha , moya na ule mu mwili moya, na Mungu kupitiya musalaba , mu ku aribisha kupitiya yeye bu adwi.¹⁷Ari kuya kuleta salama kwa mweye muri kuya bari, na kwa bale bari kuya karibu, ¹⁸kwamana kupitiya yeye tu na kuya ba moya kwa bengine kufika (kwingiya) karibu na Baba, dani ya Roho moyan .¹⁹Vile seke , amuna tena bageni , wala bantu ba indje ; lakini muko pamoya na batakatifu, bantu ba munyumba ya Mungu.²⁰Bari mifudisha yulu ya madjengo ya ba mitume na ya nabi , Yesu-Kristo ye moya eko ribwe ria kushimamisha. ²¹Mwake yeye ekulu yote, bina angariwa muzuri, kulamuka djo ya kuya ekalu takatifu dani ya Bwana. ²²Mwake tena muna fundichiwa djo ya kuya nyumba ya Mungu mu kiroho.

3 ¹Dju ya ile , miye Paulo , mufungwa ya Kristo djo yenu meye ba pagano... ²Kama muri yuwa ku bembelesha neema ya Mungu , ile ari nipa dju yenu.³Ni kupitiya ufunuwo djo ni riyuwa bia kufutshama ku bile mina miandjikiya mu misemo kiloko . ⁴Muku bisoma , mutezi ku oneshwa akiri ile niko nayo ya bia kufuntshama bia Kristo. ⁵A bi kurionesha ku batoto ya bantu mu ma wakati ingine , sa vile iri funguriwa apa sasa kupitiya roho ku ba takatifu mitume na nabie ya Kristo.⁶Iyi siri , ni kusema ba pagano beko nabo ba riti , bana kuya tena mwili moya na bana ingiya tena ku malako mwa Yesu - Kristo kupitiya endjili, ⁷Djo miri fanyiwa waziri kwa kipadji ya neema ya Mungu, ile iri ni pewa kupiya nguvu ya uwezo yake.⁸Kwa miye , niko wa mwisho ku batakatifu bote, iyi neema niri pata kusema ku bapagano ma butadjiri ya sho ya

Kristo,⁹Na kuweka ku mwangaza ni nini matayarisho ya siri ya kufuntchama ya wakati yote mwa Mungu ari umba bintu biote.¹⁰Dju ya butawala na waongozi mu ma fashi ya yulu kudjuwa leo kupitiya kanisa ekima ya kwendelea pashipo mwisho ya Mungu,¹¹kwa vile mipango ya milele ile ari weka mu matendo kupitiya Yesu-Kristo Bwana wetu.¹²Mwa ule tuku na, kupitiya imani mwake yeye, uru ya tu tshofe kwa Mungu na kitumaini,¹³Tena mina milomba mu shipoteshe bidi dju ya mateso yangu djo yenu : ni utuku yenu.¹⁴Dju ya ile, mina twanga magootshi bele ya Baba,¹⁵kwakew ma djama yote ina beba djina mu bingu na pa dunia,¹⁶dju a mipe, kwa vile utadjiiri ya utukufu yake, ikuye na uwezo ya nguvu kupitiya roho yakedani ya muntu.¹⁷Djo Yesu a ikale dani ya ma roho yenu kupitiya imani, dju mukuya wa kushimama na kwila dani ya mapendo,¹⁸Mu shikiye na ba takatifu bote nini bufupi, bulefu, bu nene, na bulefu,¹⁹Na kudjuwa mapendo ya Kristo, ina pita kudjuwa kote, dju ya kusema mu kuye benye ku ya jiwa paka mu ku tawala ya Mungu.²⁰kwamana, kwa ule atezi kufanya, kupitiya uwezo ina tenda dani yetu, pashipo mwisho yulu ya biote bile ana tu nalomba wala kuwaza,²¹Kwa yeye utuku dani ya kanisa na mwa Yesu-Kristo, mu ma wakati yote, mile na mile ! Amina!

4

¹Mina na misubutisha seke, miye, mufungwa mwa Bwana, ari tembeya munamuna inapasha kwa ku mitiwa ile iri miangariria, ²Mu kurishusha kote na bupole, na utulivu, muku ritshikiya ba moya na bengine na mapendo, ³muri weka mu kutchunga mukimoya ya roho kupiliya kifungo ya salama.⁴Kuku mwili moya na roho moya, sa vile tena muri itiwa ku kitumaini moya kupitiya mwito yenu; ⁵Kuku Bwana moya, imani moya, ubatizo moya, ⁶Mungu moya na Baba moya wa bote, eko yulu ya biote, na kati ya bote, na mwa bote.⁷Lakini kwa kila muntu kati yetu aripata neema kwa kipimo ya kipadji ya Kristo. ⁸Ni kwamana ime sema : muku panda yulu, ari beba bafungwa, na ari fanya makipadji ku bantu.⁹kwa lakini, ina sema nini : ari panda, kama siyo ari shuka tena mu ma fashi ya tshini ya bulongo? ¹⁰Yeye djo ari shuka, ni yeye paka ari panda yulu ya ma bingu yote, djo ya kuyaja bintu biote.¹¹Na arikabula bamoya sa vile batumes, bengine sa vile banabi, bengine sa baengiliste, bengine sa batshungadji na batuzadji, ¹²Dju ya kushima kwa kwari ya batakatifu djo ya kaji ya uduma na kufundisha ya mwili ya Kristu, ¹³Paka pale shiye bote tu tafika mukuya mukimoya mu imani na mukudjuwa Mtoto ya Mungu, mu ali ya muntu kufanyiwa, mu kipimo ya mufano ya vile inapasha ya Kristo,¹⁴Djo tu shi bakiye paka batoto, yulu yulu na kubebewa ku ma pembo yote ya mamafundisho, kupitiya bongo ya bantu, kupitiya bukalamushi mu mufano ya kudanganyiwa ¹⁵Lakini, tumikiya ukwari dani ya mapendo, tuna endeleyagambo yote mwa ule ni mukubwa, Kristo. ¹⁶Ni kwake, na neema ku bifungo biote ya usaidizi, mwili yote, inogonziwa muzuri na ina kuya nguvu muku riunga, ina kokota kwendelea yake kwa vile nguvu inapasha kwa bipande yake, na ina rifundisha yo yenyewe dani ya mapendo.¹⁷Ona seke ile mina sema na ile mina semeseya dani ya Bwana, ni kusema amu wezi ku tembe tena sa bapagano, beko na tembeya sa vile mawazo yabo ina ba peleka kubintu bia sho mana. ¹⁸Beko na akili ya kufunika, beko bageni ku maisha ya Mungu, djo ya kukosa kuyuwa ile iko dani yabo, djo ya roh yabo ya nguvu. ¹⁹ba na potesha amu, ba na ripeleka mu bia kutchangatchanga, dju ya kufanya mambo ya butchafu yote ile ina riunga ku taama.²⁰Lakini mweye, ayina vile barimifundisha kwa Kristo, ²¹Kama bele muri mushikiya, na kama, muri riweka vile inapasha ku ukwari ile iko mwa Yesu, ni mwake djo murifundishiwa, ²²ku ritosha, kumitosha, ku weka penbeni ku maisha yenu ya zamani, kwa muntu wa zamani ari landiwa kupitiya taama ya bongo.²³Kwa kuya wa kuzarika tena dani ya roho ya akiri yenu, ²⁴Na kuvala muntu wa sasa, ku umbiwa kwa vile Mungu dani aki na butakatifu ile ina zala ukwari.²⁵Ni kwamana, katala bongo, na ile kila muntu katshi yenu asema kwa ukwari kwa djirani wake; kwamana tuku wa member ba moya na bengine. ²⁶Kama muna shikiya makari, ushi fanye zambi; djuwa ishi lale uko paka na kishilani, ²⁷Na ushi kabule shetani dijiya.²⁸Ule eko na iba ashi ibe tena; lakini a tumike, mukufanya na mikono yake bile biko bizuri, dju ya kupata nini ya kukabula ule eko nayo lazima na yo. ²⁹Mukinya yenu mushi toke misemo mubaya, lakini, mutoke, ma misemo muzuri, ile ina saidiya kuyenga na kuleta neema kwa bale bana ishikiya. ³⁰Mushi sikitishe Roho - Mutakatifu ya Mungu, kupitiya ile muri pikiwa djo ya shiku ya ukombozi. ³¹Butshungu boyte, bunyama bote, na makari ya namuna yote, y poteye katshi katshi yenu. ³²Mukuye bazuri ba moya kwa bengine, musaidiyane, mu rumiyane bengi na bengine, sa vile Mungu ari mi rumia mwa Risto.

5

¹Mukuye seke ba bana mufatirisha Mungu; sa batoto bapendwa; ²Na mutembeye dani ya mapendo, kwa mufano ya Kristo, ule ari tupenda, na ari ritowa ye moya kwa Mungu djo yetu sa sadaka na matolewa ya arufu muzuri. ³Bucharati, kushikuye butshafu iyi namuna, na taama, ishi taiwa ata katchikatchi yenu, djo vile ina pasha kwa batakatifu. ⁴Bashi shikiye wala misemon ya sho eshima, wala mitshezo ya bubumbafu, wala mamitshezo, bintu biko kinyume ku buzuri; tushi kiye matendo ya shukrani. ⁵Kwamana, mudjuwe muzuri, busharati ata bumoya, wala butshafu, wala taama, ni ku sema, wa kwabudu, ayina na uriti mu bufalme ya Kristo na ya Mungu. ⁶Muntu ashi mi lande kupitiya ma misemo ya sho mana; kwamana ni djo ya bile bintu makari ya Mungu ita anguka kwa batoto ya butomboji. ⁷Mushikuye seke na semu na mweye. ⁸Murikuya ngiza zamani, na sasa muko mwangaza dani ya Bwana. Mutembeye sa vile batoto ya mwangaza! ⁹Kwamana ma tunda ya mwangaza ina elekewa mu buzuri yote ya kila namuna, ya aki na ya ukwari. ¹⁰Tshunguza ile iko muzuri kwa Bwana; ¹¹Na mushi riunge ku matendo mubaya ya ngiza, lakini mu yi ukumu. ¹²Kwamana ina leta aya ya kusema bile beko na fanya muku futchama; ¹³Lakini bile biote bina ukumiwa ina onekana kupitiya mwangaza, kwamana bile biote bina rionesha ni mwangaza. ¹⁴Ni dju ya vile iriendikiwa : lamuka, weye uko na lala, lamuka weye mu bafu, na Kristo ana kwangaza. ¹⁵Mwepuke kuritebesha na ekima, apana kama vile ba bumbafu, lakini sa vile bantu ya akiri; ¹⁶mu

uze wakati , kwamana mashiku iko mubaya. ¹⁷Ni djo mana mushi kuye ba sho beyi , lakini mushikiye ni nini mapenzi ya Bwana. ¹⁸mushi lewe vinio : ni bucharati. mukuye , kwanza , benye ku djaziwa na Roho Mutakatifu ; ¹⁹mu patane kupitiya ma zaburi , mamimbo , na kupitiya mimbo ya kiroho , mu imbe na kushukuru na roho yenu yote matukuzo ya Bwana; ²⁰Murudishi kila wakati neema dju ya bintu biote kwa Mungu Baba, mu djina ya Bwana wetu Yesu-Kristo, ²¹Mu rishushe ba moya kwa bengi dani ya Boka bwa Kristo. ²²Mwana muke , muti ba bwana yenu , sa vile kwa Bwana; ²³Kwamana Bwana ni chefu wa mwana muke, sa vile Kristo ni chefu ya kanisa, ile ni mwili yake , na ile eko Mukombozi. ²⁴kwa lakini , sa vile kanisa ina ti kwa Kristo, bana muke nabo bana pasha kuya vile kwa ba bwanabo mu bintu biote. ²⁵Bwana , mupede ba bibiyenu , sa vile Kristo ana penda kanisa, na kuri peleka yemo dju yayo , ²⁶Djo ya kutakasa kupitiya neno , kisha ku itakasa kupitiya ubatizo ya mayi, ²⁷Djo ya ku onesha bele yake ile kanisa utukufu , pashipo butshafu , wala zagila , wala pashipo kufana nisha, lakini butakatifu na shaba. ²⁸Ni djo vile babwana panapasha kupenda ba bibi yabo sa vile mwili yabo . Ule ana penda bibi yake ana ripenda ye moya. ²⁹Kwamana akuna muntu atezi ku tchukiya mwili yake ; lakini ana irishaka na ku itengeneza ,sa vile Kristo ana fanyaka dju ya kanisa, ³⁰djo tuko bipande ya mwile yake. ³¹Djo kwamana mwanaume ata atcha baba na mama yake , na kuriunga kwa bibi yake , na bo bawiri batakuya mwili moya. ³²Iyi Siri iko munene ; mina sema dju ya Kristo na ya kanisa. ³³Mu kinyume , muntu wote katiyenu a pende bibi yake sa vile ye moya, na bibi a echimiye bwana yake.

6

¹Batoto , mushikiye bazazi yenu , vile Bwana , kwamana ile iko aki , ²Echimiya baba yako na mama yako (ni embri ya kwanza na malako) , ³Djo ukuye na furah na u ishi mwaka mingi pa dunia. ⁴Na mweye , ba baba , mushi tshokoze batoto yenu , lakini mu ba fudishi mu ku batengeneza na mu ku ba fudisha mwa Bwana. ⁵Bafanya kazi , mweshimiye ba kubwa benu mu ki mwili , na boka na kutetemeka, mu ku rishusha ya roho yenu, sa vile kwa Kristo, ⁶Apana paka bele yabo , sa vile kufuraisha bantu, lakini sa vile ba fanya kaji ya Kristo , banafanya na roho muzuri mapenzi ya Mungu. ⁷Mu ba tumikiye na roho yote , sa vile munatumikiya Bwana na apana bantu, ⁸Muyuwe asema mutu wote , akuye mutumwa , wala uru , atapata kwa Bwana mu ile ata fanya ya muzuri. ⁹Na muye , bakubwa , mu fanya na mweye vile kwabo, na mu epuke fudjo , mu djuwe asema mukubwa wabo na wenu eko mu bingu, na kumbele yake akuna butchakuzi ya bantu. ¹⁰Kwa ina bakiya , Muri kabule nguvu mwa Bwana , na kupitiya nguvu yake uwezo yote . ¹¹Mu vale ma sila yote ya Mungu , djo mu shimame imara ku bukalamushi ya shetani. ¹²Kwamana a tuna apa dju ya ku kombana na mwili na damu , kwalakini ni na matawala , na uongozi , na bariti ya iyi dunia ya ginza, na ma pembo ya makari mu mafashi ya yulu. ¹³ni vile , mubebe ma sila ya Mungu , djo ya kushimama mu machiku ya mubaya , na kuchimama imara kisha kutambuka. ¹⁴Muchimame seke imara : mukuye na ukweri kama muchipi mukivuno yenu; muvale gambo ya aki; ¹⁵Muvale dju ya bilato kumikulu yenu mabao ile ina leta engili ya salama ; ¹⁶Mubebe yulu ya biote ukingo ya imani, na ile mutezi kujima ma djiya yote ya moto ya mukalamushi; ¹⁷Mubebe tena chapo ya kokolewa , na mupanga ya kiroho , ile ni neno ya Mungu. ¹⁸Mufanye mu wakati yo kupitiya roho mahombi ya namuna yote na ya buluma . muchimame ku ile na kwedeleya beleyote , na muhombe djo ya batakatifu bote. ¹⁹Muhombe djo yangu , dju ni pewe , pale mitafungula kinya , ya kudjuwisha vile inapasha na uru siri ya engili , ²⁰Djo ya ile niko mushimamizi dani ya bifungo , na ile mina sema na kwakikisha sa vile mina pasha mu kusema ²¹Dju na mweye , muyuwe ile ina nyangariria , iyi ni na fanya , Tychike , mupendwa nduku na mukamilifu na mwaziri dani ya Bwana , ata mionesha biote. ²²Mina mutuma biyobiyo kwenu , djo mu yuwe ali yetu , na djo a poleshe ma roho yenu. ²³Salama na mapendo na imani imi pewe ku banduku kutoka kwa Mungu Baba na kwa Bwana Yesu - Kristo! ²⁴Neema ikuye na na mwebote muna pemda Bwana Yesu - Kristo kwa mapendo ya mushimamo.

Colossians

1

¹Paulo , mutumishi ya Yesu Kristo kupitiya mapezi ya Mungu , na ndu Timothe , ²Ku batakatifu na ba nduku baminifu dani ya Kristo beko ku kolosayi; asema neema na salama imipewe kwa Mungu Baba yetu, ³tuna mudisha shukrani kwa Mungu , Baba wa bwana yetu Yesu Christo , na atwache ku omba dju yenu, ⁴Turiweza kupata habhari ya imani dani ya Yesu Kristo na mapendo dju ya batakatifu , ⁵Dju ya kitumaini ile barimitshungiya ku bingu , na neno ya kwari, neno ile ya endjili baritudjilisha. ⁶eko katchikatchi yetu , na dani ya dunia yote ; ana kuya na maotunda , na ata komeya , kama vile tena katchikatchi yenu , kwaziya shiku murishikiya na kuwona neema ya Mungu kufata na ukweri, ⁷Kupitiya magizo ile muripata kwa Epefra , mupendwa mwetu rafiki ya mukaji, ule eko dju yenu mutumishi mwaminifu ya Kristo , ⁸na ile aritu fundisha mapendo roh imisukume. ⁹dju kwamana na shiye , kwaziya shiku ile turipata , atwache kumopmba Mungu dju yenu, na kulomba asema mudjazwe na kudjuwa mapezi , mu ekima yote na akiri ya kiroh, ¹⁰dju ya kutepmbeya munamuna ya Bwana na kumupendeza shibote , kuya na matunda ya kwadjana mumatendo na kwedeleya kupitiya kudjuwa Mungu, ¹¹tukabulane nguvu fashi yote dju la utukufu ya nguvu , dju kwamana tukuye paka na furah ya kwedelea na utulivu ¹²tushukuru Baba , ule aritufanya tukuya nafashi ku uriti ya batakatifu dani ya mwangaza, ¹³Iritukombola ku nguvu ya magiza na kutu peleka dani ya ufaleme ya mapen ya Mutoto yake, ¹⁴dani yake turiokolowa , na kwatchiliwa ya zambi yetu . ¹⁵Eko mufano ya Mungu washo konekana, muzalikwa wa kwanza ya biumbe biote. ¹⁶kwamana dani yake bintu biote biriumbiwa mubingu na padunia, biaku onekana na biasho kuonekana , kitshi ,

bukubwa , butukufu, butawala . biote biriumbiwa kwake na dju yake. ¹⁷Arikuyako kumwanzo ya bintu biote, na bintu biate bina tokeya kwake. ¹⁸Eko kitcha kia kanisa ; eko mwandjo , muzaliwa wa kwanza ku bafu , dju akuye wakwanza ¹⁹kwa mana Mungu aripenda utala yote ikuye dani yake, ²⁰Aripenda dani yakwe kurundisha bintu biote naye , bile biko padunia na bile biko mumbingu, mukufanya salama kupitiya yeye , kwa damu ya musalaba yake, ²¹na mweye , murikuyaka bageni na ba adwi kupitiya mawazo na kupitiya mifano mubaya yenu , aritu unga sasa . ²²kupitiya lufu lwake mumili , dju ya kutuonesha batakatifu bele yake, ba aki na pashipo kosa , ²³kamatu muna shimamia pa musingi na pasho kutenka dani ya imani, pashipo kweda pembeni ya kitumaini ya endjili ile murishikiya , ile barifundisha bi umbe biote tshini ya bingu , na ile miye Paulo , mirifaniwa mutumishi. ²⁴Minafurayi sasa dani ya mateso yangu dju yenu; na ile ina kosa ku mateso ya Kristo, mina yuwa mu mwili , dju ya mwili yake , kanisa. ²⁵ni kwake dju iridjifanya kuya mutumishi , kufatana na kaji mungu Mungu arinipa kwenu, dju ya ku hubiri sana sauti ya Mungu, ²⁶Uduma ya kufutshama mu wakati nyote na miaka yote, anaoshe sasa ba takatifu bake , ²⁷kwa ule Mungu aripenda kudjulisha nini utukufu ya butadjiri ya ile Uduma katchikatchi ya bapagano, kudjuwa ; Kristo dani yenu , kitumaini ya utukufu. ²⁸Ule ana tutangaza , na kusubutisha muntu yote, na ana fundisha muntu yote ekima , dju ya ku onesha Mungu kwa muntu yote, kuya muzuri dani ya Kristu. ²⁹ni kwa nini na tumika, muku kombana na nguvu , ina tumika nguvu dani yangu.

2

¹Minapenda , kwama , mudjuwe kwamala bukovi bule mina mikombaniya buko bunene, na dju yenu muna ikala ku Laodikia, na dju ya bale bote aba kuone sula yangu mukimwili, ²Dju ya bakuye na roh ya kimia , bakuye mukimoya dani ya mapendo, na kupata akiri dju ya kuyuwa bile Mungu arifutshika , kumuyuwa Kristo, ³Mubile biakufutchama dani yabio munafutchama butadjiri bwa ekima na kujuwa . ⁴Mina sema vile dju muntu ashi milande na misemo yabongo, ⁵kwamana ka shina na mweye mu kimwili niko na mweye mu ki roh, mukuona na furah vile usawa iko katchikatchi yenu, na bwaminifu ya imani dani ya Kristo. ⁶Kama vile bashi , vile muri pata Bwana Ynesu Kristo , kutembeya dani yake , ⁷Vile tuku benye ku ikalqa dani yake, na bukamilifu dani kupitiya imani, kufatana na magizo ile bari tupa , na dani ya upako yakuyala na neema. ⁸mukebe ange dju mutu ashimifanie kiakuria kiake kupiya mafudisho na bongo bwabule , buneka pa mafundisho ya bantu, pa bukalamushi ya dunia , na apasna kwa Kristo. kwamana dani maungu yake muna ikale bumungu bwake bote. ¹⁰Muku na biate dani yake , eko yule ya utawala yote na uwezo yote. ¹¹Na ni dani yake muritahiria kwa kutauriwa ile mukono ya muntu ayitaweza kufanya, kwalakini na kutahiriwa ya Kristo , ile ina kuya dani ya kutosha maungu ku mwiri ; ¹²Muku mijika naye kupitiya ubatizo , mukiri fufuka dani yake na yeye , kupitiya 2imani ya nguvu ya Mungu , irimulamusha kubafu. ¹³Mweye murikufu kupitiya ma zambi yenu na kupitiya kutahiriwa ya mwiri, aritu rudisha ku bujima na yeye , mukutu fanya neema dju ya mazambi yetu yote ; ¹⁴arijimisha tendo ile iriyanza kutu ukumu na ile irikuya yulu yetu , na ariaribisha mukuyi tudjika kumusalabani; ¹⁵Arinyanganya utawala na madara , na ana batcha waji muku bashutusha , na kubawina kupitiya musalaba. ¹⁶Muntu ashi miukumumu dju ya kiakuria wa dju ya kunya , wala dju ya feti , wala shiku yaya, ya sabato; ¹⁷Ni kinvuri ya bintu bia kuya , lakini mwili iko dani yesu. ¹⁸Akuna muntu ata moya , tshini ya mufano ya kurishusha na kupitiya mukoniko ya ba malaika , ashi minyanganye beyi ya biyo , kwalakini ana djasha ku ma onyo na kudi yaja na kiburi kia bule kupitiya ma wazo ya kimwili, ¹⁹Pashipo kuriunga kwa chefu , na mwili yote , inasaidiya na nguvu kupitiya maungano na bifungo , inakokota maendeleo ile Mungu ana leta. ²⁰kama murikufa na Yesu ku mapasha ya dunia, dju ya nini, savile muna ishi dani ya dunia, inamilomba magizo yake ; ²¹ushi bebe , ushi pime , ushi bambe, ²²Mambo yote ile inaribika , mukufata magizo na mafundisho ya Mungu, ²³bana djonesha beko naukweri , na ekima , bana rileta ku makutano , ya kurishusha na kubeula maungu , lakini aba fanye kintu na kurileta kufurah ya maungu.

3

¹Kama unafufuka na Kristo , mutafute bintu bia yulu , kule Yesu anakala ku ume ya Mungu. ²mwangariye bintu bia yulu , na apana bile bia dunia. ³kwamana murikufa , na maisha yenu iko yakufutshika na Yesu dani ya Mungu. ⁴Pale Yesu , mqisha yenu , inaonekana, kisha mutaonekana tena dqni ya utukufu. ⁵Mu uwe mifano ya dunia , busharati , butchafu , tamaa , mambo mubaya , na tamaa , ile ina kuya kwabudu salamu. ⁶ni kupiti ibi bintu djo makari ya Mungu ina anguka ku baba batonboji, ⁷mule murikuya muku na tembeyaka , pale murianza ku ishi mu ile ma zambi. ⁸kwanzi apa sasa , mukatale bintu biote , ku makari , ku buniamu , ku makarikari, ku kosana , ku misemo yasho eshima etezi ku toka mukinya yako. ⁹Mushi lande mudja kwa begine , muritoshewa na muntu wa zamani na matendo yake. ¹⁰Na murivale muntu wa sasa, ana geuka ,dani ya kudjuwa , kwa uso ya ule arimu umbu . ¹¹akuna apa ata Mugrec ata muyuda , ata waku tahiriwa , ata washo kutahiriwa , ata wa mafudjo , ata mufanya kaji ata wa huru , kwalakini Kristo eko biote na dani ya biote . ¹²Kwa vile sasa , sa batshakuliwa ya mungu , batakatifu na bapendwa , ya buzuri , kurishusha , na unyenyekevu , ya kutshunga . ¹³Muritshikiye mumoya na bengine, na kama moya eko na biakuririya dju ya mwingine , murirumiye moya na mwingine. sa vile Kristo arimirumiya, murirumiye na mweye. ¹⁴Lakini yulu ya biote mukuye na mapendo, dju maunganisho ya kwari. ¹⁵na amani ya Kristo, kwa ile muri itiwadju ya kuya maungu moya, itawale dani ya ma roh yenu. Na mukuye na ku itshikiya . ¹⁶Na neno ya Kristo ikale dani yenu ya mingi sana ; murifundishe na kudjisubutisha bamoya na bengine mu ekima yote , kupitiya ma mimbo , kupitiya ma mimbo ya kiroh, muyimbi Mungu dani ya maroh yenu tshinyi ya neema. ¹⁷Na kwa ile yote muta fanya , kwa sauti wala kwa matendo , muyi fanye yote mu djina ya Bwana Yesu , kwa kumrudishiya matendo ya neema ya :Mungu Baba. ¹⁸Banamuke , mukuyez na kurishusha kwa

babwana yenu , sa vile ina kuya dani ya Bwana , ¹⁹Babwana , mupendez ba bibienyu, mushikuye na makari nabo. ²⁰Batoto , mweshimiye mu mambo yote bazazi yenu, kwamana ile ipendeze dani ya Bwana. ²¹Bababa , mushishirikishe batoto yenu , dju ba shitoke mu djiya . ²²Batumishi , mweshiye mu mambo yote ba mwarimu benu munamu ya kimwili, apana pakaka kubele yabo , sa vile dju ya kufuraisha bantu, kwalakini na kurishusha roh, dani ya boka ya bwana . ²³Bile , murifanye, muyifanye na roh muzuri, sa vile dju ya Swana na apana dju ya bantu. ²⁴Mudjuwe asema muripata kwa Bwana , uriti dju . Mutumikiye Kristo , Bwana. ²⁵kwamana ule ana tenda vile ayipashe ata pata spaka kufatana matendo yake , na akuna kwitshikiya bantu.

4

¹Mwarimu , itshikiya ba tumishi kile kiko aki na pamoya , muku djuwa asema uko na we na mwarimu dani bingu.

²Mwedeleye dani ya maombi, mushimame na ma tendo ya shukurqni. ³Mu tuombeye na shiye , kwamana dju Mungu a fugule mulango , dju ni semezeye mambo ya kufutshama ya Kristo , dju ya ile niku dani ya geresi ⁴Na ku mu djuwisha vile ina pasha. ⁵Mu tembeye na ekima kumbele ya bapagano, na mutumikishe muzuri wakati yenu. ⁶Misemo yako ikuye yenye kushidiki na neema , ya kufuraisha , dju udjuwe vile uta djibu mutu yote . ⁷Tychike , nduku mupedwa na mutumishi mukamilifu rafikiya yangu wa mukaji dani ya Bwana , museme biote bile bina sema dju yangu. ⁸Mi na ituma nbiyo nbiyo kwenu, dju muyuwe vile tuna ishi, na dju imipe nguvu mu maroh yenu, ⁹Na ituma na Onesimu , mukamilikwa na nduku mupendwa , ule eko wenu , ata mi oneshi biote . ¹⁰Aristake , rafiki yangu wa mugeresi , ana milamukiya , na Marko , nduku yake mwanamuke ya Barnaba , kupitiya ile muri pata magizo (kama ana kuya kwenu mumu pokeleye); ¹¹Yesu , ari mwita Justus , ana milamukiya na yeye. Bana kuya mu bwingi ya bale basha ku tahiriwa , na bale peke baritumika na mimi dju ya ufalme ya bingu ya Mungu , na bqrikuya dju yangu ba kunipa nguvu. ¹²Epafrasi , eko wenu , ana milamukiya : mutumishi ya Yesu , ashatshe ku kombana dju yenu dani ya maombi , dju ya , ya mukomeye , na kushima dani ya unyenyekevu yote ku mapezi ya Mungu . ¹³Kwamana mina murudishiya ushuda , ana tumika sana dju yenu, dju ya bale ba mu Laodicia, na bale ba mu Hierapolicia . ¹⁴Luka , mutuza ba malari mupendwa , ana milamukiya , na Demacia. ¹⁵Lamukiya ba nduku beko ku Laodicia , na Nymphacia , na kanisa iko dani ya nyuba yake. ¹⁶pale iyi mukanda ita somewa kwe , mu fanye nguvu tena dju ya kuyi soma mu kanisa ya Laodiciayo , na muyi some na mweye ile ita toka ku Laodicia. ¹⁷na umwambi Archippe : Angarishisha mu uduma ile unapata dani ya Bwana , dju ya kuyitshunga muzuri. ¹⁸Na milamukiya , miye Paulo , kwa mikono yangu , mukubuke bifungo biangu, neema ikuye na mweye.

1 Timothy

1

¹Paulo , mutume ya Yesu Kristo , kupitiya magizo ya Mungu mukobozi wetu na kwa Yesu Kristo imani yetu, ²Kwa Timoteo , mutoto yangu wa upeke dani ya imani : neema , uruma na salama , ikupewe kupitiya Mungu Baba na Yesu Kristo Bwana ! ³Na ku kumbusha masubutisho ile miri ku oneshi , mukweda dju ya Marcedwa, pale niriku oneshi ubakiye mu Epheso , dju ya kwambiya bantu bengine bashi fundishe mafundisho ingine , ⁴Na bashi riunge kuma historia na misemo ya sho mana , ina leta makotana dju ya kaji ya Mungu ishende kumbele dani ya imani. ⁵Shaba ya magiso , ni mapendo ile ina toka ku roho ya kutakata, ku mawozo muzuri, na imani ya biakweri. ⁶Bengi bariyenda ku pembeni ya bile bintu , ba na enda pebemni na misemo ya sho mana ; ⁷Bana penda kuya bafundishadji ya sheria, na aba shikiye kitu wala bile bana sema, wala bile bana akikisha. ⁸Atukatale asema seriya iko muzuri, dju tu itumiki yo peke. ⁹tu djuwe asema sheria ayi ku fanyiwe dju ya benye aki, lakini dju ya bantu ba makari na batomboji , batenda zambi , bale abapende mambo ya Mungu na ba pagano , ba uwadji, ¹⁰basharati , bale baku geuza mambo ya Mungu mu mapenzi yabo , ba mwinji ya bantu , baku landa , na bale bote beko na pinga mafundisho takatifu , ¹¹kufatana na endjili ya utukufu ya Mungu , endjili ile ari nipa. ¹²Na tukuza ule ari nipa nguvu , kwa Yesu Kristo Bwana wegu , kwa ile a na ni ona mukamilifu , muku nyeka dani ya uduma , ¹³Miye mu uwadji , muntu wa fudjo . kwalakini minapata uruma , kwamana mirianza kufunya abio muku kosa kudjuwa, dani ya kupoteya; ¹⁴na neema ya Bwana wetu iri ni pitiya , na imani na mapendo ile iko dani ya Yesu Kristo. ¹⁵Ni Neno ya kwari na yote ina staili kuyi pokeleya , asema Yesu Kristo arikuya pa duniya dju ya ku okowa bantu ba zambi , kwaili niku wa kwanza. ¹⁶kwalakini miripata reema , dju ya Yesu Kristo a wone mwangu , dju ya ku oneshi mufano kwa bale bana amini kwake dju ya maisha ya milele . ¹⁷kwa mufalme wa milele , wa shipo lufu , ashi onekane , Mungu peke , a eshimiwe na kutukuziwa , mukila wakati na wakati! amina! ¹⁸Ma kanuni ile ni rikwambiya , Timoteo , mutoto yangu , kupitiya matabiri iri semewa dju yako, kupitiya yo , tumika file inapasha sa askari, ¹⁹Muku tshunga imani na mawazo muzuri. iyi mawazo , bamingi bari ipotesha , na barianguka dju ya imani. ²⁰Mu ile bwingi tuku na Hymene na Alexandre , miri ba towa kwa shetani , dju ba yuwe kurieshiya.

² ¹Mina subutisha , bele ya bintu biote , kwa kufanya mahombi , kuriria , ma tendo ya shukrani , dju ya bantu bote , ²Dju ya bafalme na dju ya bale bote bana nanyuriwa yulu , dju ya ku oneshi maisha ya salama na kimia , mu eshima . ³Ile iko bien na furah bele ya Mungu mukombozi wetu, ⁴ina penda bantu bote bakombolewe na kufika mukudju ukweri. ⁵Kwamana kuna kuya Mugu moya , na tenant wa pakatchikatchi ya Mungu na bantu , Yesu Kristo muntu ⁶Ari ritowa ye moya dju ya bantu bote. dju ile ushuda barileta muwakati yake, ⁷Na dju ya ile miri wekewa mu ubiri na mutume , mi na sema ukweri , mishi lande , bujito ya kufundisha bapagano dani ya imani na ukwei. ⁸Na penda bantu ba hombe fashi yote,

muku nyanyuwa mikono yenye kutakasiwa, pqshipo makari ata mawazo mubaya.⁹Na penda tena banamuke , ba vale mumufano ya eshima , na muzuri , bashi kabule ata kushuka , ata zaabu, ata bikomo , ata manguwo yasho eshima,¹⁰kwalakini bakuye mifano muzuri, sa vile ina pendeza kwa banamuke bale beko na tumikiya Mungu.¹¹Na mwanamuke ashikiye mafudisho mu kimia, na kurishusha ,¹²Mi shi rusu mwanamuke afundishe , ata ku beba madaraka yulu ya mwanaume ; kwalakini a ikale dani ya kimia.¹³Kwamana Adamu ariumbiwa wa kwanza , Eva anafata;¹⁴na ayina Adamu arivutiwa , ni mwanamuke dju , arivutiwa , a na ri ukumu kupitiya kosa laque .¹⁵Ata okolewa mukuya maman , kama ana endeleya na imara dani ya imani , dani ya mapendo , na dani butakatifu.

3 ¹Iyi neno iko ya kweri : kama muntu anataka kuya mzee wa kanisa , ana tshakula kaji muzuri . ²Ina pasha mzee wa kanisa akuye wa kurieshimia , bwana wa bibi moya , wa kuwaza bien , ashi kuye na bia kufanyafanya , ana angaria mwenedo yake , wa furah na bageni , ana tembeya kufatana na mafundisho , ³na pasha ashikuye wa kunya kunya pombe , ata wa fudjo , kwalakini kimia na amani.⁴Ina pasha a fundiche muzuri bantu ba munyumba yake, na atshunge batoto yake mukurishusha na dani ya eshima ; ⁵kwalakini kaman muntu ashi yuwe fundisha nyumba yake , namuna kani ata tshunga kanisa ya Mungu?⁶Ina pasha ashikuye wa sasa muku muyuwa Mungu , dju ashi kuye na kiburi , na a ukumiliwe , ⁷Ina pasha akuye na ushuda muzuri kwa bale ba indje, dju ashi anguke dani ya kukosa neema na dani ya miteko ya shetani.⁸basimamisi nabo inapasha bakuye baku tembeya mu ukweri , ba epuke kusema sema mingi , basho kunya pombe sana , kupata bintu pashipo kutumika, ⁹Kutshunga ukweli ya ufunuwo ya imani dani ya mawazo ya butakatifu, ¹⁰Ba batshunguze bele , na batumique sasa mu uduma yabo , kama abana pashipo kosa.¹¹Banamuke , nabo , banapasha kuye na mwenedo muzuri, a pana baku kosana na bantu, ba kamilifu mu bintu biote . ¹²Basimamizi banapasha ku na bibi moya , na kuyuwa ku ongoza batoto na nyumba yabo; ¹³kwamana bale bana weza vile ina pasha uduma yabo bana pata fashi ya eshima, na kwitshikiya kwa nguvu dani ya imani mwa Yesu Kristo.¹⁴Mina kwandjikiya ibi bintu , na kutaka kuya sasa kwako , ¹⁵kwalakini dju udjuwe , kama mina kawa , vile inapasha kutembeya dani ya nyumba ya Mungu, ile na kuya kanisa ya Mungu muzima , guzo na ushimamisho ya ukweri.¹⁶Na , pashipo kupinga , ukweli iri onekana kupitiya Mungu iko munene ,: yeye dju aridjonesha dani ya mwili, kwakikisha kupitiya Roh , bamalaika bariona , kufundisha ku bagentils , kwitshikiya dani ya duniya , kunyanuliwa dani ya utukufu.

4

¹Kwalakini Roho ina sema biyo biyo , muwakati ya mwisho , bengine bata atcha imani , dju ya ku riunga ku ma roho ya bongo na mafundisho ya bademona , ²kupitiya kurifutshamisha kama ba mwarimu babongo beko na alama yenye kufanyiwa na kwuma kia moto dani ya mawazo yabo,³Kufundi ya kusema bashiowe , na bashikurie biakuria bile Mungu ariumba dju baonekane na matendo ya shukrani kupitiya bale beko bakamilifu na bari djuwa ukweli. ⁴Kwamana bile biote Mungu ariumba biko bizuri, na akuna kintu kitezi kutupiwa , kama tuna kuria na matenda ya shukrani, ⁵kwamana biote bime takasiwa kupitiya neno ya Mungu na kupitiya mahombi.⁶Mu fundishe ibi bintu ku ba nduku, utakuya waziri ya Yesu Kristo , ku barisha maneno ya imani na mafudisho muzuri ile barikufundisha muzuri. ⁷Mukatale ma arishi yasho ukweri na ya bubumbafu. Mudji weke mukufanya bintu bina pendeza Mungu; ⁸Kwamana kutumikisha maungu ni kwa lazima kubintu kiloko, kwamana kufuraisha Mungu ni kwalazima ku biote, ina kuya na malako ya maisha ya leo na ya kesho.⁹Ni ile neno ya kweri na inapendeza kupokeya. ¹⁰Tuna tumika , na tuna kombana dani ya Mungu mujima , ule eko Mukombozi ya bantu bote , kwa bale bana mwitshikiya.¹¹Sema ibi bindu , na uba fundishe. ¹²Muntu ashi beule bujana bwako; kwalakini kuya mufano dju bakamilifu , mu neno , mu kutembeya , mu mapendo , mu imani na mubutakatifu. ¹³Paka pale ta kuya , udjiweke muku soma , muku subutisha , na ku mafundisho.¹⁴Ushi beule ile iko dani yako, na ile uripata kupitaya matabiri na ku kuweka mikono kwa kinkudji kia bazee. ¹⁵Tshunga muzuri bile bintu , udjiweke weye wote kwabio , dju kwedeleya kwako kusaidiye bantu bote , ¹⁶Uritshunge we moya na ku mafundisho yako ; endeleya dani yabio , kwamana , muku tenda vile , uta djokowa we moya , na bale ba na kushikiya.

5

¹Ushi fokeye bantu bakubwa, lakini ubasubutishe kama baba ; subutisha bidjana kama ba nduku, ²Ba mama bakubwa kama ba mama , bale beko babijana kama ba nduku banamuke, mubutakaso bote.³Eshumu wa mama wadjane bale beko ba djane ba kweri. ⁴kama mudjane moya eko na batoto wala bankana , bafunde bele ya biote kutembeya muboka bwa Mungu ku ma famille yabo , na kurudishiya bazazi yabo ile baripata kwabo ; kwamana djo ile iko muzuri kwa Mungu. ⁵Bale beko badjane babiakweri , na bale bana na familia , ba weke kitumaini dani ya Mungu na kwedeleya bushiku na mudjuwa dani ya kuria na maombi. ⁶kwalakini bale ba naishi dani ya furah nbeko bakufa , ata eko na ishi.⁷Ubambiye ibi bintu , dju bakuye na mwenendo muzuri. ⁸Kama muntu ashi saidiye banduku yake , na bele bale ba famille yake , anatenda kinyume ya imani , na eko mubaya ku pita na mupagano.⁹Mudjane , dju adjandikishe mukazi , ashikuye tshini ya miaka makumi sita, arikuya bibi wa bwana moya, ¹⁰awekewe kupitiya matendo muzuri, akuye wa ku tshunga batoto , wa kupokeleya bageni , ku nausha mukulu ya batakatifu, ana saidiye bakuteswa , kutumikia mambo muzuri yote. ¹¹Kwalakini kataria ba bidja badjane , kwamana , baha kudjuka kufurah ya mwili na kolewa, ¹²na aba eshimiye vile ina pasha misemo yabo bele ya Mungu. ¹³Na ile , beko bakusema matushi , apana paka ba kusema matushi , kwalakini tenant beko na djiweka mukusema bintu bile ayipasha kusema.¹⁴Napenda bakidjana ba olewe , bakuye na batoto, ba ongoze nyumba yabo , na bashi atshe djiya kuba adwi ; ¹⁵kwamana bengine basha kugeuka dju ya kumufata shetani. ¹⁶Kama

bakamilifu , mwanaume wala mwanamuke , eko na ba djane , aba saidiye , na kanisa ishi basaidiye, dju isaidi bale beko ba djane bakweri.¹⁷Bazee bale beko na ongoza kama banapasha eshima mala biri, bele bale beko na tumika ku maubiri na ku mafundisho. ¹⁸kwamana mwandjiko ina sema : a usta uwa gombe pale eko na toshe beko, na mufanya kazi inapasha apate maripo yake.¹⁹Mutshike mambo yote ile bata sema dju mzee wa kanisa , kwalakini kama akuna ushuda ya bantu ba wiri wala batatu. ²⁰Bale beko nafanya zambi , ubasubutishe kumbele ya bantu bote , kwamana bingi bakuye na boka.²¹Mina kusubutisha bele ya Mungu , bele ya Yesu Kristo na bele ya bamalaika batshakuliwa, bangarishishe ibi bintu pashipo , na bashi fanye kintu na butchakuzi , ²²Mushi weke mikono kwa muntu na biyo , na saidiye ku mazambi yabenyewe , we moya uri tshunge wa sasa.²³Mu shendele kunya paka mayi, kwalakini kunya tu vigno tkiloko, dju ya estoma na . ²⁴Mazambi ya bantu bengine ina onekana , vile tena bele ya kumukumu , lakini kubengi , ina onekana ku mwenda mashiku. ²⁵vile vile matendo muzuri ina djonesha , na ile ayina muzuri ayezi kufutchama.

6

¹Bale bote beko tshini ya kifungo ya butumwa bana angaria ba mwarimu yabo sa baku eshimiya sana , dju djina ya Mungu na mafundisho ishi beuliwe. ²Na bale beko benie kukamilika dju ya bamwarimu bashi beuliwe , mukuyuwa asema beko banduku; kwalakini ba tumike bien sa bakamilifu na bapendwa badjiunge ku ba fanishiya bizuri. Fundisha ibi bintu na ku bilomba.³Kama muntu ana fundicha mafundisho ya bongo , na ashi djiunge ku neno takatifu ya Bwana Yesu Kristo na mafundisho ile iko mudjiya ya Mungu, ⁴Ana yazwa na kiburi , ashi yuwe kintu , eko na malari ya ma ulizo na makukokotana ya misemo, kule kuna toka tamaa , makukokotana, na mawazo mubaya, ⁵Ma misemo ya sho mana ya bantu bakorofi na kushikiya, bakupotesha ukweri , na kuwaza a semant kufurahisaha Mungu ni tchemtchem ya kupata makuta.⁶Ni , djo vile ,tchemtchem munene ya kupata bintu biamingi kuliko kufurashisha na kufurayi ; ⁷kwamana atuna na kiakuleta dani ya dunia, na iko vile atuwezi kuleta kintu mu dunia; ⁸Kama seke tuko na biakuria na manguwo, inatweneya.⁹Kwalakini bale bana penda kuya batadjiri banguke dani ya majaribu na dani ya muteko, na dani ya furah ya mingi ya bububafu na ina angusha bantu dani ya kwalabika na kupoteya. ¹⁰kwamana mapendo ya makuta ni mujiji ya bubaya, na bantu bengi , bari , bana enda pembeni na bari ya imani, na bana ritupa bobenyewe dani ya manuguniko. ¹¹Dju yako , muntu wa Mungu , kimbiya bile bintu , na tafuta aki , kufuraisha Mungu , imani , mapemdo , kutuliya , utulivu. ¹²kombana bukovi bwa imani , tshakula maisha ya milele, ku ile iritiwa , na dju ya ile uri tubu muzuri kumbele ya bashuda . ¹³Mi na kutowa , bele ya Mungu ule analeta bujima kubintu biote , na bele ya Yesu Kristo , ari tubu muzuri bele Ponce pilato, ¹⁴ya kutshunga mapasha , na ku ishi pashipo butshafu , pashipo kukusemeya mubaya, paka kuya kwa Bwana Yesu Kristo, ¹⁵Ina djonesha mu wakati yake anapasha kutukuziwa na ku eshiwa ye moya, mfalme wa bafalme, na Bwana wa babwana, ¹⁶peke eko na bujima bwa milele, ana ikala mu mwangaza ile muntu ashi wezi kwingiya , ile ata muntu ashi one na ashi wezi kona, ule kueshimia ni yake na nguvu ya milele. Amina!¹⁷U bambiye batadjiri ba wakati ya sasa bashikuye na kiburi, na bashi weke kitumani yabo dani yamari ayina na bujima , kwalakini ba riweke mwa Mungu, ana tupa na utele bintu biote dju tufurai nabio. ¹⁸Ubambye banye bizuri , bakuye batadjiri mu matendo muzuri, kakuye uru , na furah, ¹⁹Na batshunge bengine dju ya mashiku ya kumbele zawadi unekala yulu ya musingi ya nguvu , dju ya kupata maisha ya kwari.²⁰O Timoteo, tshunga ile barikupa , muku epuka ma misemo ya sho mana na ya pagano , na makukokotana ya mafundisho ya bongo ²¹ile begine beko na tumikiya , na bana geukiya imani. Neema iku na mweye!

2 Timothy

¹ ¹Paulo , mutume wa Yesu Kristo , kupitiya mapenzi ya Mungu, dju ya kupelepka malako ya usima ile iko dqni ya Yesu Kristo, ²kwa Timoteo , mutoto yangu mupendwa : neema , uruma na salama iku pewe kupitiya Mungu Baba na Yesu Kristo bwana wetu!³Na rudisha neema kwa Mungu , ule bakambo yangu bari tumikia, na ule niko na tumikia na roh ya kutakata , dju ya ile bushiku na mudjuwa mina kukumba dani ya mahombi yangu kilasa, ⁴mna kumbukamatshozi yako, na kupenda kukuhona dju ni djazwe na furah, ⁵kutunga mawazo ya imani ya kwari iko dani yako, ile inekala mbele dani ya kambo yako Lois na dani ya mama yako Eunice , na ule , mina hona , ina ikala tene dani yako.⁶dju pale niko na kusubutisha u lamushe zawadi ya Mungu ile uri pata kupitiya kukuwekeya mikono yangu, ⁷Kwalakini ayina rho ya baridi baridi ile Mungu ari tupa, lakini roh ya nguvu , ya mapendo na ya ekima.⁸Ushikuye na aya ya ushuda ya kumurudishiya Bwana wetu , ata ya miye mufungwa wake, lakini teswa na miye dju ya endjili , kupitiya uwezo ya Mungu ⁹ule ari tuhokowa, na kutu honisha mwito ua butakatifu, apana dju ya matendo yetu , lakini kwa mapenzi yake ye moya , na kwa neema ile iritu upiwa dani ya Yesu Kristo kumwazo ya wakati ya milele, ¹⁰Na ile iridji honisha kupitiya kuhonekana kwa mukombozi wetu Yesu Kristo , arialabisha lufu na anaweka dani maisha na bujima bwa lote kupitiya endjili. ¹¹ni kwa iyi endjili djo miriwekewa mupasha abari na mutume, wa kupewa muziko ya kufundisha bapagano.¹²na ni dju ya ile bintu djo miriteswa ,lakini shina na aya , kwamana mina djuwa mwa nani miri itshikiya, na mia hona ya kusema eko na uwezo ya kutshunga akiba yangu pqkq na leo . ¹³Bamba dani ya imani na dani ya mapendo nani djo Yesu Kristo mufano ya neno ile uripata kwangu . ¹⁴Tshunga akiba muzuri ,kupitiya Roh Mutakatifu dani yetu.¹⁵Una dju asema bale bote beko mu Asia bariniatsha , kati yabo muku Phygelle na Hemog ne . ¹⁶Bwana ashushu uruma yulu ya nyumba ya Onesime , kwamana arianza kwa kunihona na ashi kushikiye aya ya bifungu biangu ; ¹⁷kwa nyume , pqle arikuya mu Roma, ari nitafuta na roh yake yote , na ari ni pata. ¹⁸Bwana amupe kupata uruma karibu ya Bwana shiku ya ile shiku. una djuwa muzuri ile na kaji ari ni fanishiya mu Epheso.

2

¹We sasa , mutoto yangu , udji kaze dani ya neema ile eko mwa Yesu Kristo. ²na ile uri shikiya dju yangu bele ya bashuda , udji unge ku bantu bakamilifu , bale batezi kufundji tena bengine. ³Teswa na miye , sa vile soda muzuri wa Yesu Kristo. ⁴Akuna soda ata moya ataweza kutumika kama ashatchane na membo ya mumaisha, kama ana penda kufuraisha chefu yake; ⁵na ule ana kimbiyaka ashi wezi kupata taji , kama ashi combane kufatana na magizo. ⁶ina pasha mulimadji a tumike bele ya kuvuna matunda. ⁷Shikiya ibi mina sema , kwamana Bwana a ta kupa akiri mu bintu biote. ⁸Ukumbuke Yesu Kristo , ana toka mu kizazi ya Daudi, ari fufuka mu bafu , kama vile Engili yangu, ⁹dju yake mina teswa na kufika mukufungiwa sa mwizi. kwalakini neno ya Mungu ayina ya kufungiwa. ¹⁰Djo kwamana mina vumiliya biote dju ya batchakuliwa, kwamana bo na bo bapate okovu ile iko dani ya Yesu Kristo, na utukufu ya milele. ¹¹iyi neneo iko ya kwari, kama turi kufa na ye , tu na ishi na ye; ¹²kama tu na endeleya , tu ta tawala naye kama tu na mukatala , na yeye a ta tu katala ; ¹³Kama atuna bakamilifu , ana ikala mukamilifu , kwamana ashi wezi kurikata ye moya. ¹⁴Kumbusha ibi bintu, mukulapa bele ya Mungu tu katala makukokotana mu masauti, ile ina saidiye kwalabika kwa bale bana ishikiya. ¹⁵Udji kaze ku djionesha bele ya Mungusa sa vile muntu ule ana fuisha, mufanya kaji ule ashi nune nune ana leta vile ina pasha neno ya ukwari. ¹⁶Atsha ma zungumozo ya sho mana na ya kipagano ; kwamana bale beko na itchungu banendeleya dani ya bubaya, ¹⁷na maneno ita banakuria sa vile kilulu katshi yabo tuko na Hymenee na philete, ¹⁸bari tupiya mukongo ukwari , mukusema ufufuko isha kufika , na twangushe imani ya bamoya. ¹⁹lakini , musingi ya nguvu ya Mungu ina bakiya ya kushimama, na maneno uli ina musaidiya ya alama : Bwana ana djuwa bale beko bake; na : uke wote sema djina ya Bwana , a tshofe banri na zambi . ²⁰dani ya nyumba munene, amuna paka mitungi ya zaabu na ya makuta , lakini muko tena ya nbawo na ya bulongo ; ba moya ni ya eshima , na ingine ni ya sho eshima. ²¹kama seke mumodja ina djitunga ya sasa , mukuritshunga kubile bintu , ata kuya mutungi ya eshima , ya kudji towa, ya mana dju ya chefu yake , wa sasa ku matendo yote muzuri. ²²Kimbiya tamaa ya bujana , na tafuta aki , imani , mapendo , salama , na bale beko na muhomba Bwana na roh mweupe. ²³Tshofesha bari misemo ya majimu na bule , na kudjuwa ina zala makokotano. ²⁴Ina pasha mutumishi wa Bwana ashikuye na makukokotano ; ina pasha , kinyume , akuye utulivu dju ya bote , akuye safi mukufundisha , wa kuyaja na kurishusha; ²⁵Ana pasha kufundi na na utulifu ba adwi , dani ya kitumaini ile Mungu ata bapa kuhomba buluma dju ya kufika muku djuwa ukwari, ²⁶Na barudi mudjiya , bata toka mu miteko ya shetani , ari bafunga dju ba itshikiye mapenzi yake.

3

¹Yuwa asema , mu wakati ya mwisho , kutakuya ma wakati mybaya. ²kwamana bantu bata kuya ba kuripedeleya, barafiki ya makuta , basho mapendo ya kwari , ba roh nguvu , ba ku geuza ukwari , batombozi ku ba zazi yabo, basho ku djuwa bizuri, basho ku penda mambo ya Mungu, ³basho mapendo , basho eshima , baku shimangana , basho kurishusha , baku kosana , adwi wa bantu bazuri , ⁴baku geukiyana , ba kunyanguriwa , benye ku yajiwa na kiburi , bakupenda furah ya dunia kupita Mungu ⁵Bana oneshwa asema beko na mufuraisha Mungu , lakini bana katala bile bina fanya nguvu yabio. Kuya bari na bale bantu bale . ⁶kuku katshikatshi yabo banahingiya munyumba , na bana oneya banamuke bale bekona roh nguvu na ya kukamilika , benye ku yajiwa na mazambi , beko yulu yulu kupitiya ma mawazo ya manamuna yote, ⁷Bana funda paka na abezi kufika mukudjuwa ukwari. ⁸Sa vile Jannes na Jambres bari kombanisha Musa , sa vile bale bantu bari kombanisha ukwari , benye ku geukiwa na kushikiya , tshunguza (kuba pima) kuyile ina semezeya imani. ⁹Kwalakini abata endeleyaka mbele ; kwamanamajimu yabo ita rihonesha dju yabote , sa vile irifanyika na bale bantu bawiri. ¹⁰Dju yako , uri fata karibu mafundisho yangu , mwededo yangu , matokeyo yangu , imani yangu , kurishusha kwangu , mapendo yangu , kukamilika kwangu , ¹¹Kuteswa teswa kyangu , matso yangu , kuteswa kani kule mishi kuhone mu Antiocha , kwa Lystre ? kuteswa kani shi kubebe? na Bwana ari ni toksha mote. ¹²kwamana , bale bote ba na penda ku ishi ya kufuraisha dani ya Yesu Kristo bata bateswa. ¹³kwalakini bantu bamakari na kurifutchamisha bana endela tena sana dani ya bubaya , na kupotesha bengine na kudjipotasha bobo nyewe. ¹⁴Weye , ikala mubintu bile uri funda , na djuwa ile , sakuyuwa kwa nani urifundishiwa. ¹⁵Kwanziya butoto bwako , una djuwa mwikanda takatifu, ile itezi kuku kuisha na ekima ku okovu kupitiya imani mwa Yesu Kristo . ¹⁶Mwandiko yote inatoka kwa Mungu , na yamana dju ya kufundi , dju ya ku akikisha , dju ya kutengeneza , dju ya kuyengewa dani ya aki, ¹⁷kwahile muntu wa Mungu akuye wa kweneyana na safi kumate yote muzuri.

4

¹Mina kulapiya mbele ya Mungu na Mbele ya Yesu Kristo , ule anapasha ku ukumu bajima na bakufwa , na mundjina ya konekana kwake na ufalme yake ²ubiri neno , kazisha mu wakati yote, muzuri wala apana , rudisha , subutisha , na utulivu yote na mu kuyenga. ³Kwamana kuta kuya wakati ile bantu aba ta penda mafundisho takatifu ; kwalakini , bana kuya lazima ya kushikiya bintu bizuri , ba ta djikabila makudji ya tuzadjin kufata na mapezi yabo, ⁴Ba ta geuza mashi ku ukwari , na ita geuka ku ma arishi . ⁵Lakini weye , kuya , wa kukalamuka mumambo yote, itshikiya mateso , fanya kaji ya mupeleka enjili, yaja uduma yako muzuri. ⁶Kwamana dju yangu , mi sha kwanza ku telemuka , na wakati yangu ya kwenda iko karibu. ⁷Miri kombana bukonvi buzuri, na mina isha mwendo yangu , miri tshunga imani. ⁸Kwaziya leo tadji ya aki basha kunitshungiya ; Bwana , musambishadji wa aki , ata nipa ayo mu ile shiku , na apana paka miye , lakini tena kwa bale bote ba ripenda kurudiya kwake. ⁹Kuya biyo kwangu ; ¹⁰kwamana Demas ari ni atsha , kupitiya mapendo dju

wakati ya sasa , na arienda ku Thessalonisia ; Crescens arienda ku galatia , Tito mu Dalmatie.¹¹Luka yemoya eko na miye . Beba Marco , na akuye na weye , kwamana eko wa mana dju ya uduma ,¹²Miri mutuma Tychike mu Epheso. ¹³Pale utakuya, leta kotshi ile miri atsha mu Troas kwa Carpus , na bitabu , yamana sana kia ku onesha djiya.¹⁴Alexandre , mutegeneshadji wa biuma , ari nifanyiya bubaya bwa mingi. Bwana ata murudisha kufata na matendo yake ,¹⁵udjeouke na yeye, kwamana ari tu kombanisha sana mu maneno yetu .¹⁶Wakati ya kusamba kwangu kwa kwanza , akuna muntu ari kuya na miye , lakini bote bari ni atsha. bashi ukumiwe.¹⁷Ni Bwana djo ari ni saidiya na arini pas nguvu , djo ya kupitiya miye neno i ubiriwe na bapagano bote ba ishikiye . Na miri okolwa mukinya kia simba. ¹⁸Bwana ari ni okowa mu mambo mubaya yote, na ata niwokowaka dju ya kuni ingisha dani ya bufalme bwake bwabingu. kwake apewe utukufu milele na mile ! Amina!¹⁹Umu lamukiye Prisca na Aquilas , na familia ya Onesiphore. ²⁰Eraste aribakiya ku Corinto , na miriatsha Trophime malari ku Milet. ²¹Fanya nguvu ukuye bele ya wakati ya baridi. Eubulus , Pudens , Linus , Claudia , na banduku bote bana kulamukia. ²²Bwana akuye na roh yako ! Neeme ikuye na mweye.

Titus

1 ³¹Paulo , mutumishi , wa Mungu, na mutume wa yesu Kristo dju ya imani ya batshakuliwa ba mungu ba Mungu na kudjua ukwari ya kufundisha na utakatifu. ². Fashi ina ikaliya kitu;aini ya uzima ya milele , ile irilakiwa kutoka zamani na mungu ashiladake. Na aridjonesha na neno yake mu wakati yake kupitiya mahubiri ile miripokeya kufatana na sheria ya Mungu mukombozi wetu.⁴Kwa Tito , mutoto yangu wa upeke dani ya Yesu moya ; neema na salama uyipokeye kutoka kwa Mungu Baba na kwa Yesu Kristo Mokozi wetu. ⁵Mirikwatsha ku pKrete , dju utegene bile biribakioya , na kufatana na mafudisho yangu , uweke bazee mumidji yote.⁶Kama unakuta muntu mwenye aki, bwana wa bibi moya , akuye na batoto baminifu , bashibakute mubusharati na mubutomboji. ⁷Kwa mana inastahili muoshimamizi akuye mwenye aki sa myenye ekima wa mungu , ashikuye muntu wa kiburi wala kishilani , mulevi wala wa fudjo , ashikuye muntu wa kupata makuta mudjiya ya shipo staili.⁸Lakini akuye muntu wa kupokeya bageni , rafiki wa salama na bantu bote , mwenye aki , mutakatifu. ⁹Ambatane na neno ya kwari vile arifundishiwa , dju akuye na uzadji ya subutisha kufatana na mafudisho takatifu na ushibatshiye benye kubishana weye wakati.¹⁰Kwa sababu , kunakuya abati , bakuya batombozi kwabule , na weko wadanganifu. ¹¹Na ufunge kinya yako bele yabo bana kokota ma djama yote , bana fundisha dju ya faida yabo bile abiwezi kufundishiwa.¹²Moya katikati yabo , nabi wabo arisema ; Bakrete ni babongo shiku yote , banyama na beko ba vivu. ¹³Iyi ushuda ni ya biakwari dju kwamana ubafokeye sana , dju bakuye na imani takatifu.¹⁴bashikiye ma arishi ya bayuda , na makanuni ya bantu na ina batosha ku ukuri.¹⁵Bintu biote biko isafi kubale beko safi , akuna kia safi kubale banesha kudjitchafuwa na moyo mugumu , akiri yabo na zamiri yaba iko yenye kutshafuka. ¹⁶Banadifanya ku mudjuwa Mungu , lakini ba na ;ukatala kupitiya matendo yabo , ni benye machukizo , batombozi , na aba wezi kutenda matendo .muzuri.

2

¹Dju yako, sema bitu bienye kwambatana na mafundisho takatifu. ²Ubambiye bazee na bidi , benye aki , bapole , batakatifu dani ya imara , na dani ya mapendo , dani ya uvumilivu.³Ubambiye banamuke bakubwa banapasha kuya na mwenedo ya butakatifu , bashikuye bakusema bongo , ni balevi , banapasha kuleta mafundisho muzuri. ⁴Bakuye ba kufidisha babidjana banamuke namuna ya kupenda babwana na batoto yabo. ⁵Bakuye na akiri , na usafi , bakutumika makaji ya munyumba , ba eshimiye babwana yabo , dju neno ya Mungu ishitshamburiwe.⁶Na ubasubutishe ba biyana vile vile kuya na mwenedo muzuri. ⁷Na udji woneshe we moya kuya mufano na matendo muzuri, na ulete mafudisho safi , yenye kustahiri. ⁸Ukuye na neno ina leta bujima , na yenye aki dju adwi apate aya , ashikuye na ubaya bule ata sema dju yetu.⁹Ubasubutishe batumishi bakuye batihifu kubamwarimu yabo , na kubafuraishabmubintu biote , bashikuye ba kubishana nabo. ¹⁰Bashihibe , lakini bakuye paka bantu bakuhonesha bwaminifu bwabo , dju ya kuleta eshima kumafundisho ya Mungu Mukombozi wetu.¹¹Kwamana neema ya Mungu , ni Tchemutchemu ya okovu kwa bantu bote , iridjonesha. ¹²ina tufundisha kukata tama ya dunia , na ku ishi muwakati ya sasa ku tafutana na ekima , uwaki na usafi, ¹³Mukutshunga baraka dani ya kitumaini , na kuonesha utukufu ya Mungu Mukubwa na mukombozi wetu Yesu Kristo,¹⁴Aridjitawa yemoya dju yetu , dju ya kutukombola kububaya bote , na kutufanya kuya bantu bake , tuna takasiwa kupitiya yeye na tuna bidi dju ya muzuri.¹⁵Sema ibi bintu , subutisha , na ubafokeye na guvu yote. Muntu ashi kuzarau.

3 ¹Ubakumbushe wakuye na eshima kumbele ya baamzi na benye kutawala ,na bakuye kutawa , bakuye tayari ku kaji yote. ²Bashi binge muntu , bakuye bakuhishi muzuri na bantu,³Kwamana nashiye , Turikuya bashipo akiri, basho eshima , benye kudanganyika , turitumikiya tama na buzuri bwa dunia bwanamuna yote , tunatshukiya ba moya kwa bengine.⁴Lakini , wakati buzuri bwa Mungu mukombozi wetu na mapendo yake irionekana dju ya bantu. ⁵Iri tukombola , shiyo kwa matendo yetu ya aki turitenda , lakini kufatatana na reema yake , kwa ubatizo ya kuzarika wa sasa kwa roh Mutakatifu.⁶Ile arimwanga dju yetu na utele kupiya Yesu Kristo Mukombozi wetu, ⁷Dju , na turiesabiwa kupitiya yake , tu nakuya , dani ya kitumaini ya uriti ya uzima ya milele,⁸Iyi neno ni yakwari , Minapenda wakikishe ibi bintu , dju bale batahamini dani ya Mungu batumikiye na weka matendo mazuri.⁹Mwangerie bile biko bizuri , na fahida ku bantu; lakini mwachane na mabishano , bisasi , kukokotana , kukosana kufatana na sheria , kwamana ni biabule na abina fahida. ¹⁰Kuya banri , kisha kukushauriya mala ya kwanza na ya piri , ule eko na leta kukokotana. ¹¹Updjuwe ya kwamba muntu wa iyi namuna eko mwenye kupoteya , anafanya zambi , na adji ukumu yemoya.¹²Pqle mitakutumiya Artema , awo

Tikiko, ukuye araka kwa kunikuta Nikopoli , lakini nikule miritengeza djo ya kupita waka ya baridi. ¹³Ukuye tayari kwa kutengeneza safari ya Zenasi , mwarimu ya sheria , na Apolo , ili kusikose kintu. ¹⁴inapasha betu nabo ba tu;ikiye matendo muzuri dju ya ku djibiya kumaitadji ile tuku nayo , ili bashikuyu pashipo kuzala ma tunda. ¹⁵Bote beko pqmoya na miye bana kulamukiya , lamukiya bale bana tupenda dani ya imani, neema ikuye pamoya na mweye.

Philemon

1

¹Paolo,mufungwa wa Yesu-Kristo,na ndugu Timoteo,kua Filemona,mupenua wetu na mufuany kazi pamodia na sisi, ²kua dada Apphia,kua Archippo,mupikavita pamodja na sheye,na kua kanisa iko mu nyumba yako: ³nema na salama iletewe kwenu kutoka kua Mungu Baba na Bwana Yesu-Kristo!⁴Mina mushukuru kuashipo kuchoka Mungu wangu,na kukutaya mu maombi yangu, ⁵dju banesha kunyambiya dju ya imani uko nayo ndani ya Bwana Yesu na dju ya mapendo yako dju ya batakatifu. ⁶Mi namuomba kudimgisha kuako mu imani kuwe kua ngufu dju ya Kristo,kua konesha ndani yetu bintu biote bizuri. ⁷Niko,kualakini,na fura saana na faradia dju ya mapendo yako;sababu kupitiya weye,ndugu,ma roho ya batakatifu ili tulizikika.⁸Ndjo kuamana,ata kama ndani ya kristo niko na huuru yote ya ku kuandikiya ile inastaili, ⁹ni kua kutaka kua djina ya mapendo nakutumia ombi modia,kua kuwa kile niko,Paulo,Mzee,na tena sasa mufungwa wa Yesu-Kristo.¹⁰Mi na kuomba dju ya mutotungu,ule milizala mwenye kuya mu minyololo,Onesime, ¹¹ule zamani alikuya kuako washipo faida,kualakini ule sasa eko wa faida, na kuako na kuangu. ¹²Mina kurudishiya ye tena yeye,buzazi buangu. ¹³Militamani ku muchunga karibu nsa miye,pa fashi yako,wakati niko mu minyololo dju ya enjili.¹⁴Kualakini,shikupende kufuany kintu kuasho mawazo yako,dju ya tendo muzuri yako ishikuye sa ya kukankamisha,kua lakini ikuye ya kupenda kuako we moya. ¹⁵Pengine ali kuya mwenye kuachanisha na weye kua wakati,dju upate ku mupokeleleya bialote, ¹⁶apana tena kama mutumwa,kualakini kama mukubua kua mutumwa,kama nduku mupendua sana,kuangu kua upeke,na kuako tena ata ku mwili ata ndani ya Bwana¹⁷Kama bashi une nibeba kama rafikiako,umupokeye sa mi mwenyewe. ¹⁸n weyw kama ali kukoseya,wala kama anakupasha kintu fulani,inipindekio miye. ¹⁹Miye Paulo,minakuandikiya na mukono yangu mi mwenyewe,mitalipa,dju ni shi kuambiye aseme,unedipasha mwenyewe kuangu. ²⁰Ndjio,ndugu,nipateko kuako iyi faida,ndani ya Bwana;tulisha roho yangu ndani ya Kristo.²¹Ni kua kuesabiya utiifu wako mina kuandikiya,mwenye kudjua aseme utafuany kushindiya bile mina kuambiya. ²²Kisha tena,unitayarishiye nyumba,kuasababu,mina tumaniya kuya na mweye kupitiya maombi yenu.²³Epaphras,mufungwa pamoya na miye ndani ya Yesu-Kristo,anakulamukia, ²⁴na Marko,Aristarque,Demas,Luka,bafuany kazi pamoya na miye. ²⁵Neema ya Bwana yetu Yesu-Kristo iwe na roho yenu.

1 Peter

1

¹Petro , Mutume ya Yesu-Kristo , kwa bale beko bageni na bakurikabula mu Pont , Galatia , Cappadoce , Asia na Bithynia, ²Na beko batchakuliwa mukudjuwa ya Mungu Baba , kupitiya kutakasiwa ya Roho , djo bakuye bakuti , na bariunge mu ku mwangika kwa damu ya Yesu-Kristo ; neema na salama yongozike kenu.³Mungu a barikiwe , Baba ya Bwana wetu Yesu-Kristo, ule , vile rehema yake munene , ana tupa kuzarika kwa sasa, dju ya kitumaini kijima, kupitiya kufufuka ya Yesu-Kristo mu bakufa, ⁴Dju ya uriti bule a uwezi ku oza , wala kutchafuka, wala kupoteya, ile bana mitchungiya mu bingu, ⁵Kwa mweye bale , kupitiya nguvu ya Mungu , mutchungiwe kupitiya imani dju ku okolewa karibu na kurionesha mu mawakati ya mwisho.⁶Ni ile ina fanya furah yenu , ata vile sasa , djo ina pasha , mukuye na susi dju mu wakati kilo kupitiya kutshunguza kanamuna yakwatshana , ⁷Djo kutshungu ya imani yako , iko na beyi kupiti zaabu ya kwalabika (ata kama ina pita mu moto) , na dju matokewo kutukuza , utukufu na eshima , pale Yesu- Kristo ata kuya, ⁸Ule muna penda pashipo ku muona , mwa ule muna aminiya pashipo ku mu ona tena , mu na furayi furah isiyoelezekana utukufu , ⁹Kwamana mu mu tapata kuokolewa ya ma nafsi yenu kwa beyi ya imani yenu. ¹⁰Ba nabi , bari tabiri bana neema ile iri tchungiwa dju yenu , bari fanya kuokolewa kama kintu kia kufunda na kutafuta.¹¹Mukutafuta kuyuwa wakati na makutano iriwekewa kupiti roho ya Kristo ile iri kuya dani yabo, na ile iri onesha bele mateso ya Kristo na utukufu ile ita fata . ¹²Bari ba onshe asema ayina dju yabo bobenyewe, lakini dju mweye murikuya ba kukabula bile bintu, ile bari mionesha sasa bale bari mi onesha endjili kupitiya Roho-Mutakatifu kutoka ku bingu, na mu ile ba malaika bana tamaniya kona.¹³Ni kwa vile , bamba kitsho kiako ba pashi, weka akiri kwa bile uku na waza , na kuya kitumaini kiote dani ya neema ile ba ta mi leteya , pale Yesu-Kristo atakuya. ¹⁴Sa vile batoto ya kutin, mushi ishi dju ya ku furaisha taama , pale murikuya mu ku kosa kuyuwa.¹⁵Lakini , Kwamana ule ari mi ita eko mutakatifu , Na mweye mukuye batakatifu mu mwenedo yenu yote, ¹⁶Sa vile ina endjikiwa : Muta kuya batakatifu, kwamana niko mutakatifu. ¹⁷Na kama muna ita sa vile Baba ule eko na sambisha vile matendo ya kila mutu , pashipo butshakuzi ya bantu, Mu tembeje na boka mu iyi wakati kupita kwenu.¹⁸Mu djuwe asema ayina kupitiya bintu bia kwalabika, kupitiya makuta wala zaabu , djo muriuziwa mu mifano ya bule ya ku ishi ile mu ririti kutokeya bababa yenu, ¹⁹Lakini kupitiya Damu ya beyi ya Kristo, sa vile kondo wa shipo bubaya na wa shipo butchafu.²⁰Tayarishiwa bele ya ku umba dunia , na konesha ku mwisho ya ma wakati, dju yenu, ²¹dju kupitiya yeye mu tumainiye mwa Mungu, kwaule ari lamusha mu bafu na ana mupa utukufu, dju imani yenu na kitumaini yenu ikale mwake Mungu.²²Mukuya na ma nafsi ya kutasiwa mu kuti ku ukeri dju ya kuya na mapendo ya bu dunku ya kwari , muri pemde mu biakeri ba moya na bengine , na roho yenu yote, ²³kwamana murizarika ba sasa, a

ina kupitiya beko ya ku woza , lakini kupitiya beko ya sho ku oza , kupitiya neno ya bujima na ya lote ya Mungu.

²⁴Kwamana mwili yote iko sa vile mutshi, na utukufu yayo sa vile Mauwa ya Mutshi; ²⁵Lakini neno ya Bwana ina ishi milele na milele. Na ile neno iko ile bari mi ubiri kupitiya Endjili.

2

¹Mu tupe seke bubaya bote na bukalamishi bote , bunafiki, tama, na bunafiki bote , ²Mutake , sa vile batoto bana zarika sasa , maziwa ya kiroho na kutakasiwa, djo kupitiya yeye mwendeleye dju ya ku okolewa, ³Kama muri pima Bwana eko muzuri. ⁴Mu tshofe karibu na ye , Ribwe ria bujima , ile bantu bari tupa , Lakini iri tshakuliwa na kufuraiwa kumbele ya Mungu; ⁵Na mwebenyyewe , sa maibwe ya bujima , murifundishe dju ya kuya nyumba ya kiroho , kaji takatifu, djo ya ku towa ya kiroho, ya kupendeza Mungu kupitiya Yesu-Kristo. ⁶Kwamana Mwandjiko ina sema : Ona , mina weka mu Siona Ribbwe ya ushimamo , ile iri tshakuliwa , ya lazima ; Na ule ana aminiya mwake ashi takuya na aya. ⁷Echima iko seke dju yenu , muna aminiya. Lakini , dju ya basho kwamini , ribwe ile bana tupa kwa bale barianza ku yenga ina kuya Ushimamo, ⁸Na ribwe ya kuterezika na ribwe rinene ya muvuroko, beko na ribuntula dju aba echimiye wala ku amini neno , na ni kwa ile bari batayarishiya. ⁹Mweye , muko bantu ba ku tshakuliwa , kikudji kia bafalme , mataifa ya batakatfu, bantu yake , djo ya sema buzuri ya ule ari mi ita kutoka ngiza paka mwanga yake ya furah, ¹⁰mweye ku mashiku ya kumukongo amu kukuye bantu ba Mungu , na bale sasa munakuya bantu ba Mungu, mweye a mu kupate rehema , na sasa muna pata rehema. ¹¹Mupendua , mi na misubutisha , sa vile bageni na ba kupita apa ba dunia, mu kuye bari na furah ya kimwili ile iku na kombanisha nafsi . ¹²Mu kuye na mifano muzuri, djo kama bana misema mu bubaya , ba one mifano yenu muzuri , na ba tukuze Mungu, shiku ile ata batembeleya. ¹³Mukuye baku ti , djo ya Bwana , ku ba uongozi bote bari ba weka kwa bantu, wala Mufalme sa vile bakubwa, ¹⁴wala ku ba tchungadji vile bari batuma kupitiya yeye dju ku nyolosha bale bana fanya mambo mubaya na dju ya ku onesha bantu bazuri. ¹⁵Kwamana ni mapenzi ya Mungu muku fanya bizuri mu na epusha bantu ba bumbafu ba seme ile a ba djuwe, ¹⁶Mukuya uru , pashipo ku fanya ile uru guwo ina funika bubaya , lakini mu ishi sa ba tumishi ya Mungu. ¹⁷Mwe shimiye bantu bote ; mupendez ba nduku ; mongope Mungu ; mwe shimiya mufalme. ¹⁸Batumishi , mukuye ba kurishusha kwa ba mwarimu yenu , ayina paka kwa bae beko bien na kimia , lakini tena kwa bale bko na mifano ya nguvu. ¹⁹Kwalakini ni neema kuliko ku itshikiya mateso kupitiya matokewo ya samiri kwa Mungu ,kama tu na teswa mubaya bila aki . ²⁰Lakini , ni 'utukufukani iko pale kwitshikiya kuteswa dju uri fanya ma kosa? Lakini kama muna itshikiya mateso pale muna fanya ile iko muzuri, ni neema bele ya Mungu. ²¹Na Ni kwa ile bari mi itiya , djo Kristo tena ari teswa dju yenu , ana miatshiya mwenedo, djo mu fate ma djiya yake , ²²Yeye ashi ku fanye zambi, na mu kinya kile a mu kutoke bongo; ²³Yeye ule , bari mutshambula , ashi kwanze ku rudisha ma matushi ; ba na muteswa , ashi ku fanye fudjo , lakini ariangaria ule ana sambishaka na ukweli. ²⁴Yeye ari beba ye moya ma zambi mu mwili yake ku mu salaba , djo akufe mu zambi shiye tu ishi dju ya aki ; Yeye kupitiya bilonda biake bile muri pata matuzo . ²⁵Kwamana muri kuya sa vile ba kondo ba sha kwenda ku pepeni . Lakini sasa muna rudiya kwa mutshungadji na mutshungadji ya ma nafsi yenu.

3

¹Ba namuke , mukuye ba ku rishusha kwa ba bwana yenu, djo , kama ba moya a ba echimiye neno, ba okolwe pa shipo neno kupitia mwenedo ya ba bibi yabo. ²mu ku ona namuna yenu ya ku ishi mu ukweli na eshima. ³Mukuye , apana bu muntu bwa indje ile ina wonesha mu nyele ya kushuka , bia ku mashikiyo na mu shingo bia zaabu , wa ma nguvo ile tu na wazaka, ⁴Lakini bu muntu bwa dani na bwa kufutshama dani ya roho, bu muntu bule a bezi ku landa bwa roho mupole na ya kimia, ile iko na beyi bele ya Mungu. ⁵Kisha kurionesha ile wakati banamuke batakatifu bale barianza kutumainiya mwa Mungu, ba kurisha kwa ba bwana yabo, ⁶Sa vile Sarayi , arianza kweshimiya Ibraimu na ku mwita Bwana wangu. Ni kwake djo munakuya ba namuke, mu ku fanya bile biko bizuri, pashipo kuriatsha ku vurikiwa kwa boka ata bu moya. ⁷Ba bwana , mu oneshe na mweye Ekima mu kupatana na ba bibi yenu , sa vile na bundji bwa sho nguvu ; mu beshimie , sa vile mbele tena kuriti na mweye neema . y kuye vile , djo kushikuye kintu ki tezi kwalabisha maombi yenu. ⁸Mwisho , mukuye bakutshangamukiwa mweye bote na mawazo moya na , mapendo ya mingi ya bunduku , ya buruma , kurishusha. ⁹Mu shi rudishe bubaya kwa bubaya , wala matushi kwa matushi ; mu bariki , kwamana ni kwa ile mu ritiwa , djo ya kuriti baraka. ¹⁰Kama muntu , kwa ile , penda maisha na kona mashiku muzuri , a epushe lurimi yake mukusema bi bayana milo yake ku bongo, ¹¹Ende bari na bubaya na a fanye bizuri, atafute sala na ku ifata ; ¹²Kwamana matcho ya Bwana iko nangaria aki na mashikiyo yake iko na shikiya maombi yabo , lakini uso ya Bwana iko na shimamia bale bana fanya mubaya. ¹³Na ba miteswe , kama muku na bidi dju ya bizuri ? ¹⁴kwalakini , pale muku na teswa dju ya aki , muta kuya na furah . Mushi bashikiye ata boka , na mushi vurukiwe; ¹⁵Lakini mutakase mu roho Kristo Bwana , iko pale dju ya ku mi kombaniya , na bupole na eshima , mbele ya ule wote muna lomb sheria ya kitumaini ile iko dani yenu, ¹⁶Na mukuya na mawazo muzuri , dju , paka pale bana mi tshukiya sa vile kama muri kuya mutenda maovu, bale beko na sema mwenendo yenu mwa Kristo ifunikiwe na fudjo, ¹⁷Kwamana ana pasha ata ku teswa , ka ile ni mapenzi ya Mungu , mu kufanya bizuri , kuliko mukufanya bubaya. ¹⁸Kristo na yeye ari teswa mala moya dju ya ma zambi , yeye aki dju ya ba sho aki , djo ya ku tu peleka kwa Mungu , mukuya ba ku wekewa ku lufu mukimwili, lakini mukuya ba kurudiwa bujima mu Kiroho, ¹⁹Mu arienda na ku ubiri ma roho yile iri kuya mu Guereza , ²⁰Bale barikuya ba sho imani , pale kuvumilia ya Mungu ina endeleya , mu wakati ya Nowa, pale arianza ku yenga buato , mule bantu kidoko , ni kusema ,bantu ba munane, bari okolewa kupitiya mayi. ²¹Ile mayi iri kuya kionesho ya ubatizo , ayina

kutakaziwa na butshafu y amwili , lakini mwito ya zamiri muzuri kwa Mungu, na ile sasa ina mikobola , na mweye tena , kupitiya kufufuka ya Yesu-Kristo , ²²Eko ku ume ya Mungu , paka pale arienda ku bingu, na ba malaika , ba ongozi na ba nguvu , bari mu ti.

4

¹Vile seke , Kristo ari teswa mu mwili , na mweye muritayarishe kuya na mawazo moya , Kwamana yeye ariteswa mu mwili ari kabulana na zambi, ²Dju ya ku ishi , apana dju ya kupenda kwa bantu , lakini kwa mapenzi ya Mungu, mu mashiku ile ina iri bakiya mu kwishi mu mwili.³Kuna isha sasa , mu vile , mu wakati ile isha kupita kufanya mapenzi ya bapagano, mu kutembeya dani ya kukabulana , ma tamaa , bulevi , kuria kwa kupita na kunya , na kwabudu salamu kwa kupita. ⁴Tena muna ona kigeni a mu kimbiye na bo mu buchafu bu oya bwa kupita, Na bana mi shimanga . ⁵Ba ta kwa ule eko pale djo ya kusambisha bajima na ba kufa. ⁶Kwalakini Engili iri ubiriwa na kwa bale bashakufa, djo , kisha ku sambu sa vile bantu mu mwili , ba ishi vile Mungu mu kiroho⁷Mwisho ya bintu biote iko karibu , mukuye seke na ekima na kurifutshika , dju ya kuriweka ku maombi. ⁸Bele ya bote, mukuye ba moya na begine mapendo ya nguvu, kwamana mapendo ina funika ma zambi ya mingi. ⁹mukuye ba furah na kupokeleya muzuri ba moya kwa bengine, poshipo kununanuna.¹⁰Sa vile bale baripata kipadji kizuri ya Ma neema ya kwatsha ya Mungu , Kila muntu katshi yenu a weke mu matendo kwa bengine kipadji kile aripata , ¹¹Kama muntu ana sema , y kuye sa vile eko na leta madjibu ya Mungu ; kama muntu ana yaja uduma , ayi yaje kufatana na nguvu ile Mungu ari mupa , djo mu bintu biote Mungu a tukuziwe kupitiya Yesu-Kristo, ule ana pewa utukufu na uwezo , kwa milele na mulele amina.¹²Ba pendwa, mushi shutuke , sa vile mu na one kintu kia sasa ki na mifikiya , kia moto ile iko katshi katshi yenu dju ya ku mi onesha. ¹³Mufurayi na sana , kwa kuriunga ku mateso ya Kristo, djo mukuye tena mu furah na mu furah ya nguvu pale utukufu yake ita onekana. ¹⁴Kama ba na miteswa dju ya djina ya Kristo, muku na hery , kwamana Roho ya Utuku na Roho ya Mungu ina ikala yulu yenu. ¹⁵Kushiku katshi yenu , muntu eko na teswa sa muhuwadiji, wala mwiji , wala muovu, wa ule eko na ingiya mu mambo ya benyewe. ¹⁶Lakini kama muntu eko na teswa sa vile Mukristo, ashikuye na aya, na kwa ile a tukuze Mungu do ya iyi djina. ¹⁷Kwalaki ni wakati ile kusamba kuta anza mu nyumba ya Mungu. Lakini , kama ni kwetu ita anziya , mwisho ya bale aba ti endjili ya Mungu ita kuya djee ? ¹⁸Na kama ba aki beko na okolewa na mateso, sasa bantu ba baya na ba tenda zambi itakuya djee? ¹⁹Kwa vile , bale beko na teswa mu mapenzi ya Mungu ba rudishe nafsi yabo kwa Mumbadji wema, Mu kufanya ile iko muzuri.

5

¹Mone masubutisho ile mina ambiya kwa baze bale beko katshi yenu, miye muze sa bo, mushuda wa mateso ya Kristo, na kuriunga ku utukufu ile ina pasha konekana: ²Mukuye batshungadji na kivuko ya Mungu kile kiko tshini ya butshungadji yenu, apana kupiya kiziwizi, lakini kwa mapenzi , ya Mungu; dju ya matokeo mchafu lakini na ukweli; ³Apana s vile wa kutawala yulu ya bale bari miangu mu kukabula, lakini mukuya mufano ya kivuko. ⁴Na bale Mutshungadji mukubwa ata kuya , mu tapata taji y sho ku ibiya yq utukufu.⁵Munamuna moya , muye murikuya ba kijana , mukuye ba kurishusha kwa baze . Na mwebote, mu kinkundji, mukuye na kurishusha ; kwamana Mungu ana shimama kwa bakiburi , lakini ana fanyaka neema kwa bakurishusha. ⁶Murishushe seke tshini ya mukono ya Mungu, djo a mi pandi mu wakati ile inapasha; ⁷na mutule yulu yake ma bujito yenu , kwamana ye moya ata mitshunga.⁸Mukuye bakufutshama , mushi lale, adwi wenu , Shetani , eko na junguluka sa vile simba wa makari , mukutafuta nani wakuria. ⁹mumushimamiye na imani ya nguvu, muyuwe asema mateso moya ina shimamiya ba nduku yenu mu dunia.¹⁰Mungu wa ma neema yote , ana mita mwa Yesu-Kristo kwa utukufu ya milele , kisha kuteswa muwakati kiloko, ata kufanya wa kweli ye moya , mishikamisha , kumipa nguvu, misha bakushima . ¹¹Kwake yeye uwezo milele na milele ! Amina!¹²Ni kupitiya Silvain , eko ku matsho yangu nduku wakweri, iyi mina miandjikiya eko ni neema ya biakeri ya Mungu . ¹³Kanisa ya batshakuliwa bale beko ku Babylona bana milamukiya, na Marko , mtoto yangu . ¹⁴Mulamukiya ba moya na bengine kwa busu ya mapendo.

1 John

¹ ¹Kile kirikuya tagiya mwanzo , kile turishikiya , turiona na mantcho , turiona na mikono iri bamba , kupitiya neno ya bujima . ²na bujima buridjionesha , turiona na turishudiya , na turimiubiri bujima bwa milele , iri kuya pembeni ya Baba na irionekana kwetu³bile turiona na kushikiya , turimioneshayo, kwenu na mweye , dju mukuye poya na shiye mukimoya, kwalakini , umodja wetu iko na Baba na mutotoyake Yesu Kristo. ⁴Na shiye tuandjike ibi bintu , kwamana furah yetu ikuye ya kwari.⁵Habari ile turipata kwake , na turimiubiri , asema Mungu ni mwangaza, na na akuna ginza dani yake. ⁶Kama tunasema tuko pamoya naye , na tuna tembeya mungiza , tunalanda , na atutembeye ukweri. ⁷Kama tunatembeya mu mwangaza , sa vile eko yemoya dani ya mwangaza , tuko shibote pamoya, na damu ya Mutoto yake ina tunausha kububaya bote.⁸Kama tunasema atuna na zambi , tunarilanda shibenyewe , na ukweri ayina dani yetu. ⁹Kama tunatubu ma zambi yetu , eko mwaminifu na mwenye aki dju yaku turumiya, na kututakasa kububaya bwetu bote . ¹⁰Kama tu na sema atukufyanwe zambi , tu na mufanya wa bongo, na neno yake ayina dani mwetu.

2

¹Batoto yangu kiloko , na miandjikiya ibi bintu , dju mushifanye zambi. na kama muntu ana fanya zambi , tuko na wakutusambiya kumbele ya Baba , Yesu Kristo wa aki. ²Eko yemoya sadaka djo ya ma zambi yetu, apana paka dju yetu , na kwabale beko mu dunia yote. ³Kama tu natshunga mapasha yake , pale tuta sema tunamudjuwa. ⁴Ule ana sema ; niri mudjuwa , na abatshunge mapasha , eko wa bongo , na ukweli ayina dani yake. ⁵lakini ule anatchunga neno yake , mapendo ya Mungu iko ya biari dani yake. ⁶ule ana sema eko dani yake anapasha kutembeya nayeye savile aritembeya yemoya. ⁷Bapendwa , ayina mapsha ya sasa ile na miadikiya , kwalakini ni mapasha ya zamani ile muripata kwaziya mwandjo; ile mapasha ya zamani , ni ile neno murishikiya. ⁸Kwalakini, ni mapasha ya sasa ile mirimiandjikiya , kile kiku kia kweri dani yake na kiko dani yenu, kwamana ginza inapoteya na mwangaza yakweri ina onekana sasa. ⁹Ule ana sema eko mu mwangaza , na ana mutukiya dunkwake , akingari dani ya ginza . ¹⁰Ule ana penda dunku yake eko mu mwangaza, na dani yake amustakuya bubaya. ¹¹kwalakini ule ana tchukiya nduku yake eko mu ginza , na ana tembeya dani yayo , na ashi djuwe kule anenda, kwamana ginza inalabisha mantcho yake. ¹²na miandjikiya , batoto kiloko , kwamana zambi yenu banairumia dju ya djina yake. ¹³Na miandjikiya , bababa , kwamana murimudjuwa ule eko tangiya zamani. Na miandjikiya , bijana , kwamana muriwina mukalamushi. na mwandjikiya , batoto kiloko , kwamana muridjuwa Baba. ¹⁴na mwandjikiya , bababa , kwamana muriyuwa ule eko kwanziazi mwanzo. Na miandjikiya , bidjana , kwamana muko na guvu , na neno ya Mugu inekala dani yenu, na muriwina mukalamushi. ¹⁵Ushi pende dunia , wala bintu bia dunia . Kama muntu anapenda dunia , mapendo ya Baba ayina dani yake. ¹⁶kwamana biote bile biko dani ya dunia , tama ya mwili , abatoke kwa Baba, lakini ni ba mudunia. ¹⁷na dunia inapita , tama yayo nayo inapita ; kwalakini ule eko na fanya mapenzi ya Mungu ana ishi milele. ¹⁸Batoto kiloko , ni wakati ya mwicho , na vile barimifundisha asema mupinga Kristo eko na kuya, ku nakuya sasa bapinga Kristo bamingi; kupitiya ile tuna djuwa asema tuko mu wakati ya mwisho. ¹⁹Baritoka katchikatchi yetu , kwalakini abakukuye ba shiye ; kwamana kama barikuya na shiye , bari pasha ku ikala na shiye, kwalakini anafika dju tujuwe asema bote abana na shiye . ²⁰dju yenu , muripata upako kupitiya ule eko mutakatifu , na mwebote munadjuwa. ²¹Na mwandikiya , ayina djo muyuwe ukweri, kwamana munamudjuwa, kwamana akuna bongo buna toka dani ya ukweri. ²²Nani Ule eko na bongo, kama ayina ule anabisha kama Yesu ni Kristo ? Ule ni mupinga Kristo, ana bisha Baba ns Mutoto. ²³Ule wote ana bisha Mutoto ana ata na Baba ; Ule wote ana mwitshikiya Mutoto ana mwitshikiya na Baba. ²⁴Ile murishikiya kwanziazi mwandjo inekala dani yenu . Kama ile murishikiya kwanziazi mwandjo inekala dani yenu , na munekala dani ya Mutoto na dani ya Baba. ²⁵Na malako ile aritulaka , ni uzimz ya milele. ²⁶Namiandikiya ibi bintu kupitiya bile bina miangaria. ²⁷Dju yenu , upako ile muripata kwake ina ikala dani yenu , na amuna na lazima ba mifundishe , laki sa vile upako yake ina mifundisha kintu kiote , na iko ya biakweri na ina bongo , inekala dani yake kupitiya mafundisho ile arimipa. ²⁸na sasa , batoto , mwikale dani yake , kwamana , pale atakuya , tukuye na imani , na mukatiya ya kuridi tushi kuye bari na yeye . ²⁹kama munadjuwa asema ni mwenye aki , mudjuwe assement ulewote eko na tumikia aki ana zarika mwake.

3 ¹Mone mapendo ya Baba ina tu shudiya , dju batu ite batoto ya Mungu! nq tuko bqtoto yqke . kamq dunia ayi tudjuwe , nikusema qshi mudjuze. ²Bapendwa , tu na kuya sasa batoto ya Mungu , na ile tu takuya ayi ya onekana , tutakukuya na yeye , kwama tuta mu ona vile eko. ³ule wote eko na ile imani dani yake aritakase , sa vile eko yemoya eko mutakatifu. ⁴kwalakini , munadjuwa , Yesu arikuya kutosha zambi , na akuna zambi dani yake. ⁵ule wote anakala dani ya zambi ana wake ; ule wote a natenda zambi ashi kumone , na ashikumudjuwe. ⁶Batoto kiloko , muntu ashimilande , ule wote ana tumikia ukeri eko na aki, sa vile ye moya eko aki. ⁷ule ana fanya zambi eko wa shetani , kwamana shetani arifanya zambi kwazi kumwanzo . Mutoto ya Mungu ari djionesha dju ya kwalabisha matendo ya sheitani. ⁸Ule wote arizarika na Mungu ashi fanyake zambi, kwamana beko ya Mungu iko dani yake ; na ashiwezi kufanya zambi, dju arizarika na Mungu. ⁹Djo kule tuna djuwa batoto ba Mungu na batoto ya shetani. Ule wote ashi tumikiye ukweri ana wa Mungu , naule ashi pende nduku yake. ¹⁰kwamana barimionesha na murishikiya kwaziya mwandjo , kusema inapasha tupendane bamoya na bingine. ¹¹na mushi mufane Kaina ,, arikuya wa mukalamushi, na ariuwa nduku yake . Et na djoyanini ariuwa ? kwamana matendo yake irikuya mubaya, na na ile ya nduku yake irikuya muzuri. ¹²mushi shanga , badunku , kama dunia ina mitshukiya. ¹³ule wote eko na tshukiya nduku yake ni muwuwayi, na muna djuwa asema akuna ata muwuwadji eko na maisha ya milele a nekala mwake. ¹⁴Turidjuwa mapendo , kwavile aritowa maisha yake dju yetu; nashiye tu na pasha kuleta maisha yetu dju ya banduku yetu . ¹⁵Kama muntu eko na bintu bia dunia , na ana ona nduku yake ana kintu , na ana mufungiya roh , kwamana kani mapendo ya Mungu ita ikala dani mwake? ¹⁶Batoto kiloko , mushipende kwa misemo bule na lurimi , lakini mu matenda na ukweri. ¹⁷kupitiya iyi tuta djuwa asema tuku kweri , na tuna tumainiya ma roh yetu kubele yake; ¹⁸kama roh yetu ina tu ukumu , Mungu eko munene kupita roh yetu, na ana djuwa kintu kiote. ¹⁹Bapendwa , kama roh ayi tu ukumu , tuko na kitumaini bele ya Mungu . ²⁰kile kiote tuta lombaa, tuta ipata kwake , kwamana tuna tshunga mapasha na tu nafanya kile kina mupendeza. ²¹Na apa djo mapasha ; tuna aminiya mu djina la Mwana wake Yesu Kristo , na tuna pendana baya na bengine, ku fatana na mapasha ile ari tupa. ²²Ule eko na mapasha ana ikala dani ya Mungu, na Mungu eko dani yake ; na tuna djuwa asema ana ikala dani yetu kupitiya Roh ile aritupa.

4

¹bapendwa , mushi itshike roh yoyote ; lakini mutshunguze maroh , dju ya kudjuwa kama ni ya Mungu , kwalakini banabi babongo bamingi bana kuya muduniya. ²Mudjuwe kwa iyi Roh ya Mungu; roh ile ina sema Yesu Kristu ule

arikuya mu mwiri ana toka kwa mungu ; ³Na roh yote ayi seme dju ya Yesu ayina ya Mungu, ni ya mupinga Kristo , ile murifunda kuya , na sasa eko dani ya dunia . ⁴Mweye , batoto , munakuya ba Mungu , na muriba wina , kwamana ule eko dani yenu eko munene kupita ule eko dunia . ⁵Bo, ni ba mudunia ; dju kwamana bana sema kufatana na dunia , na dunia ina mishikiya. ⁶shiye , tuko bamungu , ule ana mudjuwa Mungu ana tu shikiya ; dju kule tuta djuwa roh ya kwari na roh ya bongo. ⁷Bapendwa , tupendane bamoya na begine ; kwamana mapendo na ya Mungu , na ule wote ana zarika na Mungu a na mudjuwa Mungu. ⁸Ule ashi pende ashi mudjuwe Mungu , Kwamana Mungu eko mapendo. ⁹Mapendo ya Mungu iridjionesha kwetu kwa vile Mungu arituma Mutoto yake moya tu dani ya dunia , kwamana tu ishi kupitiya yeye. ¹⁰na ile mapendo iyina dju , kusema tu rimupenda Mungu, kwalakini kwa vile aritupenda na kututumia Mutoto yake kama sadaka ya kutukombola muzambi. ¹¹Mupendwa , kama Mungu aritupenda ivi , na shiye tunapasha kupendana bamoya na begine. ¹²Akuna muntu asha kumonaka Mungu; kama tunaripenda bamoya na begine , Mungu ata ikala dani yetu, na pendo yake ni ukwari dani yetu. ¹³tuna djuwa asema tuko dani yake , na yeye eko dani yetu , kwa ile aritupa roh yake. ¹⁴Na shiye , turiona na turiakikisha asema Baba arituma Mutoto ya kama Mukombozi ya dunia. ¹⁵Ule ana sema Yesu ni Mutoto ya Mungu , Mungu eko dani yake , na yeye dani ya Mungu . ¹⁶Na shiye , turiona mapendo ile mungu eko nayo dju yetu , na turihitchikiya . Mungu eko mapendo; na ule eko na ikala dani ya Mungu , na Mungu eko dani yetu. ¹⁷Vile eko , dju vile tuko na shiye dani ya dunia ; dju kwa ile mapendo ya mungu iko ya ukwari dani yetu . dju tu kuye na akika shiku ya mwisho . ¹⁸Boka ina dani ya mapendo , lakini mapendo ya ukwari ina angusha boka ; kwamana boka buna onesho mapiko, na ule ana eko na ongopa ashina kwari dani ya mapendo. ¹⁹Dju yetu , tuna mupenda , kwamana aritupenda wa kwandja . ²⁰Kama mutu ana sema ; mina mupenda Mungu , na ana mutshukiya nduku yake , ni wa bongo ; kwamana ule ahi mupende nduku yake ulen eko na wona , kwa mana kani atezi kumupenda Mungu ule ashi one? ²¹Na tuko na mapasha ina sema ; ule ana penda Mungu ana penda naye nduku yake.

5

¹Ule wote ana itshikiya Yesu kama Kristo , arisarika na Mungu, na ule ote anapenda ule arimuzala anapenda ule arizarika kwake. ²Tuna djuwa asema tunapenda batoto ba mungu , kama tuna mupenda Mungu, na tuna tumikiya mapasha yake. ³kwamana mapendo ya Mungu ina djonesha mukutshunga mapasha yake . na mapasha ayine ya nguvu. ⁴kwamana bote bale banazarika na Mungu bana weza dunia ; na ushindi ya kuwina ndunia , ni imani yetu. ⁵Nani ule ariwina dunia , kama ayina ule eko na aminiya asema Yesu ni Mutoto wa Mungu? ⁶Ule , Yesu Kristo , arikuya na mayi na damu ; apana paka na mayi , lakini na mayi na damu ; na ni Roh dju ina shudiya , kwamana Roh ni ya kwari. ⁷kwalakini kunakuya tatu inashudiya ; ⁸Roh , mayi na damu , na yote tatu ina itshikiya. ⁹Kama tuna pata ushuda ya bantu , ushuda ya Mungu iko munene sana ; kwamana ushuda ya Mugu ina semezeya ushuda dju ya Mutoto yake. ¹⁰Ule anamina Mutoto ya Mungu eko na ushuda dani hake yemoya ; ule ashi amini Mungu ana djifanya wa bongo, kwamana ashi itshikiye ushuda ya Mungu dju ya Mutoto yake. ¹¹na ona iyi ushuda , kusema Mungu anatupa maisha ya milele , na ile maisha iko dani ya Mutoto. ¹²Ule eko na Mutoto eko na maisha ; ule ana naye ana na maisha. ¹³na miandjikiya ibi bintu, dju muyuwe asema muko na bujima bwa milele , mwe muna amiia ku djina ya Mutoto ya Mungu. ¹⁴tuko karibu naye akika , ya kusema kama tuna lombamba kintu kwa mapenzi yake , ata shikiya . ¹⁵na kama tunadjuwa asema anatushikiya , kintu kiote tuta lombamba , tuna djuwa asema kintu kile tuna mulombamba . ¹⁶Kama muntu ana wona nduku kutenda zambi ile ayifikishake ku lufu , awombe , na Mu ngu ata leta maisha kwa ule nduku, ata bapa bale batatenda ma zambi ayi lete ku lufu, kuku zambi moya ina peleka ku lufu ; ayina djo ya ile zambi ile na sema omba . ¹⁷Bubaya bote ni zambi, na na kuna kuya zambi fulani ina ayi peleke ku lufu. ¹⁸Tuna djuwa asema ule wote arizarika na Mungu ana dji tchungu ye moya , na mukalamushi ashi mu bambe apana . ¹⁹Tuna djuwa asema tuko ba Mungu , na dunia mujima iko tshini ya nguvu ya mukala mushi. ²⁰Tu na djuwa na shiye asema Mutoto ya Mungu arikuya , na aritupa akiri dju ya kudjuwa wa biakeri, dani ya Mutoto Yesu Kristo. niyeye dju Mungu wa biakwari, na maisha ya bujima ya milele. ²¹Batoto kidoko , mudji tshunge bele ya bapumbafu.

2 John

¹ ¹Muzee , kwa Kiria mutchakuliwa wa mungu na watoto yake , bale na penda dani ya ukwari , na ayina paka miye moya na mipenda , lakini na wale wote wa na djuwa ukwari. ²kwadji inekala dani yetu, na ita kuya na shiye kwa milele. ³Na neema , reema na salama ikuye pamoya na mweye kutoka kwa Mungu Baba na kwa Yesu kristo , mutoto wa Baba , dani ya ukwari na mapendo. ⁴Ni rikuya na furah mingi sana kwa kupata batoto yako bana tembeya dani ya ukwari , kufatana na mapasha turipata kwa baba . ⁵Na sasa , ile na ku lombamba , Kiria , ayina kama na kwandjikiya mapasha ya sasa , tu pendane aba na aba. ⁶Na mapendo ina lombamba ku tembeya vile mapasha ina sema , djo ile mapasha dani yake kutembeleyamo , paka vile murishikiya ku mwanzo ya dunia . ⁷kwamana badanganifu bamingi bana ingiya muduniya , aba itshikiye kama Yesu Kristo arikuya katika mwili , ni mundanganifu na mupinga Kristo. ⁸Kebebi ange mwebenyewe , ili mu shi potehe matunda ya kji yenu , lakini mupokeye ya mingi. ⁹Ule wote ana enda bari na ashi ikale dani ya mafundisho ya musingi ya Kristo ashina na Mungu , ule ana ikala dani ya mafundisho ya musingi eko na Baba na Mwana. ¹⁰Kama mutu ana kuya kwenu na ashi mileteya ile mafundisho ya musingi , mu shi mupokeleye dani ya nyumba yenu , na ushi mulamukiye. ¹¹Kwa mana ule ana mulamukiya ana tshangiya ku mabaya. ¹²Ata niko na bintu mingi bia ku miandjikiya , shi ku pende ku yifania na ma kartasi na wino , lakini ni rikuya na tumainiwa ni kuye kwenu, na ku sumburia kwa kinya na kwinya , dju furah yetu ikamilike. ¹³Watoto ya dada yako mutshakuliwa bana kulamukiya.

3 John

1

¹Mzee, Agayo mupendwa , ule na penda dani ya biakweri. ²M³Mirikuya na furah mingi sana , pale banduku barifika na bari kusemeya uchuda ya biakeri iko dani yako , vile una tembeya dani ya ukweri. ⁴shina na furah yamingi kwa kushika asema batoto yangu bana tembeya dani ya ukweri. ⁵Mupedwa , uri tenda na baminifu ku bandu, na ata dju ya banduku bakeni . ⁶bale barileta ushuda ya mapendo yako, kubemle ya Kanisa . itakuya muzuri kama utayarisha mwendo yabo kwa mufano muzuri ya Mungu. ⁷Kwamana nidju ya djina ya Yesu Kristo , barinda , bila kintu kia bapgano. ⁸tunapasha , kupokelelya bantu bahivi , ili tu tumike nabo dju ya ukweri. ⁹Miriandjika maneno fulani kwa Kanisa ; lakini Diotrefe , ari penda kuya wakwanza katchikatshi yabo , aba kutu pokeleye. ¹⁰Djokwamana , kama na penda , mita kumbusha matendo yabo ile barifanya, na dju yetu misemo mubaya , shikufurahi na ile , achikupokeye ba dunku , na bale baritaka ku yifanya , ari bachimamicha na ku bandama mu kanisa. ¹¹Mupedwa , ushi fatirishe bubaya , kwalakini bizuri, ule ana fanya bizuri ; ule eko na fanya bibaya ashikumone Mungu. ¹²Biote , na ukweri yenyewe , ita leta ushuda kwa Demetrio , ; na shiye , tu namushudiya , na una djuwa kama ushuda yetu ni biakeri. ¹³Nirikuya mambo mingi ya kukwandjikiya , lakini shipende kwandjika na wino na rinionia. ¹⁴Mina tumaini kuku wona apa sasa , na tuta sumburiya sana. salama ikuye na weye , barafiki bana kulamukiya , lamukiya barafiki , kila muntu yemoya.

Jude

1

¹Yuda,mutumishi wa Yesu kristo,na nduku yake ya Yakobo,kua bale baritua,barisha kupendewa ndani ya Mungu baba,na benyekuchungiwa dju ya Yesu Kristo: ²rehema,salama na upendo yongezeke kuenu!³Bapendua,vile milipenda saana ku miandikiya dju ya wokovu ya she bote,minapasha ku ifuanyia dju ya ku misukutisha dju ya kukombana dju ya imani ile ililetua kua batakatifu bote mala moya loote. ⁴Kuamana katikati yenu ku ne dingisha bantu bengine,bale ukumu iko enye ku bandikiya tangiya zamani,benye kuaribika,ba kubadulisha neema ya mungu wetu kuya ubakuzi,na ku mukatala wetu mualimu moya na Bwana Yesu-Kristo.⁵Nataka ni mikumbushe,mueye benye kudjua muzuribintu biote,yaka Bwana,kisha kokowa bantu na kubatosha mu inchi ya Misri,akauwa ba moyo mugumu; ⁶arinchungiya dju ya ukumuya shiku munene,benye kufungwa milele na milele na giza,kualakini benye kuacha nyumba yabo ya kueli;⁷sasa Sodom na gomora na miji ya ku pembeni,yenye kujitoa sa bo ku busharati na ku ma nkosa ya kipindupindu na ali ya ku staili,benye kuletua kuwa mufano,wenyekuinshua mu mateso ya moto ya milele. ⁸Ata ile,bale bantu na bo,benye kusukumua na tabiya yabo mubaya,beko na chafusha vilevile mili yabo,banakufuru mamulaka na banachambula ma utukufu. ¹⁰¹¹⁹Lakini,Mikaeli,wakati alikuya na bishana na diabololo na ekeo nakokotana naye mwili ya Musa,ashi kupime ku muchambula ata mala moya,kualakini ali sema:Bwana akufokeye. Bo kualakini,beko nasema na kibengo dju ya bintu abadjue,na banedilanda mu bile banadjua kuwa kama ya biakuanza. Wole kuabo!kuamana balifuata ndiya ya Kaina,ba na jingisha dju ya malipo mu kupotesha na Balama,banedipotesha kupitiya butombozi bua Corea. ¹²Ni bantu ba hatari ku ma feti yenu,na bana fanyaka mambo muzuri ya kutakfuta kuvuma kuabo, ¹³bo ni mawimbi ya makari ya pa mai sho nvula inasukumua na pepo,ni miti ya kipua ya sho matunda,mara mbili balishakufwa,na balisha kukatua mizizi; pepo ya makali ya pa mayi ikonasukuma buchafu buamingi pembeni,matokeo mabaya inajungulaka na kupita ile ngiza ya weushi¹⁴Ni tena dju yaboEnocn,wa saba tangiya Adama,aritabiri kua misemo iyi:mone,Bwana alikuya na bake batakatifu bamingi. ¹⁵dju ya kufanya ukumu dju ya bote,na dju ya kuripisha babaya bote katikati yabo dju ya matendo yote ya machafuko baritenda na misemo yote ya kibengo ile misemo yabo yote ya kibengo ili taya dju yake batenda zambi benyekuya na zambi. ¹⁶Ni bantu banasema chinyichinyi,beko ne ditompoleya dju ya bile bita bafikiya,beko natembeya kufuatana na tama yabo,beko na misemo ya kiburi ku kinya yabo,benye kusifu bantu dju ya faida yabo.¹⁷Kualakini mweye,bapendua,mukumbukeni bintu bilisemewaka tangiya zamanikua ba mitume ya Bwana wetu Yesu-Kristo. ¹⁸Barianzaka kumiambayaka asema wakati ya mwisho ku weza kuya bakazarau,bakutembeya kufuatana na tama ya bubaya bwabo; ¹⁹ni bale ba kuleta ma kukatanakatana,bantu ba kimwili,bashipo na roho. ²⁰Dju yenu,bapendua,na kudikamilisha mwe benyewe dju ya imani yenu takatifu,na ba kuomaka na Roho Mutakatifu, ²¹mubakiriye mu mapendo ya Mungu,kua kuchunga rehema ya Bwana wetu Yesu-Kristodju ya uzima ya milele. ²²Musaidiye bengini,bale beko nabisha; ²³mokowe bo kua ku balopola mu moto;na dju ya bengine tena,mukuye na buluma yenye kuya na boka,nakuchukiya kufikisha na ku nguo yenye kuchafuka na mwili. ²⁴Bshi,kua ule anaweza ku michunga dju ya kuanguka kote na ku mionekanisha mbele ya utukufu yake ishipo onekana ivi na fura, ²⁵kua Mungu pekeyake,Mokozi yetu,kupitiya Yesu-Kristo Bwana wetu,imwelwkwye utukufu,bukubwa,nguvu na uwezo,tangiya mbele ya nyakati yote,na sasa,na milele na milele! Amen!